

NATURTYPEKARTLEGGING I SPYDEBERG KOMMUNE 2014 - 15

9. DESEMBER 2015

Forsidebilder:

Øverst: Solnikkebrønsle (Bidens cernua radiata) ble i 1995 valgt som Spydebergs kommuneblomst. Den finnes flere steder i kommunen, men er sjelden og rødlistet som Sårbar (VU) nasjonalt.

Nederst: Innerst i Jernbanevika renner Smalelva ut, en av de mest verdifulle av de registrerte naturtypene i kommunen. Solnikkebrønsle ble påvist her.

Begge foto: Ola Wergeland Krog

Rapport 2015:6

Utførende institusjon: Wergeland Krog Naturkart	Kontaktperson: Ola Wergeland Krog	Medarbeidere: Ola Wergeland Krog Bjørn Petter Løfall
Oppdragsgiver: Spydeberg kommune og Fylkesmannen i Østfold	Kontaktperson:	Dato: 9. desember 2015
Referanse: Wergeland Krog, O.M. 2015. Naturtypekartlegging i Spydeberg kommune 2014 - 2015. <i>Wergeland Krog Naturkart Rapport 2015-6: 14 s. + 2 vedlegg (beskrivelser 95s. + kart)</i>		
Referat: <p>Wergeland Krog Naturkart har på oppdrag for Spydeberg kommune og Fylkesmannen i Østfold gjennomført en kartlegging av naturtyper i Spydeberg kommune. I alt er det registrert 53 Svært viktige lokaliteter, 142 Viktige og 52 Lokalt viktige lokaliteter. Det er registrert 47 rødlistearter som er stedfestet og hvor lokaliteten den er registret på er vurdert til å ha betydning for artens overlevelse. I prosjektet ble kartlegging av naturtyper i kulturlandskapet prioritert, deretter lokaliteter med sjeldne eller truede arter, ravinelandskapet langs Glomma samt våtmark og myrområder. Lavest prioritet hadde barskogsområdene da disse er dekket av naturtypekartleggingen i skog (MIS).</p> <p>For videre kartlegging bør det legges vekt på videre kartlegging av bekker i kulturlandskapet, ravinedaler samt Glommas bredd generelt med fokus på raviner med edelløvskog og beitemark.</p>		
4 emneord: Spydeberg naturtyper biomangfold verdisetting		

INNHold

INNHold	4
FORORD	5
SAMMENDRAG	6
1 INNLEDNING	7
2 METODE	8
2.1 Generelt	8
2.2 Innsamling av informasjon	8
2.3 Verdisetting	8
2.4 Presentasjon	9
3 RESULTATER	9
3.1 Oversikt over kartlagte naturtyper	9
3.2 Rødlistearter	12
4 KARTLEGGINGSSTATUS	13
5 REFERANSER	13
5.1 Referanser i denne rapporten	13
5.2 Referanser i Natur2000	13
5.3 Observatører i Natur2000	14
VEDLEGG 1 – OVERSIKT OVER NATURTYPER I SPYDEBERGFEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.	
VEDLEGG 2 – KART OVER KARTLAGTE NATURTYPER	1

FORORD

Wergeland Krog Naturkart har på oppdrag fra Spydeberg kommune og Fylkesmannen i Østfold gjennomført en kartlegging av naturtyper i Spydeberg kommune, samt gjennomgått og revidert eksisterende dokumentasjon om naturtyper i kommunen som ble samlet inn av Ola Wergeland Krog i 1994 – 1995. Dette var, sammen med seks andre kommuner i Norge, et pilotprosjekt for naturtypekartleggingen i landet. Rapporten fra den gang var et viktig grunnlagsmateriale for Direktoratet for naturforvaltnings Håndbok 13 – Naturtyper. Den har også vært et viktig grunnlagsmateriale for denne kartleggingen.

Arbeidet er utført på oppdrag fra Spydeberg kommune i samarbeid med Fylkesmannen i Østfold. Prosjektansvarlig har vært Ola Wergeland Krog i Wergeland Krog Naturkart. Bjørn Petter Løfall og Geir Hardeng har deltatt i deler av feltarbeidet. Kontaktperson i kommunen har vært Anne-Marit Næss, Spydeberg kommune og ved Fylkesmannen i Østfold har Geir Hardeng og Terje Sundberg vært kontaktpersoner på henholdsvis biomangfold og digital kartteknikk. Alle de involverte takkes for hyggelig og godt samarbeid.

Rakkestad, 9. desember 2015

Ola M. Wergeland Krog

Flott hagedam på Kausebøl. Spydeberg er kjent for sine mange gårdsdammer og mange grunneiere er stolte av sine dammer og ønsker å bevare dem – til beste for salamandere, frosk, padder, øyenstikkere og mange flere arter som er truet av gjenfylling av dammer. Foto: Ola Wergeland Krog.

SAMMENDRAG

Wergeland Krog Naturkart har på oppdrag for Spydeberg kommune og Fylkesmannen i Østfold gjennomført en kartlegging av naturtyper i Spydeberg kommune.

I prosjektet ble kartlegging av naturtyper i kulturlandskapet prioritert, deretter lokaliteter med sjeldne eller truede arter, ravinlandskapet, bekker og bekkedaler ned mot Glomma, samt våtmark og myrområder. Lavest prioritet hadde barskogsområdene da disse er dekket av naturtypekartleggingen i skog (MIS).

Prosjektet har bestått av en revisjon av den kartleggingen som ble gjort i 1994 – 1995 og som var et pilotprosjekt som representerte starten på naturtypekartleggingen i Norge. Tilgjengelige litteratur samt naturfaglig informasjon fra Internett er gjennomgått og det er utført nytt feltarbeid i løpet av sommeren og høsten 2014 samt noe på våren 2015.

I alt er det registrert 53 Svært viktige lokaliteter, 142 Viktige og 52 Lokalt viktige lokaliteter. Det er registrert 47 rødlistearter som er stedfestet og hvor lokaliteten den er registrert på er vurdert til å ha betydning for artens overlevelse.

Registrerte naturtyper er lagt inn i databaseprogrammet Natur2000 versjon 5.0. Totalt er det registrert 249 kartfestede naturtyper som til sammen utgjør 7,9 km². Regner en med at Spydeberg kommune har et areal på ca. 142 km² utgjør dette ca. 6,3 % av totalarealet.

Tabell 1. Fordelingen av antall naturtyper under hver hovednaturtype samt fordelingen av naturtyper i kategorien Svært viktig (A), Viktig (B) og C (Lokal verdi).

Hovednaturtype	Antall naturtyper				Areal (daa)
	A	B	C	Totalt	
Ferskvann/våtmark	31	129	26	188	5241,0 daa
Kulturlandskap	8	7	22	37	372,5 daa
Myr og kilde	11	4	15	16	1 768,4 daa
Rasmark, berg og kantkratt	-	1	-	1	98,7 daa
Skog	3	1	4	8	435,0 daa
Totalt	53	142	52	249	7 915,7 daa

For videre kartlegging anbefales det at det legges vekt kartlegging av bekkedrag ned mot Glomma, ravinlandskap generelt samt bekker i kulturlandskapet, spesielt bekker omkranset av edelløvskog eller beitemark.

1 INNLEDNING

I Stortingsmelding nr. 58 om bærekraftig utvikling (Miljøverndepartementet 1997) har Stortinget bestemt at «*alle landets kommuner skal ha gjennomført kartlegging og verdiklassifisering av det biologiske mangfoldet på kommunens areal i løpet av år 2003*». Direktoratet for naturforvaltning har utarbeidet en håndbok til hjelp for kommunene i kartleggingsarbeidet (Direktoratet for naturforvaltning 1999, sist oppdatert for utprøving hos konsulentfirma i 2013).

Spydeberg kommune, med støtte fra Fylkesmannen i Østfold, engasjerte på slutten av året 2014 Wergeland Krog Naturkart til å kartlegge og sammenstille eksisterende kunnskap om naturtyper i kommunen. Prosjektet ble påbegynt med gjennomgang av den eksisterende biomangfoldregistreringen som ble gjort i Spydeberg i 1994-95 som var et pilotprosjekt for oppstart og metodeutvikling av kartlegging av naturtyper i Norge. Feltarbeidet ble gjennomført sommer og høsten 2014, mens innlegging i databaser og kart samt rapportering ble gjennomført på vinteren 2014-15. Noe supplerende feltarbeide ble også gjennomført på forsommeren 2015.

Verdifulle naturtyper er kartlagt etter følgende utvalgskriterier er i Direktoratet for naturforvaltning (2008):

- Forekomst av rødlistearter
- Kontinuitetsområder
- Artsrike naturtyper
- Sjeldne naturtyper
- Viktig biologisk funksjon
- Spesialiserte arter og samfunn
- Naturtyper med høy produksjon
- Naturtyper i sterk tilbakegang

Kartleggingen har ikke som målsetting å:

- Få total oversikt over alle kjente arter (vanlige arter registreres i liten grad)
- Få total oversikt over alt areal (kun spesielle naturforekomster registreres)
- Kartlegge arter (arter er i første rekke indikatorer på verdifulle naturtyper)

Dette prosjektet gir en oversikt over naturtyper i Spydeberg og kunnskap om dem. Kunnskapsmanglene er likevel fortsatt forholdsvis store. Det er opplagt mange lokaliteter som ikke er fanget opp, og selv innenfor kartlagte områder er kunnskapen om artsmangfoldet ofte mangelfull. Det vil kreve vesentlig større kartleggingsressurser før Spydeberg kommune kan hevde å ha god nok forhåndskunnskap til å kunne gjennomføre en forvaltning som helt ut tar vare på det biologiske mangfoldet. Dette er imidlertid den samme status som for de fleste kommuner og kartleggingen i Spydeberg ligger omtrent på det nivå med det store flertallet av kommunene i landet.

I den grad det forekommer viltarter innenfor naturtypelokalitetene er disse kartlagt, men det er ikke foretatt feltarbeid rettet spesielt mot viltdata. Eksisterende viltdata fra Spydeberg kommune er ikke gjennomgått men viltopplysningene er tatt med over i nyeste versjon av Natur2000 og rødlistestatus, vektning mm. er oppdatert.

Kartlagte naturtyper med beskrivelser ble oversendt Fylkesmannen for innlegging i Naturbase i mai 2015 og ble presentert i Naturbase høsten 2015. Dette er en viktig del av oppdraget da f.eks. skogsentreprenører plikter å konsultere Naturbase før hogster kan gjennomføres.

2 METODE

2.1 Generelt

DN-håndbok 13-1999 med senere oppdateringer (Direktoratet for naturforvaltning 2008), håndbok i kartlegging av biologisk mangfold, legger føringer for hvordan arbeidet skal gjennomføres og denne framgangsmåten har vært en sentral rettesnor for prosjektet

Naturen deles i håndboka inn i 7 hovedtyper og har valgt ut 80 naturtyper innenfor disse som skal prioriteres ved kartleggingen. Den samme hovedinndelingen og de samme prioriteringene av naturtyper er brukt i dette prosjektet. Beskrivelse av naturtypene og verdsettingssystem er fulgt.

Det foreligger dessuten enda to håndbøker for kartlegging av naturtyper. Dette er håndbok for kartlegging av marine naturtyper (DN-håndbok 19-2001 (revidert i 2007)) som omfatter 16 naturtyper. Videre har vi håndbok for kartlegging av ferskvannslokaliteter (DN-håndbok 15-2000) som bare viser til naturtypene i DN-håndbok 13-1999 men som har to viktige naturforekomster i tillegg. Disse er imidlertid ikke kodet naturtypkode og er derfor vist i Naturbase som Andre viktige forekomster. I Spydeberg gjelder dette ferskvannlokalitetstypen *Viktige bestander av ferskvannsorganismer*.

Alle lokaliteter er lagt inn i en egen database; *Natur2000* fra Naturkart DA. Avgrensningen av lokalitetene er gjort på bakgrunn av GPS sporlogg i kombinasjon med ortofoto fra 1.5.2013. Digitaliseringen er foretatt med programavare fra ESRI samt QGIS (ArcMap 10.0/ArcView 3.2a/QGIS 2.0 Dufour).

2.2 Innsamling av informasjon

Kartleggingen baserer seg i det vesentligste på skriftlige kilder og feltarbeide.

De **skriftlige kildene** kan deles inn i:

Litteratur; verneplanarbeider, rapporter fra ulike forvaltningsrelaterte prosjekter, ulike registreringsnotat/-rapporter fra biologer og spredte artikler.

Databaser; hovedsakelig Artsdatabankens karttjeneste Artskart (<http://artskart.artsdatabanken.no/FaneArtSok.aspx>)

Feltarbeidet ble gjennomført sommeren 2014 samt forsommer 2015 og resulterte i både supplerende informasjon om kjente lokaliteter samt nyregistreringer av nye og verdifulle lokaliteter.

Da ressursene til kartleggingen var begrenset så ble det i samråd med Spydeberg kommune bestemt at det ikke skulle foretas spesiell undersøkelser av dammer, da forekomsten av disse kan kontrolleres mot flybilde.

Videre ble kartlegging av naturtyper i barskog noe nedprioritert da skogbruket kjører sitt eget kartleggingsprosjekt i skogen, den såkalte MIS-kartleggingen.

Fig. 1. Alle lokaliteter, rødlistearter og interessante artsfunn dokumenteres med GPS. Foto: Ola Wergeland Krog

2.3 Verdisetting

Alle lokaliteter er verdivurdert etter Direktoratet for naturforvaltning sitt system hvor lokalitetene deles inn i **svært viktige (A)** eller **viktige (B)** samt kategorien **lokalt viktige (C)** som Direktoratet for naturforvaltning har føyd til i etterkant av håndbokarbeidets første fase.

Det er satt opp 5 kriterier for verdsetting av lokalitetene:

Størrelse og velutviklethet (verdien øker med størrelsen og utviklingsgraden)

Grad av tekniske inngrep (tekniske inngrep reduserer verdien)

Forekomst av rødlistearter (verdien øker med antall og trusselgrad)

Kontinuitetspreg (verdien øker med miljøets alder)

Sjeldne utforminger (nasjonalt og regionalt)

Forekomst av rødlistearter er ofte et vesentlig kriterium for å verdsette en lokalitet. Siste norske rødliste som ble presentert 9. november 2010 (Kålås m.fl. (red.) 2010). Følgende retningslinjer for verdisetning av lokaliteter, basert på rødlisteartene, er gitt av Direktoratet for naturforvaltning: Rødlistearter i kategoriene CR og EN bør gi verdien Svært viktig A, påviste rødlistearter i kategorien VU bør gi verdien Viktig B, forekomst av to eller flere arter av kategorien NT bør også gi verdien Viktig B mens forekomst av én rødlistearter i kategorien NT bør gi Lokalt viktig C.

Forkortelsene for de nye rødlistekategoriene og deres innbyrdes rangering er som følger (med engelsk navn i parentes):

RE – Regionalt utryddet (Regionally Extinct)

CR – Kritisk truet (Critically Endangered)

EN – Sterkt truet (Endangered)

VU – Sårbar (Vulnerable)

NT – Nær truet (Near Threatened)

DD – Datamangel (Data Deficient)

For øvrig vises det til Kålås m.fl. (2010) for nærmere forklaring av inndeling, metoder og artsutvalg for den norske rødlista. Der er det også kortfattet gjort rede for hvilke miljøer artene lever i og viktige trusselfaktorer.

2.4 Presentasjon

Resultatet av kartleggingen presenteres på følgende måte:

Rapport (denne) som gir en kortfattet oversikt over metodikk, resultatet av kartleggingen samt anbefalinger for videre kartlegging.

Natur2000 databasen Natur2000 versjon 5.01 leveres med alle registrerte lokaliteter innlagt, med naturfaglig beskrivelse, bilder, verdivurdering, anbefalinger om samt skjøtsel og hensyn samt kilder.

Digitalt temakart med avgensede lokaliteter samt egenskapstabeller som bygger på databasen Natur2000. Temakartet leveres i det digitale formatet Shape.

Data til Naturbasen Digitalt kart (shape) og egenskapsdata ble oversendt Fylkesmannen i Østfold for overføring til Naturbasen - Miljødirektoratets offentlige innsynsverktøy for verdifulle naturforekomster. Dataene ble tilgjengelig her høsten 2015.

3 RESULTATER

3.1 Oversikt over kartlagte naturtyper

I dette kapitlet gis en enkel oppsummering av resultatene fra registreringene. Figur 2 viser alle kartlagte naturtyper markert med en prikk i sentrum på lokaliteten.

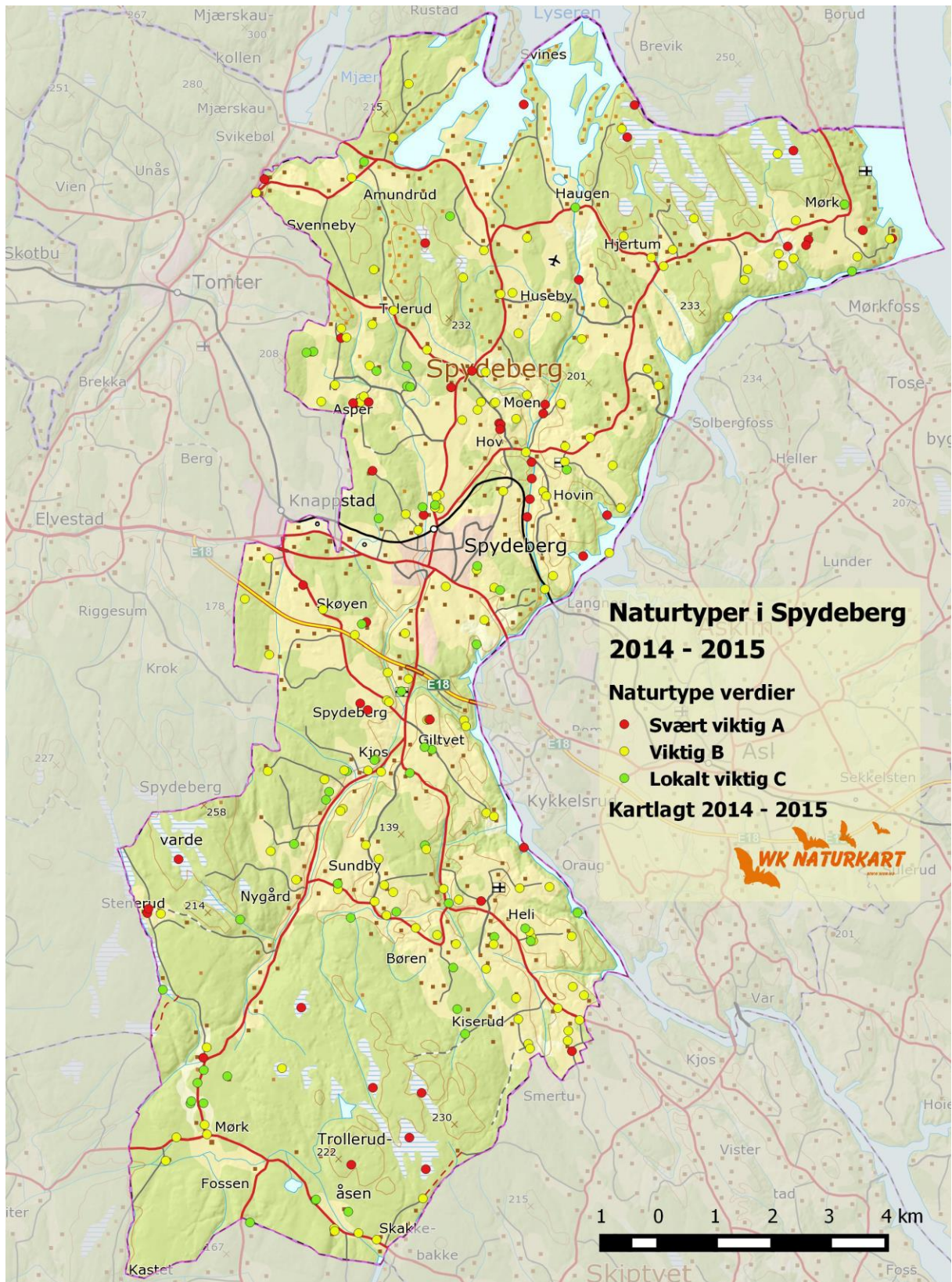

Fig. 2. Prikkart som viser senterpunktet til de 236 kartfestede naturtypelokaliteter i Spydeberg kommune. Fargen på prikken viser naturtypeverdien.

Totalt er det registrert 249 kartfestede naturtyper som til sammen utgjør 7915,7 daa. Regner en med at Spydeberg kommune har et areal på ca. 142 km² utgjør dette ca. 6,3 % av totalarealet.

Av de 249 registrerte lokalitetene er 53 vurdert som svært viktige (A), 142 som viktige (B), 52 som lokalt viktige (C) og 2 som uprioritert (U). De to uprioriterte er to dammer hvorav den ene er fylt med skrot og søppel og den andre er omgjort til en pryddam med membran og framstår foreløpig som lite interessant for biomangfold. Begge har imidlertid restaureringspotensiale / potensiale for rekolonisering av damarter og har derfor blitt tatt med i registreringene. Årsaken til den høye andelen av B lokaliteter i forhold til C lokaliteter (som det normalt burde vært flest av) skyldes i hovedsak følgende:

Ved en kartlegging hvor det er begrensede ressurser legges det først og fremst vekt på å avgrense de viktigste lokalitetene først. De viktigste lokalitetene er også de som er best kjent. Etter hvert som kommunen blir bedre og bedre kartlagt vil arealandelen av C lokaliteter stige. Tabell 2 framstiller en oversikt over alle naturtyper som er kartlagt i Spydeberg i dette prosjektet. For mer detaljert beskrivelse av naturtyperlokalitetene vises det til vedlegg 1.

Tabell 2. Fordelingen av de ulike naturtypene på hovednaturtype, naturtype, verdi og areal.

Naturtyper - tabelloversikt

Hovednaturtype	Naturtype	A	B	C	Uprioritert	Total	Areal (daa)
Ferskvann/våtmark		31	129	26	2	188	5 241,0 daa
	Annen viktig forekomst	1	1			2	163,6 daa
	Mudderbank			1		1	2,1 daa
	Kroksjøer, flomdammer, meanderende elveparti	7		1		8	5,4 daa
	Viktig bekkedrag	1	5			6	278,1 daa
	Rik kulturlandskapssjø	1				1	4 389,8 daa
	Dam	18	118	22	2	160	44,0 daa
	Naturlig fisketomme innsjøer og tjern		3	1		4	37,7 daa
	Evjer, bukter og viker	2	2			4	276,1 daa
	Roligflytende elveløp	1				1	14,9 daa
	Annen viktig forekomst			1		1	29,4 daa
Kulturlandskap		8	7	22		37	372,5 daa
	Annen viktig forekomst			1		1	0,9 daa
	Artsrik veikant		1			1	1,5 daa
	Naturbeitemark		4	7		11	309,1 daa
	Store gamle trær	7		7		14	5,2 daa
	Parklandskap	1	2	7		10	55,7 daa
Myr og kilde		11	4			15	1 768,4 daa
	Intakt lavlandsmyr i innlandet	11	4			15	1 768,4 daa
Rasmark, berg og			1			1	98,7 daa
	Ravinedal		1			1	98,7 daa
Skog		3	1	4		8	435,0 daa
	Rik edellauvskog	3		1		4	104,0 daa
	Gammel granskog			2		2	40,2 daa
	Gammel furuskog		1	1		2	290,8 daa
Totalt		53	142	52	2	249	7 915,7 daa

3.2 Røddlistearter

I følge Artskart (des. 2015) er det totalt gjort 649 funn av røddlistede arter i Spydeberg. Disse funnene representerer 83 ulike røddlistearter. De aller fleste av disse (559) er fugl og langt de fleste av registrert på en tilfeldig lokalitet som ikke har kvaliteter av betydning for arten (eks. sanglerke over kornåker o. l.).

I forbindelse med naturtyperegistreringen i Spydeberg er det registrert 18 røddlistearter som er stedfestet og hvor lokaliteten de er registrert på er vurdert til å ha betydning for artens overlevelse. I tabell 3 nedenfor er røddlistearter som er knyttet til naturtypelokaliteter listet opp. Artslista kan være basert på både gamle og nye funn, men gamle funn er kun tatt med der hvor naturtypen fortsatt er intakt og hvor det er andre kriterier enn det gamle artsfunnet som er begrunnelsen for prioriteringen.

Det er viktig merke seg at en god forvaltning av røddlisteartene i kommunen vil være å ta vare på leveområdene for disse artene. Det kan også være nødvendig å opprettholde visse former for landskapsskjøtsel som f.eks. slått og beite for å ivareta noen av røddlisteartene.

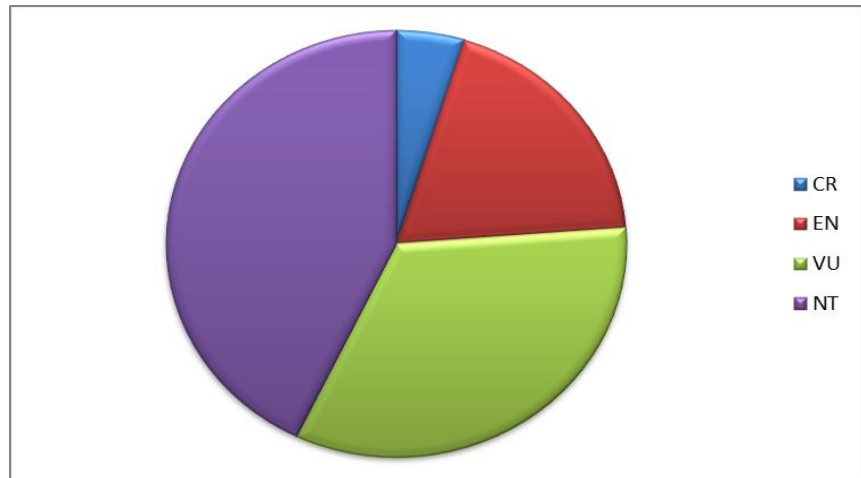

Fig. 3. Røddlisteartenes prosentvise fordeling etter røddlistekategori. Bare arter som er lokalisert til de registrerte naturtypene er tatt med. CR=Kritisk truet, EN=Truet, VU=Sårbar, NT= Nær truet

Tabell 3. Røddlistearter som er registrert i Natur2000 og som er knyttet til naturtypelokalitetene.

Gruppe	Norsk navn	Vitenskapelig navn	Røddlistestatus
Amfibier og reptiler	stor salamander	Triturus cristatus	VU
	liten salamander	Triturus vulgaris	NT
Karplanter	ask	Fraxinus excelsior	NT
	firling	Tillaea aquatica	VU
	froskebitt	Hydrocharis morsus-ranae	EN
	hvitpil	Salix alba	VU
	nikkebrønsle	Bidens cernua	VU
	stavklokke	Campanula cervicaria	NT
	trefelt evjebloom	Elatine triandra	NT
	tunge-nikkebrønsle	Bidens cernua f. radiata	VU
Lav	bleikdognål	Sclerophora pallida	NT
	dvergskjold	Peltula euploca	VU
	strandhinnelav	Leptogium magnussonii	NT
Insekter	blodrød høstlibelle	Sympetrum sanguineum	NT
	bred blålibelle	Libellula depressa	EN
	Chrysolina graminis	Chrysolina graminis	EN
	klubbeelveøyenstikker	Gomphus vulgatissimus	CR
	edelkreps	Astacus astacus	EN

	elvemusling	Margaritifera margaritifera	VU
Andre virvelløse dyr	edelkreps	Astacus astacus	EN
	elvemusling	Margaritifera margaritifera	VU

4 KARTLEGGINGSSTATUS

Med de midlene som var tilgjengelige for dette prosjektet ble det nødvendig med en hard prioritering av kartleggingsinnsatsen i kommunen. I samråd med kommunen og Fylkesmannen ble det satt opp en prioriteringsliste med forekomster av naturtyper i kulturlandskapet på topp, deretter lokaliteter med sjeldne eller truede arter, ravinlandskapet langs Glomma samt våtmark og myrområder. Lavest prioritet hadde barskogsområdene da disse er dekket av naturtypekartleggingen i skog (MIS), og disse ble derfor nedprioritert i denne omgangen. De skoglokalitetene som er kartlagt er stort sett edelløvskog og gammelskog. Det ble videre vurdert at det ikke skulle prioriteres å oppsøke alle dammer i felt da intakte dammer i kulturlandskapet har minimum verdi B samt at det i de fleste tilfeller er mulig å kontrollere status for dammene på ferske flybilder.

Det ble søkt etter naturtypelokaliteter over hele kommunen og det er derfor vanskelig å peke på områder som er dårligere kartlagt enn andre (med unntak for skog). Anbefalinger for videre kartlegging bør imidlertid se nærmere på strandomene og brattskråningene ned mot Glomma med fokus på raviner med edelløvskog, bekke drag og beitemark.

5 REFERANSER

5.1 Referanser i denne rapporten

Artsdatabanken 2009. Artssøk; <http://artskart.artsdatabanken.no/FaneArtSok.aspx>. Kontrollert 2014 - 2015.

Direktoratet for naturforvaltning 2000. Kartlegging av ferskvannslokaliteter. *DN-håndbok* 15-2000. 1-83.

Direktoratet for naturforvaltning 2001. Kartlegging av marint biologisk mangfold. *DN-håndbok* 19-2001 (rev. 2007): 1-85.

Direktoratet for naturforvaltning 2008. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. *DN-håndbok* 13, 2. utgave 2006 (rev. 2007): 1-259 + vedlegg.

Fremstad, E. & Moen, A. (red.) 2001. Truede vegetasjonstyper i Norge. – *NTNU Vitenskapsmuseet Rapp. bot. Ser. 2001-4*: 1-231.

Kålås, J.A., Viken, Å., Henriksen, S. og Skjelseth, S. (red.). 2010. Norsk rødliste for arter 2010. Artsdatabanken, Norge.

5.2 Referanser i Natur2000

Her følger alle referanser hvor det er hentet opplysninger til de 249 kartfestede naturtypelokalitetene i Spydeberg kommune.

Andersen, A. 1995. Biologisk mangfold i og langs vassdrag i Follo. Follorådet. Rapport:1-67
Artskart 2014. Artsdatabanken.

Bolghaug, C. 1994. Forarbeider til rapporten om dammer som kom ut i 1995 (Bolghaug 1995 - Dammer og småtjern i Østfold, med vekt på amfibier 661s.)

Bolghaug, C. 1995: Dammer og småtjern i Østfold, med vekt på amfibier. Registreringer 1993-94. Rapport til fylkesmannen i Østfold, miljøvernavdelingen. 661s.

Follorådet 1996. Biologisk mangfold i Follo. Rapport II: Viktige områder for det biologiske mangfoldet i Follo. - Rapport fra Prosjekt "Biologisk mangfold, registrering av regionalt viktige områder i Follo". (65 s.)

Hage, M. 2010. Klubbe-elveøyenstikker (*Gomphus vulgatissimus*) i Hobøelva 2010. Zoologisk notat, nr. 1/2010. 11s.

Hage, M. 2011. Status og trusler for storsalamander *Triturus cristatus* i Askim, Eidsberg, Halden, Hobøl, Rygge, Sarpsborg, Spydeberg og Trsgstad. Fylkesmannen i Østfold, miljøvernavdelingen Rapport 4/11.

Hage, M. 2011. Elvemusling *Margaritifera margaritifera* i Hobøelva, Østfold. - Utbredelse og bestandsstatus. Zoologisk rapport, nr. 2011-2.

Hage, M. 2011. Elvemusling *Margaritifera margaritifera* i Hobøelva, Østfold. -Utbredelse og bestandsstatus. Zoologisk rapport, nr. 2011-2.

Solem, J.O. 1970. Trichoptera new to Norway. Norsk ent. Tidsskrift 17: 93-95.

TerraTec AS 2013. Flybildeserie Hobøl-Spydeberg 2013, fotografert 1.5.2013. Oppløsning 10 cm.

Wergeland Krog, O.M. 1996. Biologisk mangfold i Spydeberg kommune. Handlingsplan 1995-07. Fylkesmannen i Østfold, Miljøvernavdelingen. Rapport 7/1996.

Wergeland Krog, O.M. 2012. Gang- og sykkelvei Hovin skole – Gransodden, Spydeberg. Kartlegging av naturtyper og biomangfold langs traséen. Wergeland Krog Naturkart Notat 2012-9: 15 s.

5.3 Observatører i Natur2000

Her følger alle observatører som har bidratt med opplysninger til naturtypekartleggingen i Spydeberg kommune.

Alfhild Bogen	Geir Hardeng	Ola Wergeland Krog
Bjørn Petter Løfall	Jan Kjos	Olav M. Skulberg
Carl Bolghaug	Karl Johan Trollerud	Ragnhild Helle
Edvard Tunby	Mats Christian Sandvig	Vegard Aarnes
Erling Skjolden †	Morten Hage	Øystein Kvisler

VEDLEGG 1 – OVERSIKT OVER NATURTYPER I SPYDEBERG

1 Bøhler Vestre

Dam – Gårdsdam Verdi: A Areal : ,45 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dam på åkeren 70-80m sørvest for tunet på gården Bøler vestre i Spydeberg kommune. Den er omgitt av kornåker på alle kanter.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen ligger fullstendig åpent og har meget gode lysforhold. Gode landområder for salamander i skogholt i nærheten av gårdsbygningene, eller i skogsområdene vest for dammen. Breddene består av fast grasmark med rik urtevegetasjon. Arealet er om lag 300 kvm, og dybden er trolig rundt 2m. Av akvatisk vegetasjon kan nevnes gul nøkkerose (*N. lutea*), bukkeblad (*M. trifoliata*), tjønnaks (*Potamogeton* sp.) og andmat (*L. minor*). Sistnevnte dekket omtrent 50 % av vannspeilet under befaringen. Bolghaug (1995) registrerte både småsalamander og storsalamander her. Det ble fanget ni salamanderlarver. Av disse var det henholdsvis to av storsalamander (*T. cristata*) og sju småsalamander (*T. vulgaris*). Det er ingen fare for gjengroing i dammen, men den opplever trolig en viss avrenning av næringsstoffer - kanskje også spøytemidler - fra åkrene. Det ble ikke registrert andre åpenbare trusler. Lokaliteten vurderes å være viktig for opprettholdelse av storsalamander i denne delen av kommunen. (Hage 2011).

Dammen ble re-inventert den 19.9.2014 av Ola Wergeland Krog og Bjørn Petter Løfall. Dammen er intakt og i god hevd. Noterte arter: vassgro, nikkebrønsl, hvit nøkkerose, vanlig andemat, bred dunkjevle, krypkvein, stor andemat, myksivaks, sjøsvaks, kjempepigknopp, knereverumpe, småtjønna, blågrønn øyestikker, vanlig øyestikker, vanlig metall-vannymfe og rikelig med småmuslinger.

Artsmangfold: Påvist: stor salamander (VU), liten salamander (NT), begge i 1993 og 2008. I 2014 ble det registrert nikkebrønsl (VU).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er i god hevd

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Dammen er én av tre registrerte dammer på Bøler Vestre hvor det også er registrert flere andre naturtyper i et estetisk landskap.

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med bestand av stor og liten salamander, vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Ikke behov for tiltak men dammen er svært frodig så en opprensning kan bli nødvendig om noen år.

2 Stenerud

Dam – Gårdsdam Verdi: A Areal : ,11 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger nordøst på tunet på Stenerud i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Gårdsdam som ble notert som nylig restaurert i 1994 (Bolghaug 1995).

Både stor og liten salamander yngler i dammen, sist observert i 2014 (Vegard Aarnes medd.)

Artsmangfold: To rødlistearter notert; stor salamander (VU), liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec AS). Basert på flybilde ser det ut som dammen er i god hevd og god solinnstråling.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Intakt dam med stor og liten salamander, viktig lokalitet for amfibier, vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Unngå å sette ut fisk eller ender i dammen.

3 Slorebråttjernet

Naturlig fisketomme innsjøer og tjern – Lite myrtjern og myrpytt Verdi: C Areal : 9,5 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Myrtjern i Stenerudmyra naturreservat i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Ca. 100 meter langt tjern helt sør i Stenerudmyra naturreservat. Kontrollert mot flybilder tatt 02.07.1987.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec AS), ligger i sin helhet i naturreservatet Stenerudmyra.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Tjernet ligger i sørenden av det lange og fredede myrdraget Stenerudmyra.

Verdivurdering: Myrtjern, uvisst om det er fisk i tjernet. Fredet som reservat. Vurderes som lokalt viktig C intill det er kunnskap om evt. fiskebestand i tjernet.

Skjøtsel og hensyn: Fredet

.....

4 Hobølelva v/Svenneby

Roligflytende elveløp – Middels kalkrike bekker og elver Verdi: A Areal : 14,89 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Hobølelva renner fra Mjær på fylkesgrensa mellom Østfold og Akershus og ut i Vannsjø. Omtrent 700 meter av Hobølelvas øvre del grenser mot Spydeberg. I dette området er vannet i elva klart.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Elva er omgitt av frodig lauvskog, med et velutviklet feltsjikt. Det dominerende treslaget langs elva er gråor, med stort innslag av svartor. Andre lauvtrær langs elva er selje, bjørk, pil mfl.

Artsmangfold: Lita elv med klart vann. På stekningen av elva i Spydeberg er det en bestand av elvemusling (VU) (Hage 2011). Det er også kreps i elva og elva har en stedsen bestand av brunørret (Wergeland Krog 1996). Den rødlistede øyenstikkerarten klubbeelveøyenstikker (CR) har også en bestand i Hobølelva (Hage 2010), men det er ikke veldig sannsynlig at den lever i den delen av elva som ligger i Spydeberg. Elva er imidlertid en lang sammenhengende naturtype som må forvaltes som en enhet.

Bruk, tilstand og påvirkning: Flere steder langs Hobølelva, også på den elvestrekningen som ligger i Spydeberg, er det problemer med utglidning av elvebredden. Hobølevprosjektet har laget en plan for å bedre vannkvaliteten i Hobølelva, og det er blandt annet søkt om midler til å stabilisere elvebredden der det er problemer med utglidning (Kjell Kr. Larsen pers. med.).

Lokalkjente i elva har også pekt på forurensing fra Svennebybekken som et problem, og det er til tider stor forskjell på vannkvaliteten ovenfor og nedenfor utløpet i Hobølelva. Deler av Svennebybekken ble lagt i rør i forbindelse med planeringsarbeidet på slutten av 1970-tallet. Forurensingen fra bekken skyldes prosesser i bekkeløpet både ovenfor og nedenfor denne strekningen.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Hobølelva renner tvers gjennom fylket fra Mjær og ut i sjøen ved Moss. Ved siden av at elva har forekomster av rødlistede arter er den også en meget viktig korridor gjennom landskapet med stor landskapsøkologisk funksjon.

Verdivurdering: Hobølelva har flere rødlistede arter, bla. kreps, elvemusling, klubbeelveøyenstikker mfl. Elva har også en meget viktig landskapsøkologisk funksjon der den stedvis renner gjennom intensivt drevet jordbrukslandskap. Vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn:

.....

5 Rustad

Dam – Verdi: C Areal : ,23 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dam i åkerkanten ca. 150 m vestnordvest for gården Rustad i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Oligotrof skogsdam, lite vegetasjon (nylig restaurert) (Bolghaug 1995).

Dammen ble re-inventert den 19.9.2014 av Ola Wergeland Krog og Bjørn Petter Løfall. Inngjerdet skogsdam. Tidligere drikkevannskilde. Dammen har veletablert kantvegetasjon med flasketarr, mannasøtgras, vasstorvmose. Ellers omgitt av trær og busker; ørevier, gråor, gran, bjørk og selje. Notert fauna er vanlig øyestikker, blågrønn øyestikker samt vannkalvart.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen har en del solinnstråling fra sør. Dammen ble fortsatt brukt som drikkevannskilde for gården i 1994(Bolghaug 1995), men gården er nå fraflyttet og husene står tomme. Ei grøft ut av dammen viser at vannspeilet er senket ca. 0,5 m og dammen er i ferd med å gro sakte igjen.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i skog, vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Vannstanden i dammen bør heves til opprinnelig nivå, trær og busker mot jordet fjernes og store nærliggende trær bør fjernes for å redusere strøfallet i dammen.

.....

6 Bøhler Vestre

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : ,17 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dam på åkeren rett sør for tunet på gården Bøler vestre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Liten dam som ligger kloss inntil gårdsveien rett sør for gårdstunet. Anleggelse av denne delen av veien har trolig begrenset utbredelsen til dammen noe. Dammen ligger meget åpent, og har god solinnstriiling. Gode landområder for salamander rundt gårdstunet og skogsområder vest for dammen. Arealet av dammen er om lag 110m², og dybden ca. 0,5m. Ved befaringen var dammen nesten fullstendig gjengrodd, og åpent vannspeil var dekket av andmat (L. minor). Det er fra tidligere ikke kjent om dammen har vart ynglelokalitet for salamander (Bolghaug 1995). Det ble funnet en larve av småsalamander (T vulgaris) i håven etter et håvslag her, men det er noe usikkert om den ble fanget her, eller om den var igjen i håven etter håving i foregående lokalitet. Det er ikke utenkelig at en eller begge salamanderartene yngler her. Nærheten til lok. 168 gir gode muligheter for utveksling av dyr mellom dammene. Biotopforbedrende tiltak vil bidra til vesentlig bedring av livsvilkårene for salamandrene. Det forekommer sannsynligvis noe avrenning til dammen fra åkrene. Utover dette ble det ikke registrert noen trusler mot lokaliteten (Hage 2011).

Dammen ble re-inventert den 19.9.2014 av Ola Wergeland Krog og Bjørn Petter Løfall. Dammen var ved befaring nesten helt gjengrodd med bred dunkjevle, sverdlilje, vanlig andemat og myrkongle. Ellers notert ugrasmjølke, krypkvein, skogsivaks.

Artsmangfold: En noe usikker forekomsta av liten salamander (NT) i 2008 men ikke i 2014.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er kraftig begrodd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Dammen er én av tre registrerte dammer på Bøler Vestre hvor det også er registrert flere andre naturtyper i et estetisk landskap.

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med sannsynlig forekomst av liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør renskes for vegetasjon.

.....

7 Spydeberg prestegård hagedam

Dam – Verdi: B Areal : ,44 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i hagen på Spydeberg prestegård, tett inntil den større dammen i åkerkanten.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Omgivelsene består av gressbakke og store løvtrær. Veletablert vannvegetasjon i dammen, noterte arter: vassgro, andemat, tjønnaks, sverdlilje, skogsivaks. Blodrød høstlibelle observert.

Artsmangfold: Blodrød høstlibelle (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen har blitt restaurert etter at Bolghaug (1995) befarte dammene i 1994 og dammen er nå i god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Dammen er en del av hageanlegget på Spydeberg prestegård.

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

8 Bøhler Vestre

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : ,16 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dam på tunet og nord for låven på gården Bøler vestre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof tundam, amfibier ikke observert. Rik vegetasjon med sverdlilje som dominerende art. Stor og liten andmat (Bolghaug 1995).

Dammen ble re-inventert den 19.9.2014 av Ola Wergeland Krog og Bjørn Petter Løfall. Dammen er intakt men er delvis gjengrodd. Noterte arter: sverdlilje, mjødukt, ugrasmjølke, stor andemat, liten andemat, krypkvein samt larver av liten salamander.

Artsmangfold: Påvist: liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er delvis gjengrodd men er en estetisk hagedam.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Dammen er én av tre registrerte dammer på Bøler Vestre hvor det også er registrert flere andre naturtyper i et estetisk landskap.

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør restaureres / graves opp for å unngå at den gror igjen. Viktig at ikke hele dammen graves opp på en gang. Sett igjen minst 1/3 av damarealet.

.....

9 Berger

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: A Areal : ,14 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger like sør for tunet på Berger vestre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen ligger relativt åpent til i en velholdt hage, like sør for tunet. Dammen ligger nært opp til landområder som passer godt for salamandere. Omgivelsene består av grasmark med spredte busker og trær, samt gårdsbygninger. God innstråling fra øst og sør. Selv om dammen ikke er særlig stor fremstår dette som en flott salamanderlokalitet. Opplysninger og foto i Bolghaug (1995) tyder på at det er gjort et betydelig restaureringsarbeid her siden 1990-tallet. Breddene dannes av fast grasmark og fjell. Arealet er om lag 80m², og dybden er rundt en meter. Av akvatiske vegetasjon kan nevnes andmat (L. minor) og tjønnaks (Potamogeton sp.).

Bolghaug (1995) påviste begge salamanderartene her. Det ble fanget sju salamanderlarver, samtlige var småsalamander (T vulgaris). Det ble med sikkerhet observert storsalamander her i 2007 (Aslak Håland, pers. medd.), så dammen er trolig fremdeles ynglelokalitet for arten. Det er ingen åpenbare trusler mot dammen. Grunneier Stein Håland (daværende ordfører i Spydeberg) er positiv til salamanderne, og vurderer også å restaurere en gammel brønnndam som er fylt igjen (Hage 2011).

Artsmangfold: Endel nikkebrønnsle rundt dammen (VU)(Bolghaug 1995). Vanlig frosk, stor salamander (VU) og liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildefserien Høbøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og ser ut til å være i god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Det er to dammer på gården med de samme rødlisteartene, det er viktig for artenes overlevelse på sikt at det er flere enn én dam i området.

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med bestand av stor og liten salamander samt nikkebrønnsle, vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Dammen var i 1994 truet av gjengroing men basert på flybilde fra 2013 ser det ut som dammen er i god hevd med funksjon som idyllisk hagedam.

.....

10 Sandvik

Dam – Verdi: A Areal : ,5 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger like ved tunet på gården Sandvik i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof hagedam. Omgivelsene består dels av hage og dels av granskog. Vegetasjonen var lite fremtredende men det ble registrert flotgras (Bolghaug 1995).

Vakker, inngjerdet gårdsdam beliggende i utkanten av gårdstunet. Dammen er omgitt av rik urtevegetasjon og blandingsskog. Dammen ligger relativt åpent og med god innstråling. Vannfargen er relativt mørk. Det finnes grunne partier, men dammen er trolig nærmere to meter i de dypeste partiene. Arealet er om lag 350m². Av akvatisk vegetasjon kan nevnes bukkeblad (*M trifoliata*). Bolghaug (1995) registrerte begge salamanderartene. Det ble ikke registrert noen amfibier ved befaringen. Dette kan trolig delvis tilskrives at breddene er vanskelig tilgjengelig på grunn av gjengroing. Det vil være enklere å påvise salamandere når de voksne dyra er i sin akvatiske fase. Nye undersøkelser bør gjøres så snart som mulig. Dammen ser ut til å passe meget godt for storsalamander, og det antas at arten fremdeles har tilhold her. Det er tidligere holdt tamender i dammen. Disse har trolig bidratt til å hindre gjengroing, en prosess som nå har kommet et stykke på vei. Dammens funksjon som pryddamlvanningsdam gjør at lokaliteten neppe er særlig truet (Hage 2011).

Artsmangfold: Påvist stor salamander (VU), liten salamander (NT) og vanlig frosk.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen fungerer som branndam/pryddam på gården og er trolig lite truet (Bolghaug 1995). Dammen er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med bestand av stor og liten salamander, vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

11 Tomter

Dam – Verdi: A Areal : ,29 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dam i beitemark ca 30 m nördøst for tunet på gården Tomter i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof åkerdam. Ved befaringen dominerte elvesnelle langs breddene, ellers ble det notert andemat, stor andemat samt noe vassgro. Liten samander observert i dammen (Bolghaug 1995).

Dam beliggende i om lag 100m østnordøst for tunet. Omgivelsene består av grasmark (beite) og skog. En del bjørketrær står på bredden på østsiden av dammen, men beliggenheten er likevel relativt åpen og med god solinnstråling. Arealet er om lag 100m², og dybden ca. 2 m. En terrestrisk hann av storsalamander (*T. cristatus*) ble observert i ferd med å krysse fylkesveien rett øst for dammen, med retning mot dammen om kvelden 8. april 2010 (pers. obs.). Samtidig ble det observert en terrestrisk hann av småsalamander (*T. vulgaris*). Av akvatisk vegetasjon er det registrert hesterumpe (*H. vulgaris*), andmat (*L. minor*) og sneller. Ved befaringen i august ble det kun påvist reproduksjon av småsalamander da 11 larver ble registrert.

Observasjonen av terrestre dyr i april kan tyde på at salamanderbestanden i dammen til dels benytter landområder på motsatt side av fylkesveien den tiden de ikke er i dammen. Av annet dyreliv ble det registrert libeller, vannymfer (bl.a. rødøyevannymfe *Erythromma najas*). Dammen er trolig lite truet (Hage 2011).

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013) og det ser ut som dammen er i god hevd. Noen busker gror utover i dammen og det bør unngås at det blir mer av dette da de fører til stort strøfall om høsten med fare for anaerobe tilstander i dammen.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med funn av liten salamander, vurderes som viktig B. Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med bestand av stor og liten salamander, vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Sørg for god solinnstråling på dammen og unngå at det gror igjen med trær og kratt rundt dammen da dette fører til stort strøfall og ofte anaerobe forhold i dammen, særlig om vinteren.

.....

12 Eikeberg

Dam – Verdi: A Areal : ,13 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dam på østsiden av tunet på gården Eikeberg i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof tundam omgitt av plen, busker og fjellknauser. Vegetasjonen domineres på nordsiden av bred dunkjevle. Ellers finnes sverdlilje og småpiggeknopp. Liten og stor salamander samt vanlig frosk observert i dammen (Bolghaug 1995).

En relativt liten gårdsdam beliggende på tunet. Omgivelsene består av hage, gårdsbygninger og dyrka mark. Bredden utgjøres av grasmark og fjell. Dammen ligger relativt åpent, og har gode lysforhold. Nærhet til gode landområder for salamander. Dammen har grunne partier, men også en dyp høl på om lag to meter. Arealet er om lag 80m², men ved befaringen var det kun en tredjedel av dette som var åpent vannspeil. Dammen for øvrig var kraftig gjengrodd av dunIgevlle (*Typha* sp.), og med mye andmat (*L. minor*). Det ble gjort visuell observasjon av en salamanderlarve - trolig småsalamander (*T. vulgaris*), men Bolghaug (1995) påviste også storsalamander. Så vidt grunneiere vet er dammen fremdeles også yngleplass for denne arten (Inger og Bjørn Tronstad pers. medd.), og dammen ser ut til å være velegnet for salamandere. Grunneierne er positive til salamanderne og til aktiv skjøtsel av dammen. De har selv rensket opp i dammen tidligere, men sviktende helse har hindret dette de senere årene. Gjengroingen har trolig stanset noe opp i og med at det kun er de dypeste partiene som har åpent vannspeil. Bortsett fra gjengroing ble det ikke registrert noen trusler mot dammen. Biotopforbedrende tiltak: Kraftig opprensning (Hage 2011).

Lokaliteten besøkt den 11. sept. 2014 av Ola Wergeland Krog og Bjørn Petter Løfall: Dammen er fortsatt intakt og i god hevd. Registrerte arter: bred dunkjevle, mjødukt, andemat, nikkebrønse, mannasøtgras, vassgro, småtjønnaks, mjuksivaks, tjønnaks, vasshår, sverdlilje, blågrønn øyestikker, metalløyestikker, svart høstlibelle. Salamandere ble ikke observert men grunneier hevdet at det fortsatt var salamandere i dammen.

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT) i 1994 og 2008 og stor salamander (VU) i 1994, stor vannkalv 2014.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen ligger lysåpent til med god solinnstråling. Dammen er i ferd med å bli litt vel mye begrodd og en opprensning en gang i framtid vil være aktuelt.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med bestand av stor og liten salamander samt nikkebrønse (VU), vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: På sikt bør det vurderes en opprensning av dammen.

.....

13 Sandum

Dam – Verdi: B Areal : ,4 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger like nordøst for tunet på Sandum i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof beitemarksdam omgitt av tidligere beitemark samt en del bjørketrær. Vegetasjonen var lite fremtredende ved befaringen, men myrhatt, småpiggeknopp og vanlig andemat ble registrert (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen var ved befaring i 1994 noe truet av en begynnende gjenfylling, men dammen er fortsatt synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013). Dammen ligger i 2013 solrikt og åpent til, men kan være truet av skygging av trær på sikt. Dammens vannspeil er også relativt kraftig begrodd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Basert på flybilde er det behov for å tynne ut rundt dammen så lyset slipper til. Det er også behov for en opprensning av selve dammen.

.....

14 Hesle

Dam – Verdi: B Areal : ,26 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger inne på tunet på Hesle i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof tundam, omgivelsene består overveiende av gressmark samt spredte bjørker. Lite variert vegetasjon men sverdlilje er dominerende. Det skal være karuss i dammen iflg. grunneier (Bolghaug 1995).

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

15 Bjørkebakke S

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : ,05 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Hagedam nørøst i hagen på Bjørkebakke sør i Spydeberg kommune, rett til høyre for veien der den går inn i hagen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof tundam. Lite fremtredende vegetasjon ved befaringen men det ble notert kjempepiggnopp og flotgras. Liten salamander i dammen (Bolghaug 1995)

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), dammen ligger lysåpent til med god solinnstråling. Basert på flybilde har dammen flytebladvegetasjon som dekker det meste av vannflaten.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Vurdér å renske dammen for vegetasjon slik at den ikke gror igjen.

.....

16 Dæli nedre

Dam – Verdi: B Areal : ,53 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger 60-70 m nordøst for tunet på gården Dæli nedre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof skogsdam omgitt overveiende granskog, samt en del oppskytende vierkratt mm. Dammen er fordelt over to lett atskilte vannspeil. Vegetasjonen er lite framtredende, registrert småpiggnopp og vanlig andemat samt noe stor andemat. Liten salamander og frosk sp. larver observert i dammen.

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere drikkevannskilde på gården men fungerer i dag som branndam. Karuss skal ha vært satt ut i dammen i følge grunneier. Lokaliteten er ikke klart synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Dam i skog med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør lokaliseres bedre og inventeres.

.....

17 Asper

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : ,19 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger inne i hagen på gården Asper i Spydeberg kommune, inntil åkeren på østsiden.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof hagedam. Omgivelsene består av plen og noen få bartrær/løvtrær. Ingen dominerende plantearter men det ble registrert bred dunkjevle, sverdlilje, vassgro, gul nøkkrose, elvesnelle, småpiggnopp, andemat samt noe stor andemat (Bolghaug 1995).

Dammen ble kun fotografert fra veien den 19.9.2014 av Ola Wergeland Krog. Dammen er intakt men begynner å bli kraftig begrodd og er omkranset av bred dunkjevle og vannflaten er dekket med flytebladvegetasjon. Ikke inventert da grunneier ikke var til stede.

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT) i 1994.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er i rimelig god hevd men er noe preget av gjengroing.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i rimelig god hevd men den er svært frodig og begrodd og restaurering kan vurderes i løpet av de nærmeste årene.

.....

18 Fjerdingen

Dam – Verdi: B Areal : ,35 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca. 200-250 m nordnordvest for gården Fjerdingen i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof skogsdam. Omgivelsene består vesentlig av granskog. Dammen ligger også inntil en gårdsvei. Dammen var ved befaring relativt nyrestaurert og det var lite vegetasjon, men flotgras, vanlig tjønnaks, mjuksivaks og kjempepiggnopp ble notert (Bolghaug 1995). Dammen ble befart den 11.9.2014 (OWK & BPL); stor åpen dam som domineres av tjønnaks, bred dunkjevle, bred dunkjevle, knappsiv og skogsivaks. Ellers notert mannosøtgras, flotgras, gul nøkkrose og mjuksivaks. Larver av liten salamander påvist.

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT) i 1994 (Bolghaug 1995) og i 2014.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er i god hevd og ble restaurert på begynnelsen av 1990-tallet og er fortsatt i god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Unngå at dammen gror igjen omkring med skog og kratt.

.....

19 Rustad

Dam – Verdi: C Areal : ,13 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger 70-80m nordvest for gårdstunet på Rustad i Spydeberg kommune like i åkerkanten.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Oligotrof skogdam/beitemarksdam. Omgivelsene består av helt gjengrodd beitemark. Vegetasjon ikke observert (Bolghaug 1995).

Dammen ble re-inventert den 19.9.2014 av Ola Wergeland Krog og Bjørn Petter Løfall. Dammen er intakt men det er fortsatt svært lite vegetasjon, mannosøtgras var eneste registrerte plantearter. Amfibier ble ikke registrert.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er helt innegrodd i skog og nærmest vegetasjonsløs.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i gjengrodd beitemark, ingen vegetasjon men reprod. av vanlig frosk. Vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Åpne opp mot jordet og fjerne trær og kratt rundt dammen da dette fører til stort strøfall og ofte anaerobe forhold i dammen, særlig om vinteren.

.....

20 Trammelberg

Dam – Verdi: B Areal : ,16 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca. 40-50 m østsrøst for tunet, like ved åkerkanten på gården Trammelberg i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eurtrof hagedam omgitt av hage og åker. Vegetasjonen domineres av vanlig andemat, ellers er det notert myrhatt, sverdlilje og lyssiv (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildefserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), den ser ut til å være kraftig gjengrodd på vannspeilet, men lysåpen omkring.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør trolig renskes.

.....

21 Skuleberg sør

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : ,12 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger inne på tunet, rett sør for låven på Skuleberg søndre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof hagedam omgitt av plen, spredte løvtrær og berg i dagen. Vegetasjonen domineres stedvis langs vannkanten av sverdlilje, ellers finnes det myrkongle, hvit nøkkerose samt noe bekkeblom (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Det ble registrert mye og storvokst karuss samt hundeigle.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen fungerer som pryddam på gården. Lokaliteten er synlig på flybildefserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

22 Unnerud vestre

Dam – Verdi: B Areal : ,15 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger inne i hagen på gården Unnerud vestre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof hagedam omgitt av plen og spredte løvtrær. Ved befaringen var dammen vegetasjonsløs pga. ender i dammen. Liten salamander påvist i dammen (Bolghaug 1995).

Dammen ble reinventert den 11. september 2014 av OWK og BPL. Dammen er i god hevd men hele dammen er steinsatt med en kum i midten. En bergknaus i sørkanten av dammen. Dammen er helt lysåpen men mot vest er det plantet hekkspirea. Ingen dominerende vegetasjon, følgende arter notert: mannasøtgras, bred dunkjevle, ugrasmjølke, myksivaks, tjønnaks. Vanlig øyestikker og blågrønn øyestikker ble observert men det ble ikke påvist amfibier ved befaringen.

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT) i 1994 (Bolghaug 1995), årvisst forekomst av både stor salamander (VU) og liten salamander (NT) (Sandvik pers.medd.).

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere benyttet som vanningsdam for dyr men fungerer i dag som hagedam/andedam.

Fremmede arter:**Del av helhetlig landskap:**

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med både stor og liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Det har vært holdt ender i dammen tidligere men ikke nå lenger. Ender spiser salamandere så det er ugunstig for artsmangfoldet om det holdes ender i dammen.

.....

23 Unnerud østre

Dam – Verdi: C Areal : ,07 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger 90 m vest for hovedbygningen på Unnerud østre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: En dam, dels gjengrodd og drenert, men finnes ennå (Bolghaug 1994). Dammen ligger i ei gjengroende beitemark (TerraTec 2013).

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:**Del av helhetlig landskap:**

Verdivurdering: Intakt dam i skog-/ kulturlandskapet, vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Basert på flybilde er det behov for å tynne ut rundt dammen så lyset slipper til. Det er trolig også behov for en opprensning.

.....

24 Skuleberg søndre

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : ,1 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i hagen og inntil Lysernveien på Skuleberg søndre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof hagedam omgitt av plen, noen større løvtrær samt prydbusker. Strandkanten er variert med endel sivakssump, blottlagt leire og steinsetting. Vegetasjonen domineres av skogsivaks, ellers forekomst av sverdlilje og gulldusk (Bolghaug 1995).

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Fungerer som pryddam hvor det periodevis ble holdt ender. Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:**Del av helhetlig landskap:**

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

25 Voll

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: B Areal : ,15 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger inntil åkeren ca 70-80 m sørsørøst for gården Voll og sør for veien, Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof åkerdam omgitt av øker, noe furuskog på en åkerholme og bergknauser. Stedvis dominerer skogsivaks og myrhatt, ellers finnes det noe bekkeblom og vanlig andemat. Liten salamander observert i dammen (Bolghaug 1995).

Ved befaring den 8. juli 2014 (OWK, BPL) var dammen svært gjengrodd og det var lite vannspeil. Til og med småbjørker vokste ute på den gjengrodde vannflaten. Den gjengrodde vannflaten var nå bevokst med myrhatt, gråstarr, andemat, myrmaure, ugrasmjølke, slåttestarr, mannosøtgras, mjødukt og skogsivaks. Håving etter vannfauna var ikke mulig.

Artsmangfold: Påvist liten salamander i 1994 (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen hadde stort vannspeil i 1994 og det ble da notert at dammen var noe truet av gjengroing. I 2014 var dammen helt overgrodd og det vokste til og med småbjørker utover det som var vannspeil for 20 år siden. Trolig går gjengroingen her så fort pga. mye tilsig fra kornåkeren omkring.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet hvor det tidligere har blitt påvist liten salamander. Usikkert om arten er der fortsatt pga. gjengroing, men lokaliteten vurderes likevel som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen må restaureres så snart som mulig.

.....

26 Skjærsåker søndre

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: B Areal : ,22 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger like øst for tunet, ikke langt fra åkeren på Skjærsåker søndre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof beitemarksdam omgitt av beitemark med noen fjellknauser. Ved siste befarung dominerte tungenikkebrønsle (forma radiata) langs breddene. Ellers registrert flotgras, vasshår, stor andemat, vanlig andemat, mjuksivaks og småtjønnaks (Bolghaug 1995).

Dammen ble befart den 15.7.2014 (OWK og BPL). Frodig dam hvor hele vannspeilet var dekket av stor andemat. Også påvist vanlig andemat, mannasøtgras, myksivaks, nikkebrønsle, myrhatt, slåtestarr, gråstarr, krypkvein, dikevasshår, vassgro og stor myrmaure. Det vokser store mengder torvmoser i dammen.

Artsmangfold: Påvist tunge-nikkebrønsle (VU) og liten salamander (NT). Grunneier beskrev også at han hadde sett noen store svarte "firfislere" i dammen og beskrivelsen passet godt på stor salamander. Både nikkebrønsle og liten salamander påvist i 2014.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere benyttet sm beitemarksdam. Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med tunge-nikkebrønsle og liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen er i rimelig hevd men er truet av gjengroing. Opprensning av dammen bør foretas innen noen få år.

.....

27 Dæli midtre

Dam – Verdi: B Areal : ,22 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dam nordnordøst på tunet på Dæli i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof hagedam omgitt av plener, løvtrær og prydbusker. Vegetasjonen stor andmat som dekker 95% av overflaten. Ellers dominerer sverdlilje samt innslag av dunkjevle.

Artsmangfold: Liten salamander (NT) observert i dammen (Bolghaug 1995).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013). Tamender ble holdt i dammen i fire år fram til 1993. Tendenser til gjengroing synlig på flybilde fra 2013.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Det bør vurderes om dammen bør renskes for å forhindre gjengroing.

.....

28 Åserud

Dam – Verdi: A Areal : ,06 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger inntil gårdsveien ved tunet på Åserud i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof åkerdam /tundam. Lite framtreddende vegetasjon ved befaringen men det ble registrert mannasøtgras og noe andemat. Stor og liten salamander observert i dammen (Bolghaug 1995).

En relativt liten, men fin, gammel brønnndam som ligger i utkanten av tunet. De nærmeste omgivelsene består for av dyrka mark, men kort avstand til skog og gode landområder for salamander. Breddene utgjøres av fast grasmark. Innfiedet. Dammen ligger helt åpent, og har gode lysforhold. Arealet av dammen er om lag 30m, og dybden er ca. 1,5m. Noe andemat (L. minor) ble registrert. Begge salamanderartene finnes på stedet, noe også Bolghaug (1995) registrerte. Det lyktes ikke å fange noen salamanderlarver, men minst ti larver ble observert. Av disse ble en med sikkerhet bestemt til å være storsalamander (T. cristatus), mens de fleste andre larvene så ut til å være småsalamander (T. vulgaris). Grunneier kjenner til forekomsten av salamandere, og har selv sett adulte individer av storsalamander på lokaliteten i år (Alfhild Bogen, pers. medd.). Trolig noe avrenning fra tilgrensende dyrka mark. Ingen andre åpenbare trusler ble registrert. (Hage 2011).

Artsmangfold: Påvist stor salamander (VU), liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med bestand av stor og liten salamander, vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd men noen flytetorver og algematter kan med fordel fjernes.

.....

29 Børen nedre

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: B Areal : ,23 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca 200 m østnordøst for gården Børen nedre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Oligotrof/mesotrof dam omgitt av gjengroende beitemark. Ved befaringen ble det notert mannasøtgras samt noe andemat (Bolghaug 1995).

Dammen ble befart den 15.7.2014 av OWK og BPL. Den var da relativt inngrodd i skog og kratt og vier hang utover dammen, men relativt lysåpent mot sør. Noterte arter: vanlig andemat, stor andemat, mannasøtgras, gråstarr, småtjønnskaks, vassgro, veikveronika, sumpmaure, slåttestarr, trådsivaks, vanlig tjønnskaks.

Artsmangfold: Blågrønn øyestikker notert.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er relativt gjengrodd (2014) men fortsatt lysåpen mot sør og noe mot vest.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd men det bør vurderes å fjerne noen løvtrær omkring dammen, særlig på sørsiden for å redusere strøfallet og øke solinnstrålingen.

.....

30 "Hollibekken"

Viktig bekkedrag – Bekk i intensivt drevet jordbrukslandskap Verdi: B Areal : 45,94 daa

Innledning: Registrert av Wergeland Krog Naturkart ved Ola Wergeland Krog den 1. november 2012 (Wergeland Krog 2012) og deretter overført til kommunens naturtypekart av Wergeland Krog Naturkart i 2014.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Bekken renner ut fra Hollitjern og er derfor her kalt "Hollibekken" da det ikke er oppgitt noe annet navn i kartverket. Bekken renner ut i Smalelva øst for gården Hesle. Hele bekkeløpet ligger i Spydeberg kommune i Østfold. Geologien langs bekkeløpet er harde bergarter, vesentlig gneiser. Løsmassene består for det meste av havavsetninger av varierende tykkelse, vesentlig tykke havavsetninger og bare noe bart fjell med tynt dekke. Bekken renner stedvis mellom dyrket mark og det er sannsynlig at dette påvirker bekken både når det gjelder næringsinnhold og vannkvalitet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Viktig bekkedrag som renner gjennom skogteiger og dyrket mark og fungerer som en viktig spredningskorridor i et stedvis intensivt drevet landskap. Den øvre delen av bekken renner stort sett gjennom bartredominert skog med mye foryngelsesflater og gjenplantet innmark. Lenger ned renner bekken i gjennom et område med havavsetninger og dyrket mark med kornåkre og beiter. Her domineres bekkkantene av løvskog, trolig vesentlig gråor. Bekkeløpet er imidlertid ikke befart som en del av dette prosjektet og en befaring av bekkeløpet bør foretas.

Artsmangfold: Det ble ikke foretatt feltarbeid langs bekkeløpet, men det vurderes at denne bekken er viktig for arts mangfoldet siden den er en del av den svært viktige Smalelva som bla. har en bestand med den sterkt truede arten edelkreps (EN) samt en stedegen ørretstamme (Wergeland Krog 1996).

Bruk, tilstand og påvirkning: Bekken ser ikke ut til å ha blitt lagt i rør i noen deler av bekkeløpet og den har gode vegetasjonssoner langs det meste av strekningene der den renner gjennom dyrket mark.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Hele bekkeløpet er intakt uten bekkelukkinger. Bekken har en viktig økologisk funksjon i et relativt intensivt jordbrukslandskap. Den fungerer som spredningskorridor og binder sammen skogteiger og beitemarker / hagemarker. Bekken drenerer ut i Smalelva som er ei meget viktig lita elv med en bestand av edelkreps og en stedegen ørretbestand. Bekken vurderes foreløpig som Viktig (B) inntil en nærmere inventering er gjennomført.

Skjøtsel og hensyn: Bekkeløpet er imidlertid ikke befart som en del av dette prosjektet og en befaring av bekkeløpet bør foretas.

.....

31 Skuleberg allé

Parklandskap – Alléer Verdi: C Areal : ,57 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Trerekke langs Lyservenveien ved Skuleberg gård i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Trerekke / ensidig allé med flere store asketrær og en stor pil mfl. Ikke inventert for spesielle arter. Må inventeres nærmere (Wergeland Krog 2012).

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Trærne var intakte ved befaring 1. nov. 2012 (Wergeland Krog 2012) og de er synlige på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Det er flere naturtyper på Skuleberg som sammen utgjør et viktig leveområde for mange arter i landskapet.

Verdivurdering: En rekke med asketrær (rødlistet art), vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

32 Hallerud

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: B Areal : ,08 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger på jordet nord for tunet på gården Hallerud i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Åkerdam overgrodd med vegetasjon men åpent omkring dammen. Dominerende arter er bred dunkjevle, mannasøtgras, nikkebrønslé, gråstarr, flaskestarr, myrkongle, myksivaks, vassgro, skogsivaks, stor myrmaure, ugrasmjølke, myrhatt, knappsiv, vassrørkvein, tjønnaks.

Artsmangfold: Stor bestand av nikkebrønslé (VU).

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er frodig og er i ferd med å gro igjen. Bør graves opp / restaureres.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør restaureres.

.....

33 Skjærsåker skog

Gammel granskog – Gammel lavlandsgranskog Verdi: C Areal : 10,76 daa

Innledning: Registrering av denne lokaliteten ble gjennomført i mai 2014 av Wergeland Krog Naturkart i forbindelse med en kartlegging av biomangfold og naturtyper som en del av detaljreguleringsplanen for Spydeberg Miljødeponi AS.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Fuktig skogbevakst del av en ravnedal på gården Skjærsåker øvre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Ravnedal med bergvegg, fuktig sig i bunnen, mye død ved - vesentlig gran i tidlige nedbrytningsfaser. Ikke kontinuitet i død ved men mye både stående og liggende døde trær, også osp. Læger forekommer både som tørre og relativt nye men også helt mosede og råtne men siste nedbrytningsstadiet mangler. Mange store ospetrær med uvanlig mange spettehull, viktig lokalitet for spetter og andre hullrugere. Feltsjiktet domineres av fugletelg, ormetelg, gjøksyre, hvitveis, firblad og liljekonvall. I busksjiktet vokser det bla hegg og leddved.

Lenger nedover mot bekken overtar gråor som det dominerende treslaget med storbregne-høgstaudekog med dominerende arter i feltsjiktet som strutseving og skogstjerneblom. Denne delen av naturtypen er tatt med da det fortsatt er en god del død ved her samt for å få med hele gradienten fra det fuktige bekkedraget og opp til den tørrere gråor-heggeskogen øverst.

Artsmangfold: Mange store osper med spettehull, territoriehdvende vendehals og flaggspett. Av kjuker ble det påvist stor ospeildkjuke, ospeildkjuke, rekkekjuke, knuskkjuke, rødrandkjuke og knivkjuke. Stor ospeildkjuke har en viss indikatorverdi på verdifulle skoglokaliteter i Østfold.

Bruk, tilstand og påvirkning: De øvre delene av lokaliteten samt videre oppover ovenfor har blitt benyttet som beitemark og enkelte rester av piggråd finnes fortsatt. Det er usikkert om hele lokaliteten har vært beite i tidligere tider, men det er ikke sannsynlig.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Naturskogslokalitet med mange store hulltrær og mye død ved i et ellers hardt drevet skogområde - deler av lokaliteten registrert som MIS-figur. Vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Unngå inngrep.

.....

34 Grøtjerntoppen

Dam – Verdi: B Areal : ,24 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger rett sør for tunet på en gård på Grøtjerntoppen i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Gårdsdam.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

35 Muskedalstjern

Annen viktig forekomst – Verdi: C Areal : 29,42 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Nærmest sirkelrundt tjern med diameter 200m beliggende på grensen mellom Spydeberg og Våler kommune og er omtrent delt på midten mellom de to kommunene.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Skogstjern som er et viktig referansetjern i forbindelse med sedimentundersøkelser. Nærmere opplysninger om tjernet kan innhentes hos Olav M. Skulberg.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Viktig referansetjern i forbindelse med sedimentundersøkelser, vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Unngå inngrep i tjernet.

.....

36 Heli søndre

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : ,09 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger øst i hagen/parken på gården Heli Søndre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof åkerdam omgitt av grasmark/hage, åker. Dominerende art ved befaringen var stor andemat som dekket 100% av vannflaten, ellers var det mjødurtt langs bredden. Det ble registrert liten salamander (Bolghaug 1995).

Dammen ble befart den 15. juli 2014 av O. Wergeland Krog og B.P. Løfall. Dammen var nesten gjengrodd med flaskestarr, eller notert stor og liten andemat, myrhatt, mannsøtgras.

Artsmangfold: Liten salamander (NT) (1993).

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen var ved befaring den 15. juli 2014 nesten helt gjengrodd med flaskestarr. Omkring dammen er det relativt lysåpent fortsatt men mye løvtrær omkring medfører mye strøfall i dammen.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen er kraftig begrodd og bør restaureres.

.....

37 Svenneby bru

Dam – Verdi: B Areal : ,17 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger mellom Hobøl elva og et bolighus ca. 80 m sørsørvest for Svenneby bru i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dam i våtmark langs Hobøl elva.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

38 Stensrud

Dam – Verdi: B Areal : ,18 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i hagen på gården Stensrud i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Hagedam omgitt av trær og plenareal.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Sørg for god solinnstråling på dammen og unngå at det gror igjen med trær og kratt rundt dammen da dette fører til stort strøfall og ofte anaerobe forhold i dammen, særlig om vinteren.

.....

39 Åkeberg

Kroksjøer, flomdammer, meandrerende elveparti – Tydelig flompåvirkede kroksjøer, dammer og evjer Verdi: A Areal : 3,95 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten er en avsnørt meandersving (pølsesjø) fra Smalelva og ligger vest for elva ca 300 m nordvest for Åkeberg i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Meandersvinger som ligger igjen etter kanaliseringen av Smalelva på 1970-tallet. Meandersvingene danner nå et sumpskogsområde hvor det tidligere elveløpet nå ligger som mer eller mindre vannfylte kanaler i en sumpskogslokalitet. Sumpskogen domineres av gran og bjørk med innslag av gråselje, vier, gråor, rogn og enkelte store svartor. Feltsjiktet domineres av skogburkne og tette bestander med springfrø. I den største vannforekomsten dominerer en vasshårart og småandemat. Denne er omgitt av mjørdurt, rørkvein, brennesle, bekkeblom og springfrø. Denne største pølsesjøen har en flomforbindelse som munner ut i Smalelva ca. 30 m overfor gangbrua som ligger rett sør for lokaliteten. Av dyrearter ble det observert paddelarver, froskelarver og salamanderlarver.

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabile og intakte meandersvinger som ble dannet da Smalelva ble kanalisert. Intakte kroksjøer er ikke vanlige og naturtypen er vurdert som sterkt truet (EN), vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling, sørge for at sollyset kan slippe til i den største vannforekomsten av hensyn til salamanderen. Avgrensningen kan forbedres da det var dårlig nøyaktighet på GPS ved befaringen.

.....

40 Trollerud søndre

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: C Areal : ,08 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca 50 m østnordøst for tunet på Trollerud søndre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Oligotrof skogsdam omgitt av furu- og gråorskog og er noe skyggefull. Vegetasjonen var lite fremtredende ved befaringen og det ble bare registrert en ubestemt starrart (Bolghaug 1995). Ved befaring den 8.7.2014 var dammen dominert av vasstorvmose, ellers påvist stjenestarr og flaskestarr (Ola Wergeland Krog og Bjørn Petter Løfall).

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen ligger skyggefullt til inne skogkanten, åpent vannspeil, noen gamle blikkplater i dammen, kan være dekke over en kum - tidligere drikkevannsbrønn?

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i skog, vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Fristilling av dammen mot sør for å øke solsinnstrålingen samt fjerne trær omkring dammen da de bidrar til strøfall med fare for anaerobe forhold om vinteren.

.....

41 Huseby

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : ,26 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i hagen på gården Huseby i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Hagedam omgitt av plenareal.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

42 Huseby - vest for

Dam – Verdi: B Areal : ,11 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger på andre siden av veien og vest for gården Huseby i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stor rektangulær dam nord for tunet.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Sørg for god solinnstråling på dammen og unngå at det gror igjen med trær og kratt rundt dammen da dette fører til stort strøfall og ofte anaerobe forhold i dammen, særlig om vinteren.

43 Ormerud

Dam – Verdi: B Areal : ,3 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger sør for jordet på gården Ormerud hvor tunet og husene nå er fjernet for å vike plass for ny fire-felts E18 gjennom Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stor dam i jordekanten og på gjengrodd beitemark.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og det framgår av bildet at dammen står i fare for å gro igjen. Både vannspeilet samt på breddene rundt dammen.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Sørg for god solinnstråling på dammen og unngå at det gror igjen med trær og kratt rundt dammen da dette fører til stort strøfall og ofte anaerobe forhold i dammen, særlig om vinteren.

44 Kirkerud nordre

Dam – Verdi: B Areal : ,04 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger vest på tunet på Kirkerud Nordre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Hagedam dekanen og på gjengrodd beitemark.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og det framgår av bildet at dammen trolig har vært noe større tidligere men at den er noe avskåret av veien.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

45 Lyseren

Rik kulturlandskapssjø – Kalkfattig utforming Verdi: A Areal : 4389,76 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lyseren ligger nord i Spydeberg kommune og deler av vannet ligger i Enebakk, Akershus. Stor rademt mesotrof innsjø nord i kommunen. Drikkevannskilde.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Rademt innsjø. Lyseren er kjent for sin forekomst av den relikte istidskrepsen *Mysis relicta* og for sjøens gode bestand av edelkreps. Lyseren er blant de beste krepsevann i Follo, i 1988 ble det tatt ca. 30000 kreps (Andersen 1995). Rik på ferskvannsfisk med 11 registrerte arter (Follorådet 1996).

Artsmangfold: *Mysis relicta* og edelkreps (EN).

Bruk, tilstand og påvirkning: Drikkevannskilde for Spydeberg kommune, viktig og populært fritidsområde med mange hytter og stor aktivitet både sommer og vinter.

Fremmede arter: Vasspest har eksistert i Lyseren i minst 20-30 år.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Sjøen har en rik bestand av edelkreps og har dessuten relikte istidsarter. Vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Av hensyn til faren for spredning av krepsepest bør det ikke bygges anlegg for utsetting av båter i Lyseren.

.....

46 Anstensrud

Dam – Verdi: A Areal : ,39 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger like sør for tunet på gården Anstensrud i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof åkerdam overveiende omgitt av åker samt en del bjørk og osp. Rik vegetasjon med mange arter. Ved befaringen dominerte vanlig tjønnaks og sennegras. Ellers ble det registrert skogsivaks, slåttestarr, mannasøtgras, nikkebrønslé, andemat, stor andemat, småtjønnaaks mfl. Både stor og liten salamander ble observert (Bolghaug 1995).

Gårdsdam grensende delvis til dyrket mark, delvis til lite skogholtkratt med løvfallende busker og trær (bjørk og osp). Skogholtet danner gode landområder for salamandere, men sperrer noe for innstrålingen.

Innstrålingen fra øst og sør vurderes likevel å være relativt god. Løvfallende busker og trær langs bredden kan gi mye nedfall i dammen. Breddene utgjøres nesten utelukkende av gras- og urtevegetasjon. Dammen var ved befaringen fullstendig dekket av andmat (L. minor). Noe humøst vann. Arealet er om lag 150m². Dybden vanskelig å vurdere, men er trolig i størrelsesorden en-to meter. Fra tidligere er det kjent at dammen er yngelokalitet for begge salamanderartene våre. Det ble fanget tre larver av småsalamander (*T. vulgaris*), men ingen tegn til dens større slektning. Heller ikke søk på land ga positivt resultat med tanke på storsalamander, men det er ikke utenkelig at den fremdeles finnes her. Neppe andre trusler enn gjengroing for denne lokaliteten, men vannmiljøet påvirkes trolig noe av avrenning av næringsalter, kanskje også sprøytemidler, fra den tilgrensede åkeren (Hage 2011).

Artsmangfold: Påvis: stor salamander (VU), liten salamander (NT), nikkebrønslé (VU).

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere vanningsdam, husholdningsvann. Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og ser ut til å være noe truet av gjengroing.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med bestand av stor og liten salamander samt nikkebrønslé, vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Bestanden av andmat må reduseres kraftig. Fjerne noe gras- og urtevegetasjon som brer seg utover i dammen (Hage 2011).

.....

47 Skoletjern (Rudtjern)

Naturlig fisketomme innsjøer og tjern – Lite myrtjern og myrpytt Verdi: C Areal : 15,96 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Tjernet ligger ca. 1 km sørøst for Lyseren i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dystroft skogstjern, ca. 2,4 daa. Omgivelsene består overveiende av torvmyr, ellers for det meste granskog med innslag av bjørk. Vegetasjonen rundt bredden domineres av sivarter, ellers registrert rundsoldogg, flaskestarr, slåttestarr, bukkeblad, hesterumpe, sivblom og vanlig tjønnaks. Liten salamander, egg av spissnutet, samt frosk sp. larver observert (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Myrtjern, liten salamander påvist, vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Unngå tekniske inngrep i- eller omkring tjernet.

.....

48 Hollitjern

Naturlig fisketomme innsjøer og tjern – Lite myrtjern og myrpytt Verdi: B Areal : 10,58 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Tjernet ligger ca. 600 m sørvest for Holli i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dystroft myrtjern omgitt av myr med barblandingskog som igjen omkranser myrkanten. Ingen dominerende arter i vegetasjonen men det ble registrert torvmyrull, molte, hvit nøkkrose, gul nøkkrose og bukkeblad.

Tjernet er et viktig referansetjern som er godt undersøkt; både limnologi og sedimenter. Olav. M. Skulberg kan gi nærmere opplysninger om tjernet, og bør kontaktes ved eventuelle inngrep i tjernet eller dets nedslagsfelt.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Viktig referansetjern for limnologi og sedimenter, ingen spesielle arter kjent. Vurderes som viktig B, først og fremst pga. referanseverdien.

Skjøtsel og hensyn: Unngå inngrep i eller omkring tjernet.

.....

49 Skjærsåker ravine

Ravinedal – Verdi: B Areal : 98,72 daa

Innledning: Registrering av denne lokaliteten ble gjennomført i mai 2014 av Wergeland Krog Naturkart i forbindelse med en kartlegging av biomangfold og naturtyper som en del av detaljreguleringsplanen for Spydeberg Miljødeponi AS.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lang øst-vestgående ravinedal på gården Skjærsåker øvre i Spydeberg kommune. Innerst mot vest avsluttes ravinen med et kryss som strekker seg ca 400 m nord-sør.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Ravinen er skogbevokst men det antas at hele eller deler av den har vært benyttet som beitemark. Spredt forekomst av hasselkjerr (lyskrevende) samt stedvis grasmark i feltsjiktet indikerer tidligere beitemark. Men dette har på store deler av arealet vært lenge siden da det i dag stedvis er andre generasjon granskog i ravinene. Ravinelandskapet avsluttes noe diffust mot vest og sørvest der den går over i flater skogsmark, mot øst grenser ravinedalen mot Skarnesbekken og fylkesveien. Mot sør er det ravineskråning mot Skarnesbekken samt en intakt leirflate, avgrensningen her er dratt på kanten mellom leirflate og kanten ned mot ravinedalen. Mot sørøst fortsetter ravinen som en skråning ned mot Skarnesbekken.

Avgrensningen av ravinedal-systemet er ikke helt klart da de marine avsetningene stedvis er vasket helt bort og det bare gjenstår skrint jordsmonn eller blottlagte bergflater.

Gran er det dominerende treslaget og forekommer i alle hogstklasser fra plantefelt til hogstmoden skog. Spredt på de høyreliggende områdene vokser noen furuer mens det nederst i ravinedalen, langs de små bekkedragene, forekommer grårør og hegg. Ellers spredte bjørk, selje, rogn og ospeholt. Edelløvtrær er sjeldent men som nevnt finnes det spredte hasselkjerr. I busksjiktet finnes det en del rødhyll, spesielt på hogstflatene da denne svartelistearten favoriseres av mye lys Feltsjiktet varierer fra tilsynelatende dødt strøfalldekke til høyvokst feltsjikt med store bregner som strutseving, mjøduert mm.

I den litt mer lysåpne skogen er vegetasjonstypen småbregneskog vanlig og med fugleteig som dominerende art og med hvitveis i våraspektet.

Artsmangfold: Det ble ikke registrert spesielle arter under befaringen men fuglelivet var rikt, mange hekkende vanlige fuglearter med hekkende vendehals som den minst vanlige arten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Nordvest i området krysser en høyspentlinje såvidt over ravedalen. Her er det også anlagt en skogsbilvei og det er i den forbindelse tippet endel rivningsavfall helt øverst i ravinen. Videre er det anlagt en enkel skogsvei fra denne bilveien og ned til bunnen av ravinen. Ingen masser påkjørt, kun planert en trasé i ravineskråningen. Der det er hogd i nyere tid er det også en del spor etter lassbærer som burde vært rettet opp. P.g.a. tiltak i pukkverket renner det nå overflatevann nedover ravineskråningen i nord, noe som har medført en del erosjon i ravinen.

Fremmede arter: Rødhull vokser spredt i plantefeltene og på solrike plasser i ravineskråningene.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Naturtypen ravedal er vurdert som sårbar (VU) i den norske rødlista for naturtyper (Lindgaard og Henriksen 2011). Naturtypen er verdivurdert først og fremst på grunnlag av lengde (500 m) og dybde (>15 m) samt at den ikke er helt urørt (forekomst av traktorveier, lassbærerspor og noe fyllmasser). Inngrepene er imidlertid relativt begrenset og basert på kriteriene for verdivurdering av ravedaler vurderes ravedalen til verdien viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Ravinen bør bevares intakt.

.....

50 Anstensrud

Dam – Verdi: B Areal : ,07 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca 70 m nord nordvest for tunet på Anstensrud i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Beitemarksdam omgitt av beitemark. Dammen er registrert på ortofoto og ingen nærmere beskrivelse av dammen er tilgjengelig.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen virker noe gjengrodd og det bør vurderes å rennske dammen.

.....

51 Holli sør

Dam – Verdi: B Areal : ,23 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger like øst for tunet, sørvendt og helt lysåpent på gården Holli sør i Spydeberg.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof åkerdam, ingen dominerende planter, men det ble restirert andemat, vasshår, tjønnaks, flikbrønslé og skogrørkvein (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Liten salamander (NT) påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013). Det var tidligere to dammer et stykke nordvest for gården som iflg. grunneier ble fylt igjen for lenge siden.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

52 Vien

Dam – Verdi: B Areal : ,39 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca. 100 m vestnordvest for tunet på Vien i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Oligotrof/mesotrof skogsdam omgitt av blandingsskog. Ved befaringen dominerte stedvis starr, myrhatt og mannasøtgras. Amfibier ble ikke observert (Bolghaug 1995). En relativt stor, kunstig dam som ligger i skogsterreng ca. 100m vest-nordvest for tunet. Dammen ligger i utkanten av hogstflate, omgitt av høye trær på tre kanter, men kun spredt tresetting langs to av sidene. Det har åpenbart vært foretatt hogst her siden amfibiekartleggingen på 1990-tallet (Bolghaug 1995). Breddene består av fast skogbunn. En bekk leder ut av dammen. Lysforholdene er relativt gode. Gode landområder for salamander. Arealet er om lag 320m² • Temmelig dyp, trolig mer enn en meter, med mørkt vann. Det var sparsomt med vegetasjon i dammen. Bolghaug (1995) registrerte ikke amfibier under sine befaringer. Lokaliteten ble undersøkt etter tips fra Ragnhild Helle (Kausebøl) om at det kunne finnes storsalamander her. Kun en larve av småsalamander (*T. vulgaris*) ble påvist. Det er ikke utenkelig at også storsalamander benytter dammen som yngelokalitet. Det ble ikke registrert noen trusler mot dammen. Biotopforbedrende tiltak: Ikke aktuelt per i dag (Hage 2011).

Dammen ble reinventert den 19. sept. 2014 av Ola Wergeland Krog og Bjørn Petter Løfall: Hages (2011) beskrivelse av dammen er fortsatt aktuell bortsett fra at krattet har vokst ganske mye siden 2008. Noterte arter, flaskestarr, myrhatt, tjønnaks, mannasøtgras og liten salamander larver.

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT) i 2008 og 2014.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen ligger vesentlig mer skyggefullt til nå enn i 2008 da lysforholdene var relativt gode. Det er nå halvåpent omkring dammen med en del vierkratt på nordsiden. Det er fare for at dammen vil bli omgitt av stadig tettere skog og kratt.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i skog med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Sørg for god solinnstråling på dammen og unngå at det gror igjen med trær og kratt rundt dammen da dette fører til stort strøfall og ofte anaerobe forhold i dammen, særlig om vinteren.

.....

53 Kausebøl

Dam – Verdi: C Areal : ,2 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca. 450 m nord for gården Kausebøl tett inntil en skogsbilvei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Oligotrof/mesotrof skogsdam. Ingen dominerende vegetasjon men det ble registrert mannasøtgras samt vasshår (Bolghaug 1995).

En middels stor skogsdam som ligger like inntil skogsbilveien 450m nord for gårdstunet. Dette er en dypere brønndam, omgitt av barskog på alle kanter. Beliggenheten er skyggefull. Breddene består av fast skogbunn. Mye kvist og annet plantemateriale ligger i vannet. Arealet er om lag 120m², og dybden er ca. 2m.

Vannkvaliteten var ikke veldig tiltalende (mørkt og grumsete). Bolghaug (1995) registrerte ikke amfibier på denne lokaliteten. Ingen salamandere ble påvist, og lokaliteten fremstår ikke som særlig egnet for denne dyregruppa. Reproduksjon av frosk (*Rana* sp.) ble påvist. Dammen er trolig lite truet. Biotopforbedrende tiltak: Opprensning, og uttynning av vegetasjon for å bedre lysforholdene (Hage 2011).

Dammen ble reinventert den 19. sept. 2014 av Ola Wergeland Krog og Bjørn Petter Løfall: Hages (2011) beskrivelse av dammen er fortsatt aktuell. Salamandere ble ikke observert, kun libelle-larver.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er skyggefull og får mye strøfall.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Intakt dam i skog, vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Sørg for god solinnstråling på dammen og unngå at det gror igjen med trær og kratt rundt dammen da dette fører til stort strøfall og ofte anaerobe forhold i dammen, særlig om vinteren.

.....

54 Olafsrud

Dam – Verdi: B Areal : ,13 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger mellom tunet og hovedveien på gården Olafsrud i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Vegetasjonen er dominert av nammasøtgras, ellers finnes det en del vassgro samt noe andemat (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Liten salamander observert i dammen (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

55 Kausebøl

Dam – Verdi: C Areal : ,06 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca. 100 m vest for tunet på Kausebøl i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Oligotrof/mesotrof skogsdam/beitemarksdam. Ingen dominerende arter av vegetasjon men det ble notert mannasøtgras og sverdlilje. Liten salamander og frosk sp. larver observert (Bolghaug 1995).

Liten dam, delvis inngjerdet, som ligger i skogen ca. 120m nordvest for tunet. Omgivelsene utgjøres av blandingsskog. Dammen ligger i en fordypning i berget, så breddene består utelukkende av fjell. Dammen ligger meget skyggefullt til, og har dårlige lysforhold. Arealet er om lag 20m², og dybden ca. én meter. Ved befaringen var bunnen av dammen dekket av et tykt lag med råtnende plantemateriale. Bolghaug (1995) registrerte småsalamander her. Det ble ikke påvist noen amfibier, og dammen er for tiden trolig ikke egnet for disse dyra. Heller ikke andre dyregrupper ble registrert. Grunneier Ragnhild Helle ønsker å gjøre denne dammen til yngelokalitet for salamander. Uten tiltak vil dammen om noen år være fullstendig fylt igjen av plantemateriale. Dammen mottar trolig stort nedfall av løv hver høst. Sammen med utskygging utgjør dette trusler mot livsvilkårene i dammen. Utover dette er dammen trolig lite truet. (Hage 2011).

Dammen ble reinventert den 19. sept. 2014 av Ola Wergeland Krog og Bjørn Petter Løfall: Dammen er nylig restaurert og det er fjernet mange trær og kratt rundt dammen. Mannasøtgras og sverdlilje notert. Salamandere ble ikke observert, kun libelle-larver.

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT) i 1994 men ikke i 2008 eller 2014 og heller ikke observert av grunneier Ragnhild Helle.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er nylig restaurert etter å ha vært svært skyggefull og fått mye strøfall. Grunneier ønsker å reetablere dammen som en salamanderdam.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Det er en dam til i hagen hvor det er registrert både liten og stor salamander. At det er to dammer som ligger sammen er viktig for artenes overlevelse på sikt.

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet hvor det tidligere var liten salamander men ikke observert ved de siste befaringene. Dammen er nylig restaurert. Vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Dammen er nylig restaurert og det er fjernet trær og kratt. Det er viktig å følge opp så ikke krattet tar overhånd igjen.

.....

56 Revhaug

Dam – Verdi: B Areal : ,25 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ved tunet inntil gårdsveien på Revhaug søndre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof tun/åkerdam omgitt av grasmark, åker og veikant. Vegetasjonen var ved befaringen lite framtrepende men det ble registrert noe vassgro og andemat. Av dyreliv ble det registrert liten salamander (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere vanningsdam for dyr men er ikke lenger i bruk. Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og ser ut til å være i god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

57 Revhaug nordre

Dam – Verdi: B Areal : ,3 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger på nordsiden av låven på Revhaug nordre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof hagedam omgitt av hage, åker samt en del bjørketrær. Vegetasjonen var ved befaringen dominert av andemat som dekket 50% av vannspeilet. Ellers ble det registrert endel mannosøtgras, vassgro samt småtjønnaks. Av dyreliv ble det registrert liten salamander (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere vanningsdam for dyr men er ikke lenger i bruk. Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og ser ut til å være i god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

58 Nord for Ramstad

Dam – Verdi: B Areal : ,32 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dam på åkerholme 290 m nord for gården Ramstad i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Åkerdam midt ute på et stort jorde. Dammen er omgitt av grasmark stedvis med noen løvtrær og dammen med omgivelser utgjør en fin og viktig biotop i et større åkerlandskap. Ville stökkender har blitt observert hekkende i dammen.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og det ser ut som dammen er i god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

59 Svinningen

Dam – Verdi: B Areal : ,21 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger rett nordøst for tunet på Svinningen i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Beitemarksdam omgitt av beitemark. Dammen er registrert på ortofoto og ingen nærmere beskrivelse av dammen er tilgjengelig.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd men dammen bør inventeres.

60 Moen

Dam – Verdi: B Areal : ,41 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Vestre dam som er en av to dammer som ligger midt på tunet på Moen i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof hagedam omgitt av plen med spredte løvtrær. Lite fremtredende vegetasjon ved befaring men starr, vanlig tjønnaks, kalmusrot samt stor og liten andemat ble notert. Av dyreliv karuss, liten salamander og vanlig frosk (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Påvis liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og ser ut til å være i god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

61 Moen

Dam – Verdi: B Areal : ,39 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Østre dam som er en av to dammer som ligger midt på tunet på Moen i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof hagedam omgitt av plen med spredte løvtrær. Dominerende vegetasjon langs breddene er myrkongle. Ved befaringen dekket stor andemat (tidligere rødlistet) omkring 60% av vannspeilet. Ellers ble det registrert myrhatt. Av dyreliv liten salamander, karuss og vanlig frosk (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Påvis liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og ser ut til å være i god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

62 Åserud

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: C Areal : ,08 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger inntil riksveien og ca 200-250 m sør for tunet på Åserud i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Oligotrof skogsdam omgitt av granskog og grasmark, noe lysåpning mot veie og åker. Ved befaringen var dammen vegetasjonsløs (Bolghaug 1995).

Ved befaring den 8.7.2014 var dammen omgitt av busker og løvtrær av ulike slag. I dammen var det mye torvmoser, gråstarr og småtjønnaks. Rundt kantene vokste knappsiv. Av dyreliv ble det observert buk- og ryggsvømmere uten at disse ble artsbestemt.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere drikkevannskilde på gården men ikke lenger i bruk. Dammen var ved befaring 8.7.2014 (OWK og BPL) delvis fylt med kvist og småtrær og vannstanden var uvanlig lav.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Dammen har trolig restaureringspotensiale og vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør restaureres.

.....

63 Stenerud øst

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : ,07 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger 10 m øst for ringmuren etter den gamle låven på Stenerud østre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen er omtalt i Bolghaug (1995) men ble ikke inventert da den da var helt nyrestaurert.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013) og ser ut til å være i god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør inventeres.

.....

64 Hyllibråten

Dam – Verdi: A Areal : ,21 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ved gårdshuset på Hyllibråten i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Vakker dam beliggende på gammelt gårdstun. Den er utvidet siden kartleggingen av amfibier på 1990-tallet (Bolghaug 1995). I tillegg er den nå inngjerdet.

Omgivelsene består av grasmark, gårdsbygninger, dyrka mark og blandingsskog. Breddene dannes av fast grasmark med rik urtevegetasjon. Dammen ligger relativt åpent og har god solinnstråling fra øst og sør.

Omgivelsene tilbyr gode landområder for salamander. Av akvatisk vegetasjon ble det registrert hvit nøkkerose (N. alba). Ved befaringen var vannet meget klart og hadde en brunlig farge. Arealet er om lag 160m² og dybden er 1-2m. Liten fare for gjengroing, og da kun på meget lang sikt. Tidligere er begge salamanderartene registrert her (Bolghaug 1995). Det ble fanget en larve av storsalamander (T. cristatus) og fire larver av småsalamander (T. vulgaris). Denne idylliske dammen fremstår som en ideell lokalitet for salamander. Nærhet til en av kommunens mest særegne kulturminner (Hyllikista) gjør at området rundt lokaliteten neppe er truet av store inngrep. Dette vil trolig også være fordelaktig for selve dammen. Det ble ellers ikke registrert noen trusler mot dammen.

Artsmangfold: Dammen har en bestand av både stor salamander (VU) og liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og ser ut til å være i god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med bestand av stor og liten salamander, vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

65 Hylliåsen, vest

Dam – Verdi: C Areal : ,03 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca. 300-350 m nordvest for Løvstad i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof skogsdam omgitt av granskog samt fjellknauser. Dominerende vegetasjon ved befarings starr og mannasøtgras, ellers ble det registrert noe småpiggnopp. Det ble registrert en hoggorm og ei firfisle ved dammen, eller frosk sp. larver i dammen (Bolghaug 1995).

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i skog, vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd men det bør vurderes å fjerne noen trær omkring dammen, særlig på sørsiden, for å redusere strøfallet og øke solinnstrålingen.

.....

66 Tunby søndre

Dam – Verdi: A Areal : ,67 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca 20 m vest for tunet på Tunby søndre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof til eutrof beitemarksdam. Ved befaringen dominerte stedvis mjuksivaks, ellers bele det registrert sennegrass, kjempepiggnopp, vassgro, vanlig tjønnaks og rusttjønnaks. Av dyreliv ble det registrert både stor og liten salamander. Karussen i dammen ble utryddet med store doser rotenon i 1989 (Bolghaug 1995).

En stor dam som ligger 100m sørvest for tunet. Den fungerer i dag som brønn- og badedam. Omgivelsene består av grasmark og kratt. Dammen ligger eksponert, og har gode lysforhold. Breddene består av grasmark, og det er anlagt brygger/plattinger langs begge kortsidene. Gode landområder for salamander. Arealet er om lag 400m², og dybden nærmere 5m. Av akvatisk vegetasjon ble det registrert tjønnaks (*Potamogeton* sp.) og andmat (*L. minor*). Fra tidligere er det kjent at begge salamanderartene har tilhold her (Bolghaug 1995). Tre larver av småsalamander (*T. vulgaris*) ble fanget. Storsalamander ble ikke registrert, men i følge grunneier yngler de fremdeles på lokaliteten, som ser ut til å passe ypperlig for arten. Grunneier er positiv til forekomsten av salamander. To knoppandunger er satt ut i år. Skjøtsel neppe påkrevet. Lokaliteten (begge dammer) vurderes å være viktig for opprettholdelse av storsalamander i denne delen av kommunen, og det anbefales at den gis et styrket vern. Dammens funksjon gjør at den antas å være lite truet. Det ble heller ikke registrert noen trusler mot dammen. Biotopforbedrende tiltak: Ikke aktuelt (Hage 2011).

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT) og stor salamander (VU).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildefserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og ser ut til å være i god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med bestand av stor og liten salamander, vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd, nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent men utsetting av gjess eller ender anbefales ikke.

.....

67 Hylliåsen, øst

Dam – Verdi: B Areal : ,12 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca. 315 m nordvest for tunet på Nordre Hylli i Spydeberg kommune, like ved veien inn til Hyllibråten.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof skogsdam omgitt av bjørk og granskog samt fjellknauser. Ingen dominerende arter i vegetasjonen men det ble notert skogsivaks, småpiggnopp og lyssiv (Bolghaug 1995).

Gammel, kunstig dam beliggende i skogen om lag 250m nordvest for Hylli-gårdene. Opprinnelig dam dannet av to meter høy demning i lite skar, med øvrige bredder av fjell og fast skogbunn. Dammen er omgitt av skog, og har nokså dårlige lysforhold. Demningen er ødelagt, og i dag fremstår lokaliteten kun som en liten pytt (temporær dam). Bolghaug (1995) påviste småsalamander, men ikke dens større slektning. Det er heller ikke kjent om dammen noen gang har vært ynglelokalitet for storsalamander. Ved befaringen var arealet av dammen kun ca. 30m², og maksimal mulig dybde rundt 30cm. Det ble ikke registrert noe dyreliv i dammen. Lokaliteten regnes for å være tapt som ynglelokalitet for storsalamander (Hage 2011).

Artsmangfold: Liten salamander (NT) påvist i dammen.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen var tidligere mye større, men betongdemningen som fortsatt finnes, ble sprengt i stykker pga. brønnloven for noen tiår siden (Bolghaug 1995). Lokaliteten er synlig på flybildefserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Det ville vært gunstig for vannstanden i dammen med noe restaurering av demningen.

.....

68 Skuleberg, sørøstre dam

Dam – Verdi: B Areal : ,08 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger like sørøst for gårdstunet på Skuleberg søndre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen brukes som vanningsdam til dyr. Liten andmat registrert. Det finnes fire dammer ved gården, hvorav den ene er liten. Omgivelsene består overveiende av beitemark, åkrer, samt noe løvtrær og en fjellknaus.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen blir benyttet til vanning av dyr på beite (Bolghaug 1995).

Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og virker til å være i rimelig god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Dammen er en av flere naturtyper på "Skuleberget".

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

69 Hylli, nord

Dam – Verdi: B Areal : ,15 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger sentralt på tunet på gården Hylli nordre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof tundam med svedlilje, skogsivaks og 30-40% dekning av andmat, amfibier ikke registrert. Omgivelsene består av plen, driftsbygninger og løvtrær (Bolghaug 1995).

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og dammen ser ut til å være i god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

70 Skuleberg langs Lyserenveien

Dam – Verdi: B Areal : ,52 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca 150 m nordøst for tunet på Skuleberg nordre, på motsatt side av Lyserenveien, Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen ble registrert av Bolghaug (1995) og omtalt som en "Eutrof åkerdam, myrkongle, svedlilje, bekkeblom hvit nøkkrose og liten andmat registrert. Dammen var intakt ved befaring den 1. nov. 2012 og artsinventaret var relativt uforandret. Bør inventeres nærmere (Wergeland Krog 1.nov. 2012

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013). Dammen har liten funksjon i dag bortsett fra som branndam.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Dammen er en av flere naturtyper på "Skuleberget".

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

71 Dalen (evja)

Evjer, bukter og viker – Bukter og viker Verdi: B Areal : 23,48 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Nordvest-sørøst gående evja i Glomma rett sør for den nye E18 brua over Glomma i Spydeberg kommune. Evja er en ravinedal skåret ned i marin leire avsatt etter siste istid og vannfylt etter oppdemningen ved Kykkelsrud kraftstasjon.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Evje i Glomma med nakne mudderbanker som eksponeres ved lav vannføring. Dominerende vegetasjon i evja er kvasstarr, elvesnelle og vasshøymol. Ellers notert: tungenikkebrønsle, pilblad, nålsivaks, sprikevasshår, bekkedarse, vasspepper, strandrør, skogsivaks, knereverumpe, brønnkarse, mannasøtgras, åkermynte, tiggersoleie, vassgro, stakekarse, krypkvein, dikevasshår, kattehale, vassreverumpe, lyssiv, åkergråurt, ryllsiv, ugrasmjølke, paddesiv, tusenblad og myrmaure.

Ved befaringen ble det skremt opp ca. 100 stokkender, 3 ind. skogsnipe og et krikkanpar.

Artsmangfold: Påvist pilblad (mindre vanlig) og tunge-nikkebrønsle (VU) den 5.9.2014 og billen Chrysolina graminis (EN) i juni 2008.

Bruk, tilstand og påvirkning: På sørsiden av evja er ravineskråningene bevokst med skog hvorav det meste er relativt nylig flatehogd. På nordsiden av ravinen er det ravinebeite med åker ovenfor ravineskråningen.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Beitemarka ligger inntil ei evje i Glomma og Glommadalen er fylkets mest særpregede landskapstype.

Verdivurdering: Lokaliteten er ei liten men typisk evje i Glommadalføret to rødlistearter påvist i evja. Vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent men gjenoppta / opprettholde beitet er gunstig for lysforholdene i evja så den ikke gror til med skog igjen.

.....

72 Kallerud

Dam – Verdi: B Areal : ,29 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger like ved gårdstunet på Kallerud i Spydeberg.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof åkerdam med sverdlilje som dominerende art. Innslag av elvesnelle og vassgro. Stor andmat finnes også (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Liten salamander (NT) observert i dammen.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og dammen ser ut til å være i god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

73 Åkeberg

Dam – Verdi: B Areal : ,1 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca. 30-50 m sørøst for tunet på Åkerberg søndre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof åkerdam omgitt av grasmark og åker. Ingen dominerende arter ved befaringen men det ble registrert en del mannasøtgras, andemat samt noe vasshår. Liten salamander observert i damme (Bolghaug 1995)n.

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:**Del av helhetlig landskap:****Verdivurdering:** Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.**Skjøtsel og hensyn:** Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

74 Glenne østre**Kroksjøer, flomdammer, meanderende elveparti – Kroksjøer, dammer og evjer uten, eller med liten flompåvirkning Verdi: A Areal : ,56 daa****Innledning:** Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.**Beliggenhet og naturgrunnlag:** Lokaliteten er en avsnørt meandersving (pølsesjø) fra Smalelva og ligger vest for elva ca 200 m nordvest for Glenne østre i Spydeberg kommune**Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:** Avsnørt meandersving i Smalelva.**Artsmangfold:** Lokaliteten ble besøkt av Carl Bolghaug 31.05.1994, stor andmat og liten salamander ble påvist (Bolghaug 1994).**Bruk, tilstand og påvirkning:** Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).**Fremmede arter:****Del av helhetlig landskap:****Verdivurdering:** Stabil og intakt meandersving som ble dannet da Smalelva ble kanalisert. Intakte kroksjøer er ikke vanlige og naturtypen er vurdert som sterkt truet (EN). Liten salamander er observert, vurderes som svært viktig A.**Skjøtsel og hensyn:** Nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

75 Åkeberg**Kroksjøer, flomdammer, meanderende elveparti – Kroksjøer, dammer og evjer uten, eller med liten flompåvirkning Verdi: A Areal : ,36 daa****Innledning:** Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.**Beliggenhet og naturgrunnlag:** Lokaliteten er en avsnørt meandersving (pølsesjø) fra Smalelva og ligger vest for elva ca 230 m vestsørvest for Åkeberg i Spydeberg kommune**Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:** Avsnørt meandersving i Smalelva som trolig ikke påvirkes av flom i Smalelva.**Artsmangfold:****Bruk, tilstand og påvirkning:** Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).**Fremmede arter:****Del av helhetlig landskap:****Verdivurdering:** Stabil og intakt meandersving som ble dannet da Smalelva ble kanalisert. Intakte kroksjøer er ikke vanlige og naturtypen er vurdert som sterkt truet (EN), vurderes som svært viktig A.**Skjøtsel og hensyn:** Trærne som vokser nærme inntil lokalitetens vestside kan med fordel fjernes slik at mer lys slipper til.

.....

76 Giltvedt**Dam – Verdi: C Areal : ,12 daa****Innledning:** Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.**Beliggenhet og naturgrunnlag:** Dammen ligger på tunet på Giltvedt nordre i Spydeberg kommune.**Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:** Hagedam omkranset av plen og prydbusker. Jan Kjos ved landbrukskontoret i Spydeberg opplyste om at en firkantet dam ble opparbeidet i 1994. Antakeligvis er dette den dammen**Artsmangfold:****Bruk, tilstand og påvirkning:** Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:**Del av helhetlig landskap:**

Verdivurdering: Intakt dam i kulturlandskapet, dammen er imidlertid trolig ikke så gammel og vurderes inntil feltundersøkelser er gjennomført som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

77 Stenerud, vest

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: A Areal : ,02 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger like øst for tunet på Stenerud vest i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof åkerdam, ingen dominerende arter i vegetasjonen men det ble notert andemat, skogsivaks og kjempepiggnopp. Stor og liten salamander, samt øyestikkeren *Libellula depressa* ble også observert i dammen (Bolghaug 1995).

Inngjerdet, mindre brønnndam som ligger ca. 70m nordøst for gårdstunet. Omgivelsene består for det meste av dyrka mark. Dammen ligger i en fordypning i terrenget, men åpent og med god solinnstråling fra øst og sør.

Breddene består av gras- og urtevegetasjon, med innslag av løvfetlende kratt (selje, rogn og bjørk). Arealet av dammen er om lag 40m², og med dybde på ca. en meter. Det er store mengder andmat (*L. minor*) i dammen.

Noe gjengroing. To larver av småsalamander (*T. vulgaris*) ble fanget. Ytterligere en salamanderlarve ble observert, men det er usikkert hvilken art det dreide seg om. Fra tidligere er det kjent at storsalamanderen yngler her (Bolghaug 1995). Grunneier kjenner til at dammen har vært ynglelokalitet for storsalamander, men kan ikke si med sikkerhet at arten fremdeles benytter dammen (Vegard Aarnes, pers. medd.). Dammen synes å være godt egnet for arten og det antas at den fremdeles har tilhold her. Det ble ikke registrert noen vesentlige trusler i forbindelse med lokaliteten, men dammen får trolig noe tilsig fra dyrka mark (Hage 2011).

Artsmangfold: Påvist stor salamander (VU), liten salamander (NT) og bred blålibelle (EN).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:**Del av helhetlig landskap:**

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med bestand av stor og liten salamander samt bred blålibelle, vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Holde andmat i sjakk, opprensning (Hage 2011).

.....

78 Kokstad

Dam – Verdi: B Areal : ,57 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca 100 m sørsørvest for Kokstad i Spydeberg kommune. På østsiden av dammen er det åker og på vestsiden vei og skog.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof/eutrof åkerdam, vegetasjonsløs pga. beiting av tam-ender (Bolghaug 1995).

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen ble benyttet som andedam og det holdes 5-6 ender her årlig. Det ble holdt tam-ender i dammen ved befaringen i 1994 og det var ørret i dammen fram til ca. 1989 (Bolghaug 1995). Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), to trær har veltet ut i dammen og det vokser mange trær og busker omkring dammen. Det ser ikke ut som det holdes ender i dammen lenger.

Fremmede arter:**Del av helhetlig landskap:**

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd men det bør vurderes å fjerne noen løvtrær omkring dammen, særlig på sørsiden for å redusere strøfallet og øke solinnstrålingen.

.....

79 Bjørnstad sør

Dam – Verdi: A Areal : ,03 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger på tunet på Bjørnstad søndre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Oligotrof tundam/fjelldam omgitt av plen, fjellknauser og ospetrær. Lite vegetasjon men det ble notert mannsøtgras. Stor og liten salamander observert i dammen (Bolghaug 1995).

En liten inngjerdet brønn dam beliggende på tunet. Omgivelsene består av grasmark, bergknauser og blandingsskog, men det er også kort vei til dyrka mark. Dammen ligger relativt åpent, med nokså god innstråling fra øst og sør. Breddene består av fjell og grasmark. Den er trolig dypere 1,5m, og arealet er kun om lag 5m². Av akvatisk vegetasjon ble det registrert hvit nøkkerose (*N. alba*), myrkongle (*C. palustris*) og sverdlilje (*L. pseudacorus*). Begge salamanderartene er tidligere påvist i dammen (Bolghaug 1995). Det ble kun fanget en larve av småsalamander (*T. vulgaris*), men begge artene skal finnes her fortsatt (Mette Norman, pers. medd.). Grunneier fant terrestrisk adult storsalamander like ved dammen 14 dager tidligere. Det drives jevnlig noe opprensning i dammen. Dammens dybde og breddens beskaffenhet (impediment) gjør at det er liten sannsynlighet for at dammen gror igjen. Ingen andre kjente eller åpenbare trusler ble registrert. Biotopforbedrende tiltak: Ikke aktuelt per i dag (Hage 2011).

Artsmangfold: Påvist stor salamander (VU) og liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere drikkevannskilde på gården, men ikke lenger i bruk. Dammen er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec AS).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med bestand av stor og liten salamander, vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Sørg for god solinnstråling på dammen og unngå at det gror igjen med trær og kratt rundt dammen da dette fører til stort strøfall og ofte anaerobe forhold i dammen, særlig om vinteren.

.....

80 Tunby nordre

Dam – Verdi: A Areal : ,22 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: En middels stor dam som ligger 150m vest-nordvest for tunet på Tunby nordre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dette er en meget vakker dam som fremstår som ideell for storsalamander. Omgivelsene består av grasmark og løvfellende kratt og trær. Bredden består av impediment og grasmark. Gode landområder for salamander. Dammen ligger relativt åpent, og har god solinnstråling fra øst og sør. Arealet er om lag 140m² og dybden 0,5-1m. Ved befaringen var vannet meget klart og hadde en gulbrun farge. Dunkjevle (*Typha* sp.), tjønnaks (*Potamogeton* sp.) og andmat (*L. minor*) ble registrert. Bolghaug (1995) undersøkte ikke denne dammen, og han har heller ingen henvisning til den. Han nevner en andre dam på Tunby, men den ble gjenfylt ca. 1973. Det vites ikke om det er denne dammen som i senere tid er gravd opp igjen. Grunneier Edvard Tunby var ukjent med om det skulle være salamander her. Larver av både storsalamander (*T. cristatus*) og småsalamander (*T. vulgaris*) ble fanget under befaringen - to larver av hver avartene ble fanget. Ytterligere minst en larve av storsalamander ble observert. Ingen umiddelbar fare for gjengroing. Det ble heller ikke registrert andre trusler.

Artsmangfold: Påvist stor salamander (VU), liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen ligger innafor innhegning og brukes som drikkevannskilde for husdyr (hest). Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Det er to dammer med stor og liten salamander på Tunby-gårdene, begge dammene er i god hevd og området er derfor et viktig og livskraftig område for salamanderartene i Spydeberg.

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med bestand av stor og liten salamander, vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

81 Amundrud

Dam – Verdi: C Areal : ,03 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i skogkanten ca. 100m nord for gårdstunet på Amundrud i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dam i skogkanten med åker på østsiden. Omgivelsene består av blandingsskog og dyrka mark. Beliggenheten er noe skyggefull, med liten innstråling fra sør og øst. Breddene utgjøres av fast grasmark. Det ble kun registrert noe grasvegetasjon i dammen. Vannet var relativt klart og hadde en brunlig farge. Ved befaringen var arealet om lag 30m², og dybden ca. en meter. I følge grunneier er dammen normalt en halv meter dypere (Hans Anton Jahr, pers. medd.). De skrånende breddene tilsier at dammen da er noe større i utstrekning. Bolghaug (1995) henviser til dammen, men kun som "vurdert lokalitet, ødelagt, uten verneverdi". Lokaliteten ble oppsøkt primært som oppfølging av tildelte SMIL-midler. Ved befaringen ble det kun påvist noen få øyestikkerlarver. Det forventes at en eller flere amfibiearter, kanskje først og fremst buttsnutefrosk, vil etablere seg i dammen. Det er ikke kjent om det finnes dammer med reproduserende bestander av stor- eller småsalamander innen rimelig spredningsdistanse fra dammen på Amundrud. Skulle salamandere etablere seg vil det være fordelaktig om noe av skogen på sørsiden av dammen tynnes ut eller fjernes for å bedre solinnstrålingen. Grunneier var positiv til alle tiltak som gavner dyrelivet. Han har også anlagt fangdammer på eiendommen. Vannkvaliteten og dyrelivet i dammen vil trolig påvirkes noe av tilsig fra dyrkingsarealene. Utover dette ble det ikke registrert noen trusler mot dammen (Hage 2011).

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Det ble gjennomført omfattende opprensning i dammen i 2005/2006. Samtidig ble det satt opp et gjerde rundt dammen (Hage 2011).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Intakt dam i skog-/ kulturlandskapet. Restaurert i 2005-2006, vurderes som lokalt viktig C.
Skjøtsel og hensyn: Opprensning i dammen og tynning av vegetasjonen på sørsiden av dammen for å bedre solinnstrålingen.

.....

82 Bergerbekken

Viktig bekkedrag – Parti som binder sammen andre naturmiljø Verdi: B Areal : 16,26 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Denne bekken har sitt utspring fra Tjernsmyra, som ligger ca. 800 meter nord for Sandum, øst. Et stykke nedover renner den sammen med en bekk fra Sandummosen. Bekkedraget som blir beskrevet her, går fra der skogen og åkrene møtes, og ned til utløpet i Glomma.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Bekken er i de øvre partiene omgitt av åkrer, mens videre nedover, veksler det mellom beitemark/eng og åkrer (ravinlandskap). De nedre delene (ved hovedveien) består mer av blandingsskog. Bekkedraget har både helt rolige partier og fosser og stryk.

Artsmangfold: Av registrerte dyregrupper i bekken, kan nevnes: Biller, myggglarver, vårfluellarver, døgnfluellarver og steinfluellarver. Av amfibier ble det registrert vanlig frosk *Rana temporaria* (ett voksent ind. og en juvenil).

Bruk, tilstand og påvirkning: Avgrensningen av bekken er basert på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Viktig bekkedrag som også bør sees i sammenheng med den rike edelløvskoge den renner gjennom. Vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Aktuell skjøtsel av bekkepartiet, må være å skape større randsoner langs bekkebreddene, samt å sanere den private fyllplassen som finnes like ved bekken ved hovedveien (Bolghaug 1995).

.....

83 Dalen (beite)

Naturbeitemark – Verdi: B Areal : 21,6 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Ravinebeite ned mot ei nordvest-sørøst gående evja i Glomma rett sør for den nye E18 brua over Glomma i Spydeberg kommune. Beitemarka er en ravinedal skåret ned i marin leire avsatt etter siste istid og hvor bunnen er vannfylt etter oppdemmingen ved Kykkelsrud kraftstasjon.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Fint utformet og variert ravinebeite langs Glomma på nordsiden av ei vannfylt evje. På sørsiden av evja er ravineskråningene bevokst med skog hvorav det meste er nylig flatehogd. På nordsiden (ovenfor) av ravinebeitet er det fulldyrket åkermark. Vegetasjonen varierer fra våtmarksvegetasjon nede ved strandsonen til tørrbakkesamfunn på de konvekse og dermed tørrere ravineformene. Noterte arter typisk for artsrike naturbeitemarker er: engknoppurt, blåkoll, føllblom, bakketririltunge, nyresoleie, fuglevikke, skogkløver, engtjæreblom, knollerteknapp, blåklokke, ryllik, gjerdevikke, rødkløver, enghumleblom, gulmaure, firkantperikum og gulkløver. Ellers notert sommereik gransskjellstorpigg, timotei, hundegras, sølvbunke og et epletre med mye epler.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Beitetrykket er generelt for lavt og beitemarka er noe preget av gjengroing, men på de tørre ryggene er det typisk beitemarksflora.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Beitemarka ligger inntil ei evje i Glomma og Glommadalen er fylkets mest særpregede landskapstype.

Verdivurdering: Ravinebeite som sammen med evja danner en viktig landskapstype i Glommadalføret, vurderes som viktig B da det fortsatt beites her og ravinedal er en rødlistet naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Opprettholde/gjenoppta beite.

.....

84 Løken, nordøst

Dam – Verdi: B Areal : ,08 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger inne på gårdstunet på gården Løken i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof tundam med andmat og småpiggnopp. Omgivelsene består overveiende av gressmark, åkre samt driftsbygninger og spredte løvtrær (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Liten salamander observert i dammen (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og ser ut til å være i god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

85 Trollerudveien

Artsrik veikant – Verdi: B Areal : 1,53 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Ca. 130 m av starten av gårdsveien opp mot gården Trollerud fra Trollerudveien i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Artsrik veikant hvor det i 2008 ble påvist en stor bestand av den rødlistede arten stavklokke. Den 8.7.2014 ble det talt 33 blomstrende individ. Ellers var veikanten relativt artsrik med gode arter som fagerklokke, prestekrage, bakketririltunge, skjermesveve, skogkløver og blåkoll.

Artsmangfold: Påvist stavklokke (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Granplanter og smågraner, lupin, kanadagullris og einstape truer bestanden. Ellers er veikanten i fin hevd.

Fremmede arter: Lupin, kanadagullris

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Veikant med rødlistearten stavklokke, vurderes som viktig B pga. fin bestand med stavklokke og ellers relativt artsrik.

Skjøtsel og hensyn: Fjerne smågran, lupin og kanadagullris. Veikanten kan med fordel slås år om annet i slutten av juli - september.

.....

86 Spydeberg kirke

Parklandskap – Kirkegårder Verdi: C Areal : 9,9 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Spydeberg kirke ligger på en høyde i terrenget sør for Spydeberg sentrum i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Kirkegård med store edelløvtrær hvorav ask er det dominerende treslaget. Ellers ble det notert lind, spisslønn, hengebjørk samt nyplanting med svartelistearten svenskeasal! På trærne vokser det skålragg, allélav, askeragg, herregårdslav samt flogstikkelsbær og flogrogn i spisslønn. Den største aska var 3,05 m i omkrets i brysthøyde.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Mange av asketrærne har askeskuddsjuke.

Fremmede arter: Nyplanting av svartelistearten svenskeasal observert.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Kirkegård, vesentlig med edelløvtrær. Herregårdslav påvist. Vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: La de sjuke asketrærne stå, det kan være at de overlever. Dersom de i framtid må erstattes anbefales det å plante edelløvtrær som har potensiale for bli gamle, f.eks. lind, spisslønn, eik. Pga. sjukdom anbefales ikke alm eller ask.

.....

87 Haugland sørøst

Rik edellauskog – Gråor-almeskog Verdi: A Areal : 53,57 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Ravinedal beliggende mellom gårdene Haugland og Berger og mellom Stegenveien i Glomma. En bekk renner i bunnen av ravinen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Frodig edelløvsog med alm og ask som dominerende edelløvtrær. Stedvis er ravinedalen tilplantet med gran og bare de løvskogdominerte arealene, vesentlig langs bekken, er avgrenset som naturtype. Gråor, hassel, svartor (en kjempe av ei svartor nede i bekken), spisslønn, lind, hegg, vier, rogn, leddved, mfl. løvtrær finnes også sammen med innslag av gran. Feltsjiktet er rikt og variert. I de øvre, tørrere delene vokser arter som blåveis, trollbær, skogvikke, kratthumbleblom, hvitveis, liljekonvall, firblad, skogburkne. I de friskfuktige områdene nede langs bekken dominerer stedvis strutseving og arter som springfrø, skogstjerneblom, skogsnelle og vendelrot er vanlige. Innplantet granskog vesentlig på vestsiden av bekken opp mot Haugland.

Største observerte asketre diameter 80 cm, største svartor diameter 90 cm og ei trestammet ask med omkrets 4 m.

Oppover sidebekken Hellerudbekken dominerer spisslønn, store osper (også hule), grovvokst bjørk, hassel og generelt mye død ved. Lengst sør nedover mot Glomma dominerte granskog med innslag av edelløvtrær og der grensen for naturtypen ble dratt fantes det en bestand av ballblom.

Skogområdet er registrert som nøkkelbiotop i forbindelse med MIS-registrering av skogen i Spydeberg (Skog og landskap 2014). Flere observasjoner av ask og alm er også nevnt i Artskart (2014).

I naturtyperegistreringen fra 1996 (Wergeland Krog 1996) er bekken beskrevet som følger: Frodig bekkeparti mellom Haugland og Berger. Bekken går i nedre deler delvis i en sprekkesone i fjellet med en mørkere bergart. Flere fine fossepartier. Nederst mot Glomma er elva omgitt av dels gammel storvokst granskog med mye død ved og rik mosevegetasjon. Litt lenger opp dominerer lauvskogen, og stedvis kan vegetasjonstypen karakteriseres som or-askeskog med innslag av alm. Dette er en relativt kravstor vegetasjonstype som vokser på varme steder med næringsrik jord. Strutseving og mjødurtdominerte stedvis feltsjiktet. Andre treslag som ble observert var svartor, hegg og rogn.

Artsmangfold: Rødlisteartene alm (NT) og ask (NT) observert, ellers ble det av mindre vanlige arter notert lungenever, blåveis, stor ospeildkjuke.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere var store deler av ravinedalen beitemark, vesentlig for storfe. Eier av Haugland (tidligere eier?) fortalte at man tidligere kunne se over til Berger, mens nå er utsikten stengt av skog. Under krigen 1940-45 opplevd han at krigsfly fløy oppover dalen så lavt at han så gården Berger over flyene.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stort og rikt edelløvsogsområde som er sjeldent nord i fylket. Stor variasjon med bekk i bunnen av ravinen. Ravinedal er også en rødlistet naturtype (VU). Lokaliteten vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling

.....

88 Østereng

Dam – Verdi: B Areal : ,04 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i hagen på Østereng i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof tun/hagedam. Ingen dominerende arter i vegetasjonen men det ble registrert en del andemat samt mannasøtgras (Bolghaug 1995).

Lokaliteten besøkt den 11. sept. 2014 av Ola Wergeland Krog og Bjørn Petter Løfall: Registrerte arter: skogsivaks, gråstarr, mannasøtgras, andemat. Dammen ble ikke undersøkt da eier ikke var til stede, kun fotografert.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er inngjerdet og er i god stand men vel mye begrodd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen er i god hevd men noe for mye begrodd og en rensking av dammen bør vurderes framover.

.....

89 Fossum, nord

Dam – Verdi: B Areal : ,2 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ved gårdstunet på Fossum nordre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof tundam med vannspeilet dekket til 40-50% av andmat samt endel småpiggnopp. Det er også karuss i dammen (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Liten salamander (NT) og nikkebrønsl (VU) observert i dammen.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013). Dammen ser ut til å være i god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander og nikkebrønsl, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

91 Hovin skole, vest for

Kroksjøer, flomdammer, meandrerende elveparti – Kroksjøer, dammer og evjer uten, eller med liten flompåvirkning Verdi: A Areal : ,19 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Kroksjø, avsnørt meandersving i Hyllibekken vest for Hovin skole i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Kroksjøen er nå helt avsnørt fra bekken og fungerer nå som en grunn beitemarksdam som i tørre perioder har svært lite vannspeil. Dammen ble kun fotografert i forbindelse med inventering av beitemarka den 19. sept. 2014 (Ola Wergeland Krog). Det er tidligere påvist bred blålibelle (EN) samt damvannkalven *Rhantus notaticollis* (NT).

Artsmangfold: Påvist: *Rhantus notaticollis* (NT), bred blålibelle

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen var ved fotograferingen nesten helt uttørret, men artsinventaret som er påvist tidligere indikerer at den ikke går helt tørr.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Dam i beitemark hvor det er påvist 2 rødlistearter hvorav bred blålibelle i kategorien EN. Vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og fortsatt beite er en forutsetning for at beitemarksdammen og de egnede forholdene for bred blålibelle skal bestå da den er avhengig av naken leire i vannkantene som den plasserer sine egg i.

.....

92 Saksebølvika

Evjer, bukter og viker – Bukter og viker Verdi: A Areal : 95,2 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten omfatter Saksebølvika og deler av Onstadsund på Spydebergsiden av Glomma i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Bukte med stille og grunt vann med mudderbanker. Bukta er dels omgitt av leirebakker og dels sildreberg. På sildrebergene er det påvist flere rødlistede lavararter som dvergskjold og strandhinnelav. Dominerende art i flommarksenga er kvass-starr nederst med strandrør i øvre del. Ellers notert brønnkarse, småvasshår og vasshøymol. Evja er svært grunn og store arealer med mudderbanker blottlegges ved lavt vann. På mudderbankene ble det påvist en del pusleplanter; evjesoleie, korsevjeblom, trefelt evjeblom (NT), evjebrodd. I indre del av evja finnes en liten tørrbakke som ikke er skilt ut som egen lokalitet. Her dominerer fjellblom, andre arter er blåknapp, nyseryllik, tepperot samt myrmaure, nålsivaks og tusenblad nedover mot flommarksonen.

Artsmangfold: Påvist: hvitpil (VU), strandhinnelav (NT), dvergskjold (VU) evjesoleie, korsevjeblom, trefelt evjeblom (NT), evjebrodd.

Bruk, tilstand og påvirkning: Utover vannstandsøkningen etter oppdemmingen av Glomma ved Kykkelsrud kraftstasjon er det ingen tekniske inngrep i vika.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Saksebølvika er en del av Onstadsund, en utvidelse av Glomma med lange evjer, mudderbanker, grunner, stille vann og strykepartier.

Verdivurdering: Som en del av det rike og varierte Onstadsund, med flere rødlistede arter, rike fiskeforekomster og ulike naturtyper vurderes området som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Unngå tekniske inngrep i området.

.....

93 Bjaberg

Dam – Verdi: B Areal : ,23 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger sørvest for tunet på Bjaberg i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof/eutrof beitemarksdam omgitt av beitemark med furutrær. Vegetasjonen hadde ved befaringen ingen dominerende arter men det ble registrert mannasøtgras, skogsivaks, mjørdurt, andemat, stor andemat og vasshår. Liten salamander og karuss observert i dammen (Bolghaug 1995).

Dammen ble reinventert den 11. sept. 2014 av Ola Wergeland Krog og Bjørn Petter Løfall. Veggen har blitt omlagt og går nå i nærheten av dammen. Vegvesenet har "restaurert" dammen og steinsatt den med grov pukk. Noterte arter: andemat, stor andemat, tjønnaks, mjuksivaks, ugrasmjølke, mannasøtgras, vasslirekne, krypkvein og blågrønn øyestikker.

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT) i 1994, ikke gjenfunnet i 2014.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er nylig restaurert og steinsatt med pukk (vegvesenet) og det er sparsomt med vegetasjon i- og omkring dammen.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, mulig forekomst av liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

94 Tjernsmyra

Intakt lavlandsmyr i innlandet – Blanding mellom ombrotrofe og minerotrofe myrtyper Verdi: A Areal : 158,05 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Myra ligger mellom Lyseren og Øyeren helt nordøst i Spydeberg kommune på grensen til Enebakk kommune i Akershus. Myra er en stor intakt del av Tjernsmyra som engang var ei stor V-formet myr på over 400 daa.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Intakt lavlandsmyr på ca. 159 daa. Blautmyr spredt bevokst med småfuru. Torvmoser dominerer. Dominerende karplanter i feltsjiktet er: torvmyrull, røsslyng og bjønnskjepp. Ellers notert sivblom, multe og blokkebær. Mye sportegn etter orrfugl (møkk og fjær). En orrhaneleik er inntegnet rett sørvest for myra i et parti som nå er grøftet. Det er mulig at denne orrhaneleiken har flyttet noe østover og ligger innenfor avgrensningen av denne lokaliteten. Fire traner lettet fra myra, de mange myrpytter og blauthøl med mye tråkk og slitasje indikerer at traner kan hekke på myra..

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Den vestre delen av myra er ødelagt av grøfting og bare en mindre del er fortsatt intakt og er skilt ut som en egen naturtypelokalitet. Den avgrensede delen av myra er intakt i følge flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013) og befaring den 31.8.2014 (OWK).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Intakt lavlandsmyr på 159 daa, del av et større grøftet myrkompleks, vurderes som svært viktig A basert på størrelse, utforming samt stor forekomst av høljær, gjøler og myrpytter.

Skjøtsel og hensyn: Unngå grøfting eller andre tiltak som kan føre til endret grunnvannstand i myra.

.....

95 Spydeberg Prestegård

Dam – Verdi: B Areal : 3,01 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i åkerkanten, inntil hagen på sørsiden. Dammen er svært gammel og omtales av presten J.N. Wilse allerede på 1700-tallet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stor kulturhistorisk interessant dam anlagt av presten J.N.Wilse på slutten av 1700-tallet. Rundt dammen vokser det spredte trær. Dammen inngår i et historisk hageanlegg hvor det også er en annen noe mindre dam. Registrert flora: tjønnaks, andemat, vassgro, sverdlilje, mjødukt, elvesnelle, vanlig metallvannymfe, blågrønn øyestikker, mannasøtgras, flikbrønslé, tiggersoleie, småtjønnaks, stor andemat, myrkongle, nikkebrønslé og liten salamander.

Artsmangfold: Liten salamander påvist i 2014 (OWK). Karuss skal finnes i dammen (Bolghaug 1995).

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen har blitt restaurert etter at Bolghaug befarte dammene i 1994 og dammen er nå i god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Dammen inngår i det kulturhistoriske hageanlegget på Spydeberg prestegård.

Verdivurdering: Stabil, intakt dam i kulturlandskapet, historisk viktig, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

96 Giltvet

Dam – Verdi: C Areal : ,18 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger på tunet på Giltvedt søndre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Seks dammer på gården iflg. økonomisk kartverk ØK. Samtlige er fylt igjen. En firkantet brønn/dam ble opparbeidet i 1994 og skal iflg. Jan Kjos være intakt på sensommeren 1994. (Bolghaug 1995).

Dammen ble befart den 11. sept. av Ola Wergeland Krog og Bjørn Petter Løfall. Vegetasjonen dominert av bred dunkjevle, mannasøtgras, elvesnelle, gråstarr, krypkvein og ugrasmjølke. Ingen amfibier observert men dammen var så gjengrodd at det var lite vannspeil igjen.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen var ved befaring i 2014 nesten helt gjengrodd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet. Dammen er kraftig begrodd og bør restaureres. Vurderes pga. lite vannspeil som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør rensket opp snarest.

.....

97 Tjernsmyra vest

Intakt lavlandsmyr i innlandet – Blanding mellom ombrotrofe og minerotrofe myrtyper Verdi: B
Areal : 34,82 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Myra ligger mellom Lyseren og Øyeren helt nordøst i Spydeberg kommune på grensen til Enebakk kommune i Akershus. Myra er en intakt del av Tjernsmyra som engang var ei stor V-formet myr på over 400 daa. Store arealer av den vestre delen av myra er nå ødelagt av grøfting og bare denne mindre delen er fortsatt intakt og er skilt ut som en egen naturtypelokalitet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Intakt lavlandsmyr på ca. 36 daa spredt bevokst med småfuru. Dominerende karplanter i feltsjiktet er: torvmyrull, røsslyng og bjønnskjegg. Ellers notert sivblom, multe og blokkebær.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Hele den ugrøftede delen av myra er omgitt av intakt naturskog med mange trollfurer som til sammen gir området et urørt preg. En mye brukt sti på østsiden av myra, trolig en gammel hestevei, som går til "Drammen". Den avgrensede delen av myra er intakt i følge flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013) og befaring den 31.8.2014 (OWK).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Intakt lavlandsmyr på 36 daa, del av et større grøftet myrkompleks, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Unngå grøfting eller andre tiltak som kan føre til endret grunnvannstand i myra.

.....

98 Fjellmosen

Intakt lavlandsmyr i innlandet – Verdi: B Areal : 32,25 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Myra ligger nordøst i Spydeberg kommune og er en intakt del av et større myrkompleks som er ødelagt av torvtekt.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Intakt lavlandsmyr på ca. 32 daa.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Den avgrensede delen av myra er intakt i følge flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Intakt lavlandsmyr på 32 daa, del av et større grøftet myrområde, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Unngå grøfting eller andre tiltak som kan føre til endret grunnvannstand i myra.

.....

99 Gulltjernmosen - Sjutjernmosen

Intakt lavlandsmyr i innlandet – Blanding mellom ombrotrofe og minerotrofe myrtyper Verdi: A
Areal : 444,42 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Myra ligger nordøst i Spydeberg kommune. Myra er en intakt del av Fjellmosen hvor det på deler av myra har blitt tatt ut torv.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Intakt lavlandsmyr på ca. 444 daa. Blanding av nedbørsmyr og jordvannpåvirket myr. Dvergbjørk finnes på myra samt den østlige arten granstarr. Ikke inventert, kun fotografert da myra for en stor del er et naturreservat.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Den avgrensede delen av myra er, med unntak av noen få og lite funksjonelle grøfter, intakt i følge flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Størstedelen av myra inngår i Gulltjernmosen naturreservat som ble opprettet i 1978. Et traktorspor strekker seg nord-sør gjennom store deler av myrområdet.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stor og vesentlig urørt myrkompleks som for en stor del inngår i et myrreservat. Vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Unngå grøfting eller andre tiltak som kan føre til endret grunnvannstand i myra.

.....

100 Grevlinghimosen

Intakt lavlandsmyr i innlandet – Blanding mellom ombrotrofe og minerotrofe myrtyper Verdi: A
Areal : 60,32 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Myra ligger rett øst for Lyserent nordøst i Spydeberg kommune på grensen til Enebakk kommune i Akershus. Myra strekker seg over fylkesgrensen og går delvis inn i Enebakk kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stor og intakt lavlandsmyr på ca. 60 daa, omgitt av intakt naturskog. Myra heller mot øst og er spredt bevokst med småfuru. Torvmoser dominerer myra mens dominerende karplanter er torvull og røsslyng, pors i kantsonen.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Den avgrensede delen av myra er intakt i følge flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013) og befarings den 31.8.2014 (OWK)..

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stor og vesentlig urørt myrkompleks på 60 daa. Vurderes som svært viktig A på grunnlag av størrelse og urørthet.

Skjøtsel og hensyn: Unngå grøfting eller andre tiltak som kan føre til endret grunnvannstand i myra.

.....

101 "Vasshyttjernmosen"

Intakt lavlandsmyr i innlandet – Verdi: B Areal : 37,54 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Myra ligger i et myrdrag mellom Kleiva og Vasshyttetjernet vest for Lyserent nordvest i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Intakt lavlandsmyr på ca. 37,5 daa. Jordvannspåvirket og delvis tresatt myr. Småvokst gran, bjørk og svartor er vanlige treslag. Av arter i feltsjiktet er følgende notert: bukkeblad, myrhatt, elvesnelle, stortranebær, gulldusk, vassrørkvein, gråstarr, melkerot, stjernestarr, ørevier, rundsoldogg, trådstarr, myrfiol, frynsestarr.

Artsmangfold: Myggblom ble påvist her den 8. juli 2014 av Steinar Pedersen (Artskart) og på flere steder i nærheten på samme myra den 10. juli samme år. Myggblom er en sjelden art i fylket.

Bruk, tilstand og påvirkning: Den avgrensede delen av myra er intakt i følge flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Intakt lavlandsmyr på 37,5 daa, del av et større grøftet myrområde, forekomst av myggblom, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Unngå grøfting eller andre tiltak som kan føre til endret grunnvannstand i myra.

.....

102 Langmosen

Intakt lavlandsmyr i innlandet – Verdi: A Areal : 109,78 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Myra ligger sørvest for Lyseren nordvest i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Intakt lavlandsmyr på ca. 110 daa med to myrtjern og mange små myrpytter. Myrpyttene er dannet ved gjengroing av tjernene som har vært vesentlig større for noen tiår siden

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Den avgrensede delen av myra er intakt i følge flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013). Noen rette spor over myra kan tyde på gamle grøftingsforsøk men myra er så fuktig fremdeles at dette i så fall ikke har fungert etter hensikten og myras kvaliteter som naturtype er trolig intakt.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stor og vesentlig urørt myr på 110 daa. Vurderes i utgangspunktet på grunnlag av størrelse og urørthet som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Unngå grøfting eller andre tiltak som kan føre til endret grunnvannstand i myra.

.....

103 Langmosen

Intakt lavlandsmyr i innlandet – Blanding mellom ombrotrofe og minerotrofe myrtyper Verdi: A

Areal : 120,16 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Myra ligger i et skogdråg øst for Stenerudmosen naturreservat helt vest i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Intakt lavlandsmyr på ca. 120 daa. Myra er langstrakt, omtrent 1 km lang og 130 m bred i snitt. Midtpartiet er meget vått og har stedvis preg av å være et bekkedrag i myra. En orrfugleik er registrert på myra.

Fattigmyr med følgende noterte vegetasjon i sørenden: takrør, pors, torvull, småbjønnskjegg, hvitmyrak, røsslyng, stortranebær, flaskestarr, smalsoldogg.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Den avgrensede delen av myra er intakt i følge flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013). Den nordlige delen av myra er grøftet men dette arealet er utelatt. Det er spor etter en god del kjøring med ATV i myrkantene. Ute på myra er det for bløtt til å kunne kjøre. Ved befaring den 8.7.2014 var det bygget en skogsbilvei helt i sørøst og i den forbindelse var det gravd ei lita grøft.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stor og vesentlig urørt myr på 120 daa. Vurderes på grunnlag av størrelse og urørthet som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Unngå grøfting eller andre tiltak som kan føre til endret grunnvannstand i myra. Stoppe kjøringen med ATV på myra.

.....

104 Børen øvre

Dam – Verdi: B Areal : 1,71 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca 150 m nordnordøst for tunet på gården Børen øvre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Oligotrof/mesotrof skogsdam omgitt av granskog med innslag av bjørk. Lite fremtredende vegetasjon men det ble registrert endel skogsivaks og vanlig tjønnaks. Liten salamander og frosk sp. larver observert i dammen (Bolghaug 1995).

Dammen ble befart den 15.7.2014 av OWK og BPL. Den var da relativt inngrodd i skog og kratt men åpen mot sør. Lite flytebladvegetasjon, noterte arter: vanlig tjønnaks, andemat, gråstarr, skogsivaks, mannasøtgras, trådsiv, slåstestarr, myksivaks, stolpestarr, knappsiv, flaskestarr, hundekjeks og myrhatt. Håvet etter salamander men ingen funn.

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT) i 1994 (Bolghaug 1995).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er omgitt av skog og kratt men relativt åpen mot sør. Et gammelt stupetårn står ved dammen og indikerer at dammen har vært brukt som badedam.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet/skoglandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd men det bør vurderes å fjerne noen trær omkring dammen for å redusere strøfallet, og særlig på sørsiden for å øke solinnstrålingen.

.....

105 Alvum (N)

Dam – Verdi: C Areal : ,14 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger inne i et skogholt ca 190 m nordvest for tunet på Alvum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof/oligotrof skogsdam omkranset av bjørkeskog med innslag av gran. Ved befaringen var andemat dominerende og dekket 40 % av overflaten. Ellers ble det registrert mannosøtgras. Ingen amfibier funnet (Bolghaug 1995).

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), trær har falt over dammen og den virker kraftig begrodd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil skogsdam, vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ligger i relativt tett skog og det bør fjernes noen trær slik at det blir mer sol og mindre strøfall i dammen.

.....

106 Alvum (S)

Dam – Verdi: B Areal : ,23 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger 50-60 m øst for tunet på gården Alvum i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof beitemarksdam omgitt av beitemark som grenser inntil åker. Ved befaringen var elvesnelle stedvis dominerende. Eller ble det registrert noe andemat og stor andemat. Ingen amfibier funnet (Bolghaug 1995).

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

107 Fugleleiken

Intakt lavlandsmyr i innlandet – Verdi: A Areal : 55,5 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Myra ligger rett oppe på åsen øst for Harestad sør i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Intakt lavlandsmyr på ca. 55 daa. Myra er trolig relativt grunn og flere steder er det berggrunn i dagen. En orrfugleleik er registrert på myra.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Den avgrensede delen av myra er intakt i følge flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stor og vesentlig urørt myr på 55 daa. Vurderes i utgangspunktet på grunnlag av størrelse og urørthet som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Unngå grøfting eller andre tiltak som kan føre til endret grunnvannstand i myra.

.....

108 Nordby øvre

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : ,21 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger like øst for tunet på gården Nordby Øvre i Spydeberg kommune. Dammen ligger sørøstvendt med god solinnstråling fra sør.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof beitemarksdam, omgitt av beitemark og åker. Vegetasjonen domineres av andemat som dekket 60-70 % av overflaten ved befaringen. Ellers ble det registrert en del vassgro. Liten salamander observert i dammen (Bolghaug 1995).

Befart den 15. juli 2014 av OWK og BPL. Inngjerdet og relativt grunn dam på gårdstun. Stor og liten andemat dekker store deler av overflaten. Ellers påvist nikkebrønnsle, vassgro, vasshår uten flyteblader og med flyteblader, sprikevasshår, uvanlig rik forekomst av liten salamander.

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT) og nikkebrønnsle (VU).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og ser ut til å være i god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander (NT) og nikkebrønnsle (VU), vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

111 Bjørnstadmosen

Intakt lavlandsmyr i innlandet – Verdi: B Areal : 48,24 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Myra ligger nordøst for Mørk-gårdene sør i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Intakt lavlandsmyr på ca. 48 daa. Myra er trolig relativt grunn og flere steder er det berggrunn i dagen. En orrfugleik er registrert på myra.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Den avgrensede delen av myra er intakt i følge flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stor og vesentlig urørt myr på 48 daa. Vurderes i utgangspunktet på grunnlag av størrelse og urørthet som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Unngå grøfting eller andre tiltak som kan føre til endret grunnvannstand i myra.

.....

113 “Gravtjernsmyra”

Intakt lavlandsmyr i innlandet – Blanding mellom ombrotrofe og minerotrofe myrtyper Verdi: A Areal : 122,6 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Myra ligger nordøst for Bjørnstad og Mørk sør i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Intakt lavlandsmyr på ca. 123 daa omgitt av intakt naturskog av lavbonitet furuskog. Myra består av to større myrer som henger sammen med en langstrakt myrhals. Både i den nordre og søndre delen er det partier med bløtmyr og helt i nord ligger det et mindre tjern - Vesle Gravtjern. Den søndre myra er noe hellende mot SV. Myra domineres av pors, torvull, blåtopp, bjønnskjegg, klokkelyng, røsslyng. Flekkvise felter med takrør spredt utover myra og spredte småfurer på myra samt småbjørker i kanten.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Den avgrensede delen av myra er stort sett intakt i følge flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), men i nord er det ei rett grøft fra Vesle Gravtjern og

200 m sørover. Grøfta er ca. 4 m bred. Det ser imidlertid ikke ut til at grøfta har hatt særlig stor innvirkning på grunnvannstanden i myra.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stor og vesentlig upåvirket myr på 123 daa. Vurderes i utgangspunktet på grunnlag av størrelse og urørthet som svært viktig A på tross av at den er skadet med ei grøft.

Skjøtsel og hensyn: Unngå grøfting eller andre tiltak som kan føre til endret grunnvannstand i myra.

.....

114 Heiestad, øst

Dam – Verdi: C Areal : ,16 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca 250 m sørøst for gården Heiestad øst i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Næringsfattig skogsdam omgitt av granskog. Registrert vegetasjon er noe mannasøtgras og lite annet. Frosk sp. observert i dammen (Bolghaug 1995).

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten kan skimtes på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil skogsdam, vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Det bør fjernes noen trær omkring dammen slik at solen slipper til og slik at strøfallet reduseres.

.....

115 Myra

Dam – Verdi: C Areal : ,14 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca. 250 m nordvest for gården Myra i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Oligotrof/mesotrof skogsdam omgitt av granskog. Stranda domineres av torvmoser, i dammen lite vegetasjon, noe elvesnelle og vanlig tjønnaks registrert. Liten salamander observert (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i skoglandskapet med liten salamander, vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ligger i relativt tett skog og det bør fjernes noen trær slik at det blir mer sol og mindre strøfall i dammen.

.....

116 Breimosen

Intakt lavlandsmyr i innlandet – Blanding mellom ombrotrofe og minerotrofe myrtyper Verdi: A Areal : 227,36 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Myrkompleks mellom Trollerudåsen og Røysås sør i Spydeberg kommune. Myra utgjør ei større sammenhengende myrflate med noen "holmer" med berg i dagen i sørenden bevokst med skrinn furuskog. De fire største av disse er utelatt fra det kartlagte arealet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Intakt lavlandsmyr på ca. 227 daa med en blanding av nedbørsmyr og jordvannspåvirket myr - størst areal av sistnevnte. Flere bløte partier med høljer og gjøler. Partier med strengmyr. I den sørlige delen av myra er det registrert en orrhaneleik og mange haner spilte her også i 2014 (Øystein Kvisler medd.). Det er observert storspove, vipe og fiskemåke i hekketiden på myra

(Artskart). Dominerende arter på myra er torvmoser, blåtopp, pors, torvull, bjønnskjegg og røsslyng. Stort sett samme vegetasjonstype som på Gåsehalsmyra men med noe mer pors og småfurer samt spredte småbjørker.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Den avgrensede delen av myra er intakt i følge flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), men i sørøst er et grøftet område utelatt fra det avgrensede arealet. Orrhaneleiken er mye besøkt og det er etablert en bål plass samt at det er etterlatt flere letpresenninger.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stor og vesentlig urørt myrkompleks på 227 daa. Vurderes på grunnlag av størrelse og urørthet som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Unngå grøfting eller andre tiltak som kan føre til endret grunnvannstand i myra. Rydd vekk letpresenningene da disse forsøpler området og er kilder til spredning av mikroplast.

.....

117 Kiserud

Dam – Verdi: B Areal : ,14 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ved tunet inntil gårdsveien sør for tunet på Kiserud i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof tun/åkerdam omgitt av grasmark, åker og veikant. Vegetasjonen var ved befaringen lite framtrepende men det ble registrert noe andemat. Av dyreliv ble det registrert liten salamander (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere vanningsdam for dyr(fjøsbrønn) men fungerer nå som branndam. Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og ser ut til å være i god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

118 Svinningen

Dam – Verdi: B Areal : ,22 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca 20 m sørøst for låven på Svinningen i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof beitemarksdam omgitt av beitemark med spredt osp og furu. Ved befaringen var vegetasjonen dominert av stor andmat som dekket 85% av arealet, noe nikkebrønsle, mannasøtgras, gul nøkkerose, liten andemat og flikbrønsle finnes også. Liten salamander og frosk sp. larver observert i dammen (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Påvist: liten salamander (NT), nikkebrønsle (VU).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

119 Heimyra

Intakt lavlandsmyr i innlandet – Verdi: A Areal : 74,32 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Myra ligger sør for Breimosen sør i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Intakt lavlandsmyr på ca. 74 daa som består av ett større myrareal.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Den avgrensede delen av myra er stort sett intakt i følge flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), men sør i myra er det ei lang og rett grøft som imidlertid ikke ser ut til å ha hatt særlig stor innvirkning på grunnvannstanden i myra.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stor og vesentlig urørt myr på 74 daa. Vurderes på grunnlag av størrelse og urørthet som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Unngå grøfting eller andre tiltak som kan føre til endret grunnvannstand i myra.

.....

121 "Trollerudmyra"

Intakt lavlandsmyr i innlandet – Verdi: A Areal : 95,59 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Myra ligger på Trollerudåsen sør i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Intakt lavlandsmyr på ca. 96 daa som består av ett større sammenhengende og godt arrondert myrareal.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Den avgrensede delen av myra er stort sett intakt i følge flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), men sør i myra er det to grøfter på ca. 200 m lengde som drenerer ut i sørvest. Disse grøftene ser imidlertid ikke ut til å ha hatt stor innvirkning på vannnivået i myra. Helt inntil den vestre grøfta har det grodd opp kantvegetasjon med busker og småtrær mens det langs den østre grøfta ikke er synlig innvirkning.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stor og relativt urørt myr på 96 daa. Vurderes på grunnlag av størrelse og urørthet som svært viktig A. Et område i sør er grøftet med to grøfter som er tatt med i avgrensningen. Selv om dette arealet hadde blitt utelatt ville myra likevel være over 50 daa som er grensen for verdien svært viktig.

Skjøtsel og hensyn: Unngå grøfting eller andre tiltak som kan føre til endret grunnvannstand i myra. Vurdér å plugge grøftene da disse ikke vil bidra til at det vil vokse skog av økonomisk verdi på myra.

.....

122 Gresshagen øst for

Kroksjøer, flomdammer, meandrerende elveparti – Kroksjøer, dammer og evjer uten, eller med liten flompåvirkning Verdi: A Areal : ,04 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten er en avsnørt meandersving (pølsesjø) fra Smalelva og ligger vest for elva ca 150 m øst for Gresshagen i Spydeberg kommune

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avsnørt meandersving i Smalelva som trolig ikke påvirkes av flom i Smalelva.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt meandersving som ble dannet da Smalelva ble kanalisert. Intakte kroksjøer er ikke vanlige og naturtypen er vurdert som sterkt truet (EN), vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Trærne som vokser nærme inntil lokalitetens sørside kan med fordel fjernes slik at mer lys slipper til. Lokaliteten bør sjekkes i felt.

.....

123 Gulltjern

Naturlig fisketomme innsjøer og tjern – Lite myrtjern og myrpytt Verdi: B Areal : 1,61 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Tjernet ligger vest for Gulltjernmosen naturreservat i Spydeberg kommune og en liten del av tjernet ligger innenfor reservatgrensen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dystroft myrtjern vesentlig omgitt av myrlandt furuskog samt noen fjellknauser. Ved befaringen ble det registrert dvergbjørk, pors, hvitlyng, starr, molte, myrte og gul nøkkrose. Amfibier ble ikke registrert. Undersøkt for amfibier, ingen observert (Bolghaug 1995).

Befart og fotografert den 31. august 2014 av O. Wergeland Krog. Strandkanten domineres av torvmoser med sumpsivaks, dystarr, sivblom, tranebær, dvergbjørk, kvitlyng, røsslyng, gul nøkkerose, blokkebær og molte.

Artsmangfold: Dvergbjørk vokser i vannkanten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Noen bøyer er utlagt i tjernet, ellers intakt.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Tjernet utgjør en del av Gulltjernmosen men bare en liten del av tjernet er med i reservatet.

Verdivurdering: Lite myrtjern som delvis inngår i myrreservat. Vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Inngrep som berører tjernet og vannivået i tjernet må unngås.

.....

124 Skøyen

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: B Areal : ,05 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dam i sørkanten av jorden på et område som kan se ut som tidligere beitemark på gården Skøyen i Spydeberg kommune

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Liten dam i jordekant / hogstflate. Noterte arter er bred dunkjevle, lyssiv, skogsivaks, krypkvein, mannsøtgras, klovasshår, knereverumpe, myrtistel. Ingen amfibier påvist men rikelig med mygglarver.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Graveprosjekter og masseforflytningstiltak noe lenger sør kan utgjøre en trussel for dammen. Dammen er ellers noe truet av gjengroing.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen er kraftig bevokst rundt breddene og noe utover i dammen. På sikt bør en opprensning av dammen vurderes.

.....

125 Vollene

Dam – Verdi: B Areal : ,46 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i hagen mellom to Vollene vestre og Vollene østre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Hagedam omgitt av trær og busker.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og bildet viser at dammen er noe skyggefull og en del begrodd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Sørg for god solinnstråling på dammen og unngå at det gror igjen med trær og kratt rundt dammen da dette fører til stort strøfall og ofte anaerobe forhold i dammen, særlig om vinteren.

.....

126 Bjaberg

Dam – Verdi: B Areal : ,05 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger sør i hagen på Bjaberg i Spydeberg kommune. Dammen er omgitt av berg i dagen og det er også en større dam litt nordvest for denne.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Hagedam - steindam omgitt av nakent berg og løvtrær. Lite vegetasjon men følgende arter er påvist: froskebitt, andemat, stor andemat, klovasshår, flikbrønsle, nikkebrønsle og blågrønn øyestikker.

Artsmangfold: Påvist nikkebrønsle (VU) og froskebitt (EN) (innplantet iflg. grunneier).

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen ser ut til å være ganske nylig restaurert og det er satt ut en sterkt truet planteart i dammen (froskebitt).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med den rødlistede arten nikkebrønsle, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

127 Hovienga

Dam – Verdi: B Areal : ,23 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger på østsiden av åkeren øst for tunet på Hovienga i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen ligger i jordekanten og er omgitt av bartrær og løvtrær.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og bildet antyder at dammen er noe skyggefull.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Sørg for god solinnstråling på dammen og unngå at det gror igjen med trær og kratt rundt dammen da dette fører til stort strøfall og ofte anaerobe forhold i dammen, særlig om vinteren.

.....

128 Hvitstein

Dam – Verdi: B Areal : ,03 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca. 265 m nordvest for tunet på gården Hvitstein i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen ligger i gjengroende gammel beitemark og inngjerdingen kan tyde på at dette har vært en gammel plass hvor husene nå er borte?

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og bildet antyder at dammen ligger lysåpent til og er i rimelig god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

129 Sagstua

Dam – Verdi: B Areal : ,1 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca. 60 m nordnørøst for tunet på gården Sagstua i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen ligger i gjengroende gammel beitemark og er preget av at trær og kratt på sørsiden skygger for dammen. Dette har ført til at vasstorvmose er dominerende art i dammen. Allers notert einstape, krypkvein, krypsiv, slåttestarr, knappsiv, stjernestarr, sølvbunke og vierkratt henger utover dammen.

Artsmangfold: Mange store øyestikkerlarver viser at dammen ikke er anaerob om vinteren. Et voksent ind. av spissnutefrosk observert.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og bildet antyder at dammen ligger lysåpent til og er i rimelig god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med påvist rødlistearten spissnutefrosk, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Trær og busker mot sør og øst bør fjernes for å hindre strøfall i dammen og sørge for bedre solinnstråling.

.....

130 Ødegård nv

Dam – Verdi: B Areal : ,02 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger sørøst i hagen og helt inntil veien ved et bolighus nordvest for Ødegård i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Hagedam som ligger lysåpent til og som er omgitt av store steiner / berg i dagen med noen bar og løvtrær i nord.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og bildet antyder at dammen ligger lysåpent til og er i rimelig god hevd.

Dammen ble forsøkt besøkt i felt den 8.7.2014, og den eksisterte, men grunneier ønsket ikke feltundersøkelser i dammen.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

132 Enga

Dam – Verdi: B Areal : ,02 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger vest for hagen på Enga i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dam som ligger lysåpent til fra sør i gjengroende beitemark og som er omgitt av bar og løvtrær i nord.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og bildet antyder at dammen ligger lysåpent til og er i rimelig god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Sørg for god solinnstråling på dammen og unngå at det gror igjen med trær og kratt rundt dammen da dette fører til stort strøfall og ofte anaerobe forhold i dammen, særlig om vinteren.

.....

133 Fagerås

Dam – Verdi: B Areal : ,2 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger på en høyde i terrenget ca. 75 m vestsørvest for tunet på gården Fagerås i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Oligotrof skogsdam omgitt av overveiende glissen blandingsskog samt endel bergknauser. Lite vegetasjon (Bolghaug 1995)

Artsmangfold: Liten salamander (NT) påvist i dammen.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med funn av liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør reinventeres.

.....

134 Godheim

Dam – Verdi: B Areal : 1,15 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger like ved hovedveien, like ved en forretning/bolighus ved Godheim i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Vanlig frosk obs. i dammen. I tillegg finnes det en dels lukket brønn. I følge A. Skulbergs kart fra 1973 skal det ha vært to dammer til på gården. Dammen ble også besøkt den 7.6.1994. Vegetasjonen ved befaringen var lite fremtredende med arter som flotgras, småpiggnopp samt starr. Det ble registrert mye vanlig frosk og det skal ha vært satt ut ørret i dammen (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Mye reproduksjon av vanlig frosk. Tidligere utsatt ørret er svært skadelig for begge salamanderartene.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

Utsetting av ørret bør imidlertid unngås.

.....

135 Hjertum

Dam – Verdi: B Areal : ,14 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger inntil tunet og gårdsveien på gården Hjertum i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof tundam som trolig er noe påvirket av tilsig fra åkeren. Ved befaringen var vegetasjonen lite fremtredende, men det ble registrert myrhatt og andemat (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Liten salamander i dammen (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013) og det ser ut som dammen er i god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

136 Enga

Dam – Verdi: B Areal : ,02 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger vest for hagen på Enga i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dam som ligger lysåpent til fra sør i gjengroende beitemark og som er omgitt av spredte bar og løvtrær.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og bildet antyder at dammen ligger lysåpent til og er i rimelig god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Sørg for god solinnstråling på dammen og unngå at det gror igjen med trær og kratt rundt dammen da dette fører til stort strøfall og ofte anaerobe forhold i dammen, særlig om vinteren.

.....

137 Mjølkeberg

Dam – Verdi: B Areal : ,03 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger sør for ridebanen på Mjølkeberg i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dam som ligger lysåpent til mellom ridebanen og dyrket mark.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og bildet antyder at dammen ligger lysåpent til og er i rimelig god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

139 Solbergveien

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: B Areal : ,04 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger sør i hagen på et bolighus som ligger i krysset Heliveien - Solbergveien i Spydeberg kommune, helt på grensen til Skiptvet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Inngjerdet dam hvor det vokser bartrær på sørsiden samt noen spredte løvtrær på nordsiden.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og bildet antyder at dammen ligger relativt lysåpent til og er i rimelig god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd men det kan vurderes om det kan sørges for at det kommer litt mer lys inn fra sør.

.....

140 Espenes

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: C Areal : ,09 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger på østsiden av veien mellom Stutfosstjern og Espenes i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dam i gjengroende beitemark, gammel hage? hvor det på sørsiden vokser bartrær mens det ellers er relativt lysåpent og omgitt av grasmark. Dammen er helt begrodd med gråstarr, flasketarr og noe myrhatt.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er helt gjengrodd med unntak for et meget lite vannspeil (1%).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som lokalt viktig C da den er nærmest helt igjengrodd.

Skjøtsel og hensyn: Det er stort behov for opprensning av dammen.

.....

141 Torp nordre

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : ,15 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger på østsiden av låven på gården Torp nordre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Inngjerdet gårdsdam hvor det sannsynligvis holdes eller har blitt holdt ender eller gjess.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013). Det framgår av bildet at det trolig holdes gjess eller ender i dammen, ellers ser dammen ut til å være lysåpen og i god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent. Men for krevende arter som salamandere, og spesielt stor salamander, representerer gjess og ender en trussel.

.....

142 Skogen

Dam – Verdi: B Areal : ,43 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger nordvest for tunet på gården Skogen i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stor dam inntil jordekant, hage og vei. Vestsiden av dammen består av barskog og omkring dammen vokser det spredte bar- og løvtrær. Omgivelsene er trolig gammel beitemark som er gjenplantet med gran. Vegetasjonen i og omkring dammen domineres av moser, gråstarr, skogsivaks, myrhatt, stor og liten andemat. Det ble påvist liten salamander.

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Skog og kratt helt innpå dammen. Dette reduserer lys og strøfall slik at dammen kan stå i fare for å få anaerobe bunnforhold mm.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Det behov for å tynne ut rundt dammen så lyset slipper til og for å redusere strøfall i dammen.

.....

143 Bøler øvre

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : ,25 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger inne på tunet på gården Bøler øvre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof tundam omgitt av plen og driftsbygninger. Dammen var ved befaring fullstendig begrodd med elvesnelle, ellers ble det registrert endel andemat og skogsivaks (Bolghaug 1995). Dammen ble fotografert den 20.6.2014 men ikke undersøkt da eier ikke var til stede.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen ble i 1994 notert som "Sterkt gjengrodd dam" (Bolghaug 1995). Ved befaring 20.6.2014 var dammen også godt begrodd, men med åpent vannspeil.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør restaureres.

.....

144 Rødkleiva

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: C Areal : ,01 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger nordnordvest for tunet på plassen Rødkleiva i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Liten dam mellom gårdsvei og bekk. og vei. Omgivelsene er trolig gammel beitemark som har grodd igjen og som igjen er hogd. Dammen ligger fortsatt relativt lysåpent til. Notert vegetasjon: stjernestarr, gråstarr, gråor og myrfiol. En ubestemt frosk forsvant i kvisthaugen.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen ligger på ei hogstflate med mye kvistavfall i dammen.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskap/skogkant, liten dam i relativt dårlig stand, vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Rydd kvist og kvas ut av dammen og sørg for god lysinnsstråling til dammen og hold løvoppslaget nede, særlig mot sør.

.....

146 Holm søndre

Dam – Verdi: B Areal : ,17 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger inne i hagen mellom to eneboliger sør for Holm søndre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Hagedam omgitt av noen busker, trær og hus.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og dammen ligger relativt lysåpent til.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

147 Nestingen

Dam – Verdi: B Areal : ,07 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger rett øst for tunet på Nestingen i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Gårdsdam i gjengroende beitemark omgitt av noen busker og trær.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og dammen ligger relativt lysåpent til men er i ferd med å gro til med busker og trær omkring samt vegetasjon i selve dammen.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Basert på flybilde er det behov for å tynne ut rundt dammen så lyset slipper til. Det er trolig også behov for en opprensning.

.....

148 Ødeli

Dam – Verdi: B Areal : ,04 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger delvis inne i hagen eller nord for hagen til en bolig nordøst for gården Ødelig i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Hagedam omgitt av plen samt noen busker og trær.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og dammen ligger relativt lysåpent til.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

149 Holm, midtre

Dam – Verdi: B Areal : ,4 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger inne i hagen. Beliggenheten er åpen med god solinnstråling. Omgivelsene består overveiende av gressmark og spredte løvkratt og prydbusker. Ingen dominerende arter i dammen, men forekomst av bekkeblom og starr (Bolghaug 1995).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof tun/hagedam med bekkeblom og starr sp. Paddelarver observert i dammen.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

150 Sandvik

Dam – Verdi: B Areal : ,02 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i skogkanten vest for gårdsveien til Sandvik i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen ligger i et skogholt ved veien og sør for åkeren. Dammen er omgitt av busker og trær.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og dammen ligger relativt skyggefullt til med busker og trær omkring.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Basert på flybilde er det behov for å tynne ut rundt dammen så lyset slipper til. Det er også behov for en opprensning.

151 Tobakksøyene - Vrangen

Annen viktig forekomst – Verdi: A Areal : 155,88 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Strykparti i Glomma mellom kraftstasjonene Kykkelsrud og Vamma med grunne stryk, bakevjer, sandbanker, øyer, og skjær. Strykene begynner ved den øverste Tobakksøya og slutter i Vammassjøen nedenfor Vrangfossen hvor elva flyter stille ved normalvannstand.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Ferskvannslokalitet av typen Viktige bestander av ferskvannsorganismer. De grunneste strykpartiene finnes på Askimsiden av elva og mellom øyene midt i elva. Vrangfossen lengst ned i området er idag den eneste gjenværende av alle de små og store fossene som engang dominerte strekningen mellom Øyeren og Vamma, og bør som sådan sikres mot eventuelle ødeleggelser i framtida.

Strendene langs elva i dette partiet består for det meste av stein og berg som vaskes rene av de årlige flommene i elva. Her er vegetasjonen sparsom, men i små lommer og beskyttede vikene der det har hopet seg opp løsmasser, er det frodig vegetasjon dominert av kvasstarr *Carex acuta*. Den flotte, opp mot meterhøye planten storveronika *Veronica longifolia* vokser i beskyttede bergskorter langs bredden. Vegetasjonen på elvebunnen er dominert av elvemose *Fontinalis antipyretica*.

Av de mange fiskeartene i elva, er det spesielt harr *Thymallus thymallus*, ørret *Salmo trutta* og antageligvis steinsmett *Cottus poecilopus* som er helt avhengig av disse strykpartiene. Både for å finne egnet gyte substrat og for å unngå predasjon fra gjedde *Esox lucius* og abbor *Perca fluviatilis*. Mellom steinene og i elvemosen finnes det relativt store mengder av lite krepssdyr som lokalt er et viktig næringsdyr for harren og de få ørretene som ennå finnes i området. Krepssdyret er en såkalt istidsrelikt, og heter også firtornet istidskrep *Pallasea quadrispinosa*. Strekingen er også viktig beiteområde for ender, særlig kvinand *Bucephala clangula* og laksand *Mergus merganser* som jakter i området.

Strykene ved Tobakksøyene er ennå de fineste strykpartiene i hovedelva på strekningen mellom Øyeren og havet. Det er også her at det siste større inngrepet på denne strekningen har blitt foretatt. Reguleringshøyden i Vamma ble økt med én meter fra høsten 1990 (kl 1300 27.11.1990 T. Staås pers. med.). Dette hadde stor innvirkning på strømforholdene på denne strekningen. Bestanden av harr har gått ned og ørret har blitt enda mer fåtallig enn den var før den siste oppdemningen. Endringene i forholdene har blitt minst i de øvre delene, mens de gode harrplassene ovenfor Vrangfossen på Spydebergsiden er så godt som ødelagt. Det må her legges til at det ikke har blitt gjort noen vitenskapelige undersøkelser av endringene i fiskebestandene. Et usikkerhetsmoment blir derfor i hvilken grad fiskebestanden har gått ned, og i hvilken grad det er reduserte muligheter for sportsfiske som gir inntrykk av en sterkt redusert bestand. Det er imidlertid liten tvil om at den siste oppdemningen har redusert områdets kvaliteter som leveområder for laksefisk.

Artsmangfold: Fylkets trolig fineste og viktigste naturlige gyte- og oppvekstområde for harr og det er også et viktig gyte- og oppvekstområde for ørretbestanden i elva.

Bruk, tilstand og påvirkning: Før utbyggingen av de store fossene mellom utløpet av Øyeren og Vamma, var Glomma ei vill elv med mange større og mindre fosser og stryk. Etter gjentatte oppdemninger i løpet av de siste ca. hundre årene har snart hele elvestrekningen blitt temmet og fått mer og mer innsjøpreg. Fossene og strykene, med sin stedegne flora og fauna, er snart en forsvunnet naturtype i Spydeberg. Det har heller ikke blitt gjort noen grundige naturfaglige undersøkelser av disse områdene, så hva som har blitt borte vet vi lite om idag. Det fine harr- og ørretfisket som fantes på denne strekningen er snart historie. Trinn for trinn har disse fiskeartenes leveområder blitt ødelagt, både av videre oppdemninger og kanalisering av elveløpet. Og inngrepene foregår ennå. Det er ikke lenger siden enn 1990 at den siste oppdemningen ble foretatt.

De viktigste truslene mot den eksisterende flora og fauna i strykområdene er i dag tiltak og inngrep for å øke effektiviteten til de tre kraftstasjonene. Dette kan skje i form av fysiske inngrep i elveløpet, endring av reguleringshøydene, eller en mer aktiv "kjøring" av vannføringa i elva basert på etterspørselen etter elektrisk kraft.

Forhåpentligvis har noe av den spesielle floraen og faunaen fra tidligere tider klart å overleve i de få partiene med stryk som fortsatt finnes langs elva. For å redde de siste rester av den naturtypen som engang dominerte hele strekningen mellom Øyeren og Vamma er det viktig å være på vakt mot videre inngrep i framtida. Det er idag Glomma og Lågen Brukseierforening som regulerer vannføringa i elva, og etterhvert som kraftproduksjonen blir mer markedsrettet har det blitt stadig mer aktuelt med en raskere regulering av vannføringa etter etterspørselen av elektrisk kraft. En slik regulering foregår til en viss grad allerede idag, men det har allerede blitt gjort forsøk med mer omfattende endringer av vannføringa, både uke- og døgnreguleringer. De naturlige vannstandsendingene i elva var større før reguleringen tok til, men hadde ikke

de samme negative konsekvensene fordi endringene foregikk over et mye lengre tidsrom. En uke- eller døgnregulering vil føre til at faunaen må bruke mer ressurser på å tilpasse seg de stadige endringene, og faren for at arter går ut vil øke.

Når det gjelder fysiske inngrep i elveleiet, eller ytterligere oppdemminger anses det med dagens kraftpriser som uaktuelt. Men det har tidligere feks. blitt vurdert å "sprengte vekk Vrangfossen", så dette og lignende inngrep kan ikke helt avskrives i framtida.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten inngår i fylkets viktigste og mest særpregede landskap - Glommadalen.

Verdivurdering: Dette er den siste rest av de mange fossene og strykene som har blitt utnyttet til kraftproduksjon. Vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Unngå videre inngrep i vannstand som f.eks. heving av damkrona i Vamma kraftstasjon.

.....

152 Østre Hov

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : ,06 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger på tunet på gården Østre Hov i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen er omgitt av grasmark og har gode leveområder for amfibier i omkringliggende arealer.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og dammen ligger solrikt og åpent til.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

153 Søndre Berger

Dam – Verdi: B Areal : ,03 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger øst for gårdstunet på gården Søndre Berger i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen er omgitt av grasmark med noen løvtrær på sørsiden og lenger sør står granskogen tett.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013). Omgivelsene består av trolig gammel beitemark som sakte er i ferd med å gro igjen, men dammen ligger fortsatt lysåpent til.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Sørg for god solinnstråling på dammen og unngå at det gror igjen med trær og kratt rundt dammen da dette fører til stort strøfall og ofte anaerobe forhold i dammen, særlig om vinteren.

.....

154 Østby

Dam – Verdi: B Areal : ,02 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger vest på tunet på gården Østby i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen er omgitt av grasmark, berg i dagen og einerbusker. Omgivelsene er gode leveområder for amfibier.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og dammen ligger solrikt og åpent til.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

155 Asper

Dam – Verdi: B Areal : ,03 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger 330 m sørsørvest for tunet på Asper i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen ligger i gammel beitemark spredt bevokst med løvtrær. Omgivelsene er gode leveområder for amfibier.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013) og dammen ligger solrikt og åpent til, men kan være truet av skygging av trær på sikt.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Sørg for god solinnstråling på dammen og unngå at det gror igjen med trær og kratt rundt dammen da dette fører til stort strøfall og ofte anaerobe forhold i dammen, særlig om vinteren.

.....

156 Bjørnstad

Dam – Verdi: B Areal : ,06 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger 120 m østsørøst for tunet på Bjørnstad nordre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Tidligere beitemarksdam som ligger halvåpent til i gjengroende beitemark spredt bevokst med løvtrær. Omgivelsene er gode leveområder for amfibier. Vegetasjonen i dammen; lyssiv, tjønnaks, flotgras, mannosøtgras, myrmaure, småtjønnsaks, skogsivaks, flaskestarr, torvmoser, ugrasmjølke og kjempepigknopp. Det ble observert larver av liten salamander.

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen ligger solrikt og åpent til, men er truet av skygging av trær på sikt. Dammen er kraftig begrodd og bør restaureres i nær framtid.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med funn av liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Sørg for god solinnstråling på dammen og unngå at det gror igjen med trær og kratt rundt dammen da dette fører til stort strøfall og ofte anaerobe forhold i dammen, særlig om vinteren.

.....

157 Vienhytta

Dam – Verdi: U Areal : ,01 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i beitemark rett sørøst for Vienhytta i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen ligger i gammel beitemark spredt bevokst med løvtrær.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er helt gjenfylt med skrot og søppel.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Dam fylt med skrot. Restaureringspotensiale. Uprioritert.
Skjøtsel og hensyn: Dammen har restaureringspotensiale og bør vurderes gravd opp.

158 Sundås

Dam – Verdi: B Areal : ,03 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i gjengroende beitemark rett sør for Sundås i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen ligger i sannsynlig gammel beitemark bevokst med løvtrær og gran. Omgivelsene er gode leveområder for amfibier.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013) og dammen ligger solrikt og åpent til, men kan være truet av skygging av trær på sikt.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Sørg for god solinnstråling på dammen og unngå at det gror igjen med trær og kratt rundt dammen da dette fører til stort strøfall og ofte anaerobe forhold i dammen, særlig om vinteren.

159 Haugland

Dam – Verdi: B Areal : ,06 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i gjengroende beitemark rett nord for låven på Haugland i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen ligger i sannsynlig gammel beitemark bevokst med løvtrær. Dammen er helt begrodd med småandemat og vanlig tjønnaks og omgitt av vanlig engflora. Noe stor andemat påvist. Ei stor ask (med askesjuka) og ei stor osp vokser inntil dammen i vest.

Artsmangfold: Larve av liten salamander (NT) påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er nylig restaurert. Den er steinsatt omkring og framstår nå som en parkdam. Omgivelsene er gode leveområder for amfibier.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen er nyrestaurert og det er ikke behov for ytterligere tiltak.

160 Torp søndre

Dam – Verdi: B Areal : ,42 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i gjengroende beitemark 280 m sørøst for tunet på Torp søndre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen ligger i et fuktig dråg i sannsynlig gammel beitemark beplantet med gran. Granplantingen på sørvestsiden av dammen er nå er hogd og dammen har blitt mer lysåpen.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013) og dammen ligger solrikt og åpent til, men kan være truet av skygging av trær på sikt. Dammens vannspeil er noe begrodd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

161 Bøler

Kroksjøer, flomdammer, meanderende elveparti – Kroksjøer, dammer og evjer uten, eller med liten flompåvirkning Verdi: A Areal : ,14 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten er en avsnørt meandersving (pølsesjø) fra Smalelva og ligger vest for elva ca 340 m sørvest for Bøler i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Meandersvingen blir trolig ikke påvirket av flom i Smalelva. Dominerende arter som omgir pølsesjøen var mannosøtgras, strandrør, flaskestarr, sennegrass, vassgro, bekkeblom, stor andemat og skogsivaks.

Artsmangfold: Det ble påvist tre voksne ind. av liten salamander.

Bruk, tilstand og påvirkning: Kroksjøen var den 20.6.2014 intakt med åpent vannspeil.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Meandersvingen er en del av et større våtmarksmassiv, ei elveslette som er dannet av Smalelvas skiftende løp gjennom tiden.

Verdivurdering: Stabil og intakt meandersving som ble dannet da Smalelva ble kanalisert. Liten salamander påvist. Intakte kroksjøer er ikke vanlige og naturtypen er vurdert som sterkt truet (EN), vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Ingen spesielle tiltak påkrevd.

.....

162 Bøler

Kroksjøer, flomdammer, meanderende elveparti – Kroksjøer, dammer og evjer uten, eller med liten flompåvirkning Verdi: A Areal : ,12 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten er en avsnørt meandersving (pølsesjø) fra Smalelva og ligger vest for elva ca 250 m vest for Bøler i Spydeberg kommune

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avsnørt meandersving i Smalelva som trolig ikke påvirkes av flom i Smalelva. Naturtypen er omgitt av grasmark, trolig gammel beitemark. Omgivelsene er gode leveområder for f.eks. amfibier. Meandersvingen var ved befaringen omgitt av følgende dominerende arter: gråstarr, strandrør, skogsivaks, småandemat, gulldusk, mjødukt, dunkjevle, nikkebrønsle og flikbrønsle.

Artsmangfold: Totalt 2 arter påvist: liten salamander (NT), nikkebrønsle (VU).

Bruk, tilstand og påvirkning: Kroksjøen var den 20.6.2014 intakt med åpent vannspeil.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Meandersvingen er en del av et større våtmarksmassiv, ei elveslette som er dannet av Smalelvas skiftende løp gjennom tiden.

Verdivurdering: Stabil og intakt meandersving som ble dannet da Smalelva ble kanalisert. Røddisteartene nikkebrønsle og liten salamander påvist 20. juni 2014. Intakte kroksjøer er ikke vanlige og naturtypen er vurdert som sterkt truet (EN), vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

163 Vestby vestre

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : ,12 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i hagen rett nord for driftsbygningen på Vestby vestre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen er omgitt av plen og noe berg i dagen.

Driftsbygningen skygger noe i sør men dammen ligger lysåpent til uten trær og busker omkring. Dammen ble ikke undersøkt da grunneier ikke var tilstede, men den ble fotografert.

Artsmangfold: Tunge-nikkebrønsle (VU) vokser i dammen.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er i relativt god hevd men på sikt kan det bli behov for en restaurering.

Fremmede arter:**Del av helhetlig landskap:**

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med rødlistearten tunge-nikkebrønsle (VU), vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd. På sikt kan det bli nødvendig å renske dammen.

.....

164 Vestby vestre

Dam – Verdi: B Areal : ,2 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i hagen ca 15 m nord for hovedbygningen på Vestby vestre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen er omgitt av trær og busker.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammens status er noe usikker da den er kan være dekket av trær og busker.

Fremmede arter:**Del av helhetlig landskap:**

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør inventeres.

.....

165 Mjølkeberg

Dam – Verdi: B Areal : 1,64 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Stor dam som ligger ca. 100 m sør for tunet på Mjølkeberg i Spydeberg kommune. Dammen er trolig en utvidelese av et bekkeløp hvor store deler av bekken er lagt i rør.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen framstår som en frittliggende dam og er omgitt av gjengroende beitemark. På sørsiden består gjengroingen av løvskog og på nordsiden er beitemarka spredt tilplantet med gran.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013) og dammen ligger solrikt og åpent til.

Fremmede arter:**Del av helhetlig landskap:**

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Sørg for god solinnstråling på dammen og unngå at det gror igjen med trær og kratt rundt dammen da dette fører til stort strøfall og ofte anaerobe forhold i dammen, særlig om vinteren.

.....

166 Åserud

Dam – Verdi: B Areal : ,06 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dam i åkerlandskap ca. 200 m nordnordøst for Åserud i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen framstår som en frittliggende dam og er omgitt av beitemark og dyrket mark.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013) og dammen ligger solrikt og åpent til. Dammens vannspeil er noe begrodd.

Fremmede arter:**Del av helhetlig landskap:**

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i relativt god hevd men opprensning bør vurderes på sikt

.....

167 Bovum

Dam – Verdi: B Areal : ,26 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen(e) ligger ca. 250 m sørsørøst for gården Bovum i Spydeberg kommune. Lokaliteten består av én stor og én liten dam helt som ligger 8 meter fra hverandre, disse blir her behandlet som én lokalitet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof åkerdam omgitt vesentlig av åker, løvtrær, grasmarek samt granskog noe lenger inn mot vest. Vegetasjonen besto ved befaringen av myrhatt, vanlig tjønnaks samt noe andemat. Vanlig frosk og liten salamander også observert (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd men det bør vurderes å fjerne noen løvtrær omkring dammen, særlig på sørsiden for å redusere strøfallet og øke solinnstrålingen.

.....

168 Mørk Nordre

Dam – Verdi: C Areal : ,41 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Den største og sørligste dammen på golfbanen på Mørk nordre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen framstår som en frittliggende dam og er omgitt av grasmarek.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013) og dammen ligger solrikt og åpent til. Dammen er trolig anlagt som en del av golfbanen og er sannsynligvis ikke gammel.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, trolig ikke gammel og vurderes derfor som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

169 Vranen

Dam – Verdi: B Areal : ,23 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca. 50-60 m sørsørøst for tunet. Omgivelsene består av åkerer samt noe bjørkeskog.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Oligotrof til mesotrof åkerdam. Ingen dominerende plantearter men det ble registrert mannasøtgras, andemat og småtjønnaks. Liten salamander og frosk sp. larver observert i dammen (Bolghaug 1995).

Dammen ble befart av O. Wergeland Krog og B.P.Løfall den 15. juli 2014: Noterte arter i dammen var vanlig tjønnaks, stor og liten andemat, lyssiv, krappsiv, mannasøtgras, gråstarr, slåttstarr, nikkebrønsl, skogsivaks, vassgro, flikbrønsl, småtjønnaks og sivaks.

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT) i 1993 og 2014 og nikkebrønsl i 2014.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen fungerer som branndam på gården. Noen få busker og trær i sør og søvestkanten av dammen, ellers lysåpen beliggenhet.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen er i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

170 Mørk Nordre

Dam – Verdi: C Areal : ,15 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Den minste og nordlige dammen på golfbanen på Mørk nordre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen framstår som en frittliggende dam og er omgitt av grasmark.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013) og dammen ligger solrikt og åpent til. Dammen er trolig anlagt som en del av golfbanen og er sannsynligvis ikke gammel.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, trolig ikke gammel og vurderes derfor som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

171 Mørk Nordre

Dam – Verdi: C Areal : ,12 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dam i skogteig nord for golfbanen på Mørk nordre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen er omgitt av glissen granskog med innslag av løvtrær.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013) og dammen ligger solrikt og åpent til. Dammen er muligvis anlagt som en del av golfbanen og er kanskje ikke gammel.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Liten dam omgitt av skog, alder ukjent, vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Sørg for god solinnstråling på dammen og unngå at det gror igjen med trær og kratt rundt dammen da dette fører til stort strøfall og ofte anaerobe forhold i dammen, særlig om vinteren.

.....

172 Mørk Nordre

Dam – Verdi: C Areal : 1,12 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Langstrakt dam på 130 m som ligger øst for veien og tunet på Mørk Nordre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen framstår som en frittliggende dam og er omgitt av grasmark.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013) og dammen ligger solrikt og åpent til. Dammen er sannsynligvis anlagt som en del av golfbanen og er trolig ikke gammel.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, trolig ikke gammel og vurderes derfor som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

173 Mørk

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: B Areal : ,07 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dam i kanten mellom gårdstun og en skogteig ca. 30 m sørøst for gårdstunet på en gård mellom nordre og søndre Mørk i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen ligger i skogkanten med grantrær på sør- og østsiden, på nord og vestsiden er det grasmark (tunareal). Dammen er begrodd med myrhatt, gråstarr, mannasøtgras, småtjønnskaks, stjernestarr, slåttestarr, torvmoser, lyssiv, vasshår (trolig dikevasshår).

Artsmangfold: 1 larve av liten salamander fanget med håv.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammener under gjengroing- ca. 50% gjengrodd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør restaureres og dette bør gjennomføres på høsten, helt etter 1. oktober.

174 Nygård - vest for

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: B Areal : ,06 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Hagedam ved en fritidsbolig vest for gården Nygård i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen er omgitt av plen, steiner og et tre. På sørsiden er det god lysinnstråling. Notert vegetasjon i dammen er vassgro, lyssiv, sverdlilje, sumpkarse, myrmaure, gråstarr, mannasøtgras, krypkvein, flotgras, trådsiv, ugrasmjølke, nyklekte øyenstikkere og vannymfer.

Artsmangfold: Larver av småsalamander (NT) observert.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen ligger solrikt og åpent til.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med påvist liten salamander (NT) vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

176 Skorrberg - Prestby

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : ,15 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Tundam på Skorreberg søndre (Prestby) i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen er inngjerdet og omgitt av plenarealer og gruslagt tun. På vestsiden er det et tre og noen busker, men lysinnstrålingen er meget god. Vannspeilet er nesten helt dekket av andemat. Ellers notert: vassgro, mannasøtgras, mjøduert, noe vierkratt, slåttestarr, krypkvein, stor andemat, sumpkarse, tungenikkebrønnsle samt en ubestemt piggknopp.

Artsmangfold: Påvist rødlistearten liten salamander (NT) og tunge-nikkebrønnsle (VU).

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er inngjerdet og ligger lysåpent til nesten midt på tunet. Dammen er kraftig gjengrodd men har en god bestand av liten salamander samt en bestand av kommuneblomsten tungenikkebrønnsle.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med tungenikkebrønnsle og liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør renskes forsiktig og pass på at ikke bestandene av den rødlistede arten (og kommuneblomsten) tungenikkebrønnsle blir fjernet.

177 Skogen

Dam – Verdi: B Areal : ,05 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Hagedam på Skogen i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen er inngjerdet og omgitt av plenarealer og innkjørsel til tunet. Lysinnstrålingen er god. Veldig frodig omkring dammen men dammen ble ikke undersøkt da eier ikke var hjemme.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen ligger solrikt og åpent til men dammen er frodig på kantene slik at vannspeilet er en god del mindre enn det inngjerdingen tilsier.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Ingen

.....

178 Heli Søndre

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: B Areal : ,15 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger helt nord på gården Heli søndre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen er omgitt av grasmark og har gode leveområder for amfibier i omkringliggende arealer. Dominerende arter er brei dunkjevle og bukkeblad, ellers notert sumpmaure, myrhatt, vanlig andemat, gråstarr, krypkvein og myrmjølke.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen ligger solrikt og åpent til, men er kraftig begrodd over hele vannspeilet.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør snarlig restaureres.

.....

179 Ås

Dam – Verdi: B Areal : ,53 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger mellom åker, grasmark, gårdsvei og en skogteig sør for tunet på gården Ås i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dammen ligger i sannsynlig gammel beitemark beplantet med gran.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildefserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013) og dammen ligger solrikt og åpent til.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

181 Myrvoll

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: C Areal : ,08 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Hagedam på gården Myrvoll i Spydeberg kommune. Dammen er inngjerdet og omgitt av plenarealer, berg i dagen og innkjørsel til tunet. Dammen er åpen med åpen betongkant på tre sider.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Hagedam hvor det vokser krypsiv, vasstorvmose og det er plantet ut (kjøpt i et hagesenter iflg. grunneier), gråstarr, froskelarve.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er i god hevd og lysinnstrålingen er meget god men det er litt fattig dyre- og planteliv i dammen

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Kunstig anlagt dam i kanten av skog / hogstflate og hagen. Lite dyre- og planteliv, vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

182 Skråperud søndre

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: B Areal : ,15 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger 60-70 m østnordøst for tunet på gården Skråperud søndre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof beitemarks dam omgitt av beitemark under gjengroing samt åker. Vegetasjonen er lite fremtredende, derimot er det mye dødt strøfall og dynn (Bolghaug 1995).

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen fungerer som branndam for gården. Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013) og ser ut til å være ganske gjengrodd og omkranset av løvtrær.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Fjern noen trær for å øke solinnstrålingen på dammen og for å redusere strøfall som oftemedfører oksygensvikt i dammen, særlig om vinteren.

.....

184 Skråperud nordre

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: B Areal : ,28 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger 60-70 m nordøst for tunet på gården Skråperud nordre i Spydeberg kommune. Beliggenheten er vestvendt.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof beitemarksdam / skogsdam. Omgivelsene består av gjengrodd beitemark hvor det nå vokser gran og bjørkeskog. Vegetasjonen er lite fremtredende men det vokser noe starr i kanten samt flytebladplanten vanlig andemat.

Artsmangfold: Vanlig frosk og liten salamander (NT) i dammen.

Bruk, tilstand og påvirkning: Fungerer som branndam for gården. Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Fjern noen trær for å øke solinnstrålingen på dammen og for å redusere strøfall som oftemedfører oksygensvikt i dammen, særlig om vinteren.

.....

185 Hovinbrua

Kroksjøer, flomdammer, meandrerende elveparti – Kroksjøer, dammer og evjer uten, eller med liten flompåvirkning Verdi: B Areal : ,06 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sør for Hovinbrua i Spydeberg kommune på vestsida av Smalelva.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Kroksjø med en lengde på 10 m. Svært grunn ved befaringen og lite vann-vegetasjon utover småandemat. Vegetasjonen omkring domineres av takrør, mjødur og bekkeblom. Yngel av ørekyte. Stor bestand av gråsugg, ellers buksvømmer, ferskvannsnegl, øyenstikkerlarver.

Artsmangfold: Påvist: liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Kroksjø som ligger igjen i landskapet, trolig pga. utretting av elva eller at det er en gammel kroksjø.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Kroksjøen er en av flere gamle "pøsesjøer" langs Smalelva.

Verdivurdering: Kroksjø hvor det er påvist liten salamander. Intakte kroksjøer er ikke vanlige og naturtypen er vurdert som sterkt truet (EN). Lokaliteten er imidlertid svært liten og grunn og vurderes derfor som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Pass på at lokaliteten ikke gror igjen med høyvokst vegetasjon.

.....

186 Hovin kirke

Parklandskap – Kirkegårder Verdi: B Areal : 5,62 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Hovin kirke ligger øst i Spydeberg kommune på en høyde i terrenget langs kongeveien der den kommer opp fra Onstad sund. Hovin kirke ligger i Hovin sokn i Vestre Borgesyssel prosti. Den er bygget i tre og ble oppført i 1620. Som navnet indikerer (hov) har lokaliteten trolig en vesentlig lengre historie som religiøst samlingspunkt. Kirken er fredet men det er usikkert om dette omfatter trærne på kirkegården.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Kirkegård med store edelløvtrær hvor ask er dominerende i antall og også det største treet i parken. Dette er ca. 3,5 m i omkrets og var ikke angrepet av askeskuddsyke ved befaringen. Etter ask er spisslønn den vanligste arten og det vokser dessuten noen mindre eiketrær her. Av andre løvtrær fantes osp og hengebjørk.

Artsmangfold: Stedvis frodig epifyttisk lavflora men ingen spesielt sjeldne arter. Påviste mindre vanlige arter i dag er askeragg og skålragg. Det var dessuten mye allélav på noen av trærne.

Bruk, tilstand og påvirkning: Askeskuddsyke ble påvist på minst to trær.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Nedenfor kirkegården finnes det en ravinedal med edelløvsog.

Verdivurdering: Gammel lokalitet med enkelte store trær med frodig lavflora. Den eldste og største aska er fortsatt frisk. Lokaliteten vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Ved slått av plenen er gressklipperen stilt så lavt at den i stor grad skader røttene på trærne, særlig på kollen nordvest for kjerka.

.....

187 Ramstadlia Ø

Store gamle trær – Eik Verdi: A Areal : ,41 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Eika står i en øst-sørøstvendt ravineskråning i marin avsetning opp mot jordekanten øst for og mot gården Ramstad i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stor eik med omkrets 4m. Treet er omgitt av oppslag av små eiker, hassel, bjørk, hegg, rogn og utenfor der igjen vokser det en tett granskog som ble plantet her på 1960-tallet. Ravineskråningen var tidligere en urterik beitebakke med gamle eiketrær og mye blåveis - derfor også kalt Blåveislia. Feltsjiktet domineres i dag av liljekonvall. Eika er stor og er derfor en utvalgt naturtype.

Usikkert om treet er hult, men åpning kunne ikke finnes.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Eika har mange døde greiner og relativt lite løv til å være et så stort tre, dette skyldes delvis utskygging. I forbindelse med kartleggingen av naturtyper i 1994 (Spydeberg var prøvekommune for naturtypekartlegging) ble de tre eikene i Blåveislia fristilt, men dette bør nå gjentas da de igjen er truet av gjengroing. Påfallende stort oppslag av små eiketrær omkring treet kan tyde på at det har vært noen gode år for spiring av eikenøttene.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: To andre store eiker står like i nærheten og alle tre står i en beitebakke som tidligere hadde en stor bestand av blåveis.

Verdivurdering: Eika er en utvalgt naturtype og vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Eika bør fristilles slik at sol slipper til og slik at grener fra andre trær ikke vokser inn i krona eller dekker stammen. Fra gammelt av het det at gamle eiker skal ha så mye plass rundt seg at det skal være mulig å kjøre et firspann rundt treet.

.....

188 Ekeberg, Sør

Dam – Verdi: U Areal : ,16 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger inne på tunet på Ekeberg i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof tundam. Omgivelsene består av gressmark samt spredte bjørketrær. Vegetasjonen domineres av vanlig andemat, ellers registrert mjuksivaks, nikkebrønslé, kjempepiggnopp, vasshår, småtjønnaks og gul nøkkerose (Bolghaug 1995).

En relativt liten gårdsdam beliggende midt på tunet. Omgivelsene domineres av grasmark, gårdsbygninger, fjellknauser og bjørkeskog. Breddene utgjøres av fast grasmark med rik urtevegetasjon. Gode landområder for salamander. Dammen er inngjerdet, men gjerdet er noe falleferdig. Dammen ligger godt eksponert, og har god solinnstråling fra sør og øst. Arealet er om lag 70m², betraktelig mindre enn det Bolghaug (1995) noterte under sine befaringer, dvs. 240m². Det har antakelig vært en del byggeaktivitet og restaurering av tunet siden 1990-tallet, og reduksjonen i dammens areal kan trolig tilskrives gjenfylling. Maksimal dybde er ukjent, men antakelig rundt en meter. Av akvatiske vegetasjon ble det notert dunkjevle (Typha sp.), gul nøkkerose (N. lutea) og andmat (L. minor) i dammen. Den er kraftig gjengrodd. Bolghaug (1995) påviste begge salamanderartene. Flytematter gjorde håving vanskelig og salamander ble ikke påvist, men dammen ser ut til å være velegnet for amfibier og det antas at salamandere fremdeles yngler her. Det er trolig ingen andre trusler mot lokaliteten enn gjengroing (Hage 2011).

Dammen oppsøkt den 11. sept. 2014 av Ola Wergeland Krog og Bjørn Petter Løfall: Dyre- og plantelivet var gravd opp og erstattet med membran og rullesten.

Artsmangfold: Tidligere påvist stor salamander (VU), liten salamander (NT) samt nikkebrønslé (VU) (Bolghaug 1995), men vegetasjonen er nå borte (2014). Det er imidlertid håp om at salamanderen igjen kan komme tilbake dersom det igjen etableres vegetasjon i dammen.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er nå imidlertid gravd opp og det er lagt membran med steinsatte bredder slik at det trolig ikke er noe igjen av opprinnelig dyre- og planteliv.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Dammen er gravd opp og naturlig bunn er erstattet med membran og sten. Som leveområde for dyr- og planter har dammen restaureringspotensiale. Vurderes inntil videre som uprioritert.

Skjøtsel og hensyn: Dammen har potensiale til igjen å bli viktig for damarter.

.....

189 Ramstadlia S

Store gamle trær – Eik Verdi: A Areal : ,48 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Eika står i en øst-sørøstvendt ravineskråning i marin avsetning øst for gården Ramstad i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eik med todelt stamme hvor den ene stammen har knekt ved rota og falt ned. Omkretsen av den stående ble ikke målt men er over 2 m. Treet er i sørkant og omkring stammen omgitt av ei lita beiteeng med flere typiske arter for ugjødset naturbeitemark. Noterte arter i enga er: prestekrage, rød jonsokblom, tveskjeggveronika, knollerteknapp, enghumleblom, maria nøkleblom, fløyelsmarikåpe, rødkløver, markjordbær, fuglevikke, engsoleie, fagerklokke og hassel. hassel helt inntil stammen og utenfor der igjen vokser det en tett granskog som ble plantet her på 1960-tallet.

Ravineskråningen var tidligere en urterik beitebakke med gamle eiketrær og mye blåveis - derfor også kalt Blåveislia. Eika er stor og er derfor en utvalgt naturtype.

Artsmangfold: I rødmulla mellom den døde og den levende stammen ble det påvist flere såkalte hekseeegg (se foto), dette er et tidlig stadie av stanksopp, ingen sjelden art men interessant.

Bruk, tilstand og påvirkning: Den gjenstående stammen har vital krone der den vender ut mot åpent beite mens den som vender mot granplantingen har døde partier i krona. I forbindelse med kartleggingen av naturtyper i 1994 (Spydeberg var prøvekommune for naturtypekartlegging) ble de tre eikene i Blåveislia fristilt.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: To andre store eiker står like i nærheten og alle tre står i en beitebakke som tidligere hadde en stor bestand av blåveis. Arealet sør for denne eika er en rest av dette urterike beitet.

Verdivurdering: Eika er en utvalgt naturtype og vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Den gjenstående stammen har vital krone der den vender ut mot åpent beite mens den som vender mot granplantingen har døde partier i krona, disse granene bør derfor fjernes. Det samme gjelder ospa, hvor noen bør ringbarkes for at de ikke skal ta for mye lys. Rødhyll bør fjernes. Den nedfalte stammen bør få råtne der den ligger.

.....

190 Bergenhus

Store gamle trær – Eik Verdi: A Areal : ,09 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Eik foran låven på Bergenhus i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stor frittstående eike i hagen og foran låven. Omkrets ca 2,5 m.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Vital eik med gode lysforhold.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stor eik, utvalgt naturtype med omkrets over 2 m.

Skjøtsel og hensyn: Eika har ikke behov for skjøtsel slik hagen stelles i dag.

.....

191 Haugland, sør

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : ,13 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca 60-70 m sørsørøst for gårdstunet på gården Haugland søndre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof beitemarksdam omgitt av gammel beitemark, spredte løvtrær og en del åkerland. Lite vegetasjon da dammen er nylig restaurert (Bolghaug 1995).

Dammen var ved befaring den 23.6.2014 begrodd med mannasøtgras som var dominerende art sammen med småandemat. Ellers vokser det en del gråstarr og vanlig tjønnaks. Øst for dammen vokser det ei stor selje og ei stor osp. Rundt dammen vokser det også en del seljekratt. Det ble håvet etter salamander men kun larver av vanlig frosk ble observert.

Artsmangfold: Liten salamander (NT) og frosk sp. observert.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere fjøsbrønn. Dammen fungerer i dag som branndam for gården.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med eldre funn av liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør restaureres og det bør fjernes trær og kratt omkring dammen.

.....

193 Mariakilden

Rik edellauskog – Or-askekog Verdi: C Areal : 3,3 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger rett sør for kirkegården på Hovin kirke. Sørvendt skogteig i et dråg dominert av marin avsetning. Et kildeframspring ligger sentralt i lokaliteten og er kjent som en hellig kilde - Mariakilden, en drikkevannskilde som har vært kjent av befolkningen i mange århundrer. Mange pilegrimer på vei til hellige steder drakk av Mariakilden. Det blir fortalt at syke mennesker ble friske ved å drikke vann fra kilden.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Edelløvsog dominert av or-askeskog m innslag av spisslønn. Sørøst for området går skogtypen over i gran-produksjonsskog. Vanlige arter i feltsjiktet er springfrø, skogstjerneblom, humle, skogstorkenebb, kratthumleblom, brennesle, ormetelg, hvitveis, korsknapp, vendelrot, gjøksyre, firblad samt oppslag av ask og spisslønn. Innslag av hasselkjerr tyder på at området var lysåpent tidligere, trolig var dette beitemark. Det største treet i området er ei osp. Vann fra kilden danner et vått sig gjennom lokaliteten og ender opp i en delvis gjengrodd dam nederst.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter men de rødlistede artene alm NT og ask NT påvist og ask er dominerende treslag.

Bruk, tilstand og påvirkning: En sti går gjennom skogen og fram til den hellige kilden og ved kilden er det noen benker og en Mariafigur. Mange av trærne er angrepet av askesjuka.

Fremmede arter: Innslag av platanlønn i lokaliteten.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Rik men ung edelløvsog som trolig er ei gjengrodd beitemark. Mariakilden er et viktig kulturminne. Vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling men platanlønn kan med fordel fjernes.

.....

194 Eikeland

Dam – Verdi: B Areal : 1,45 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca. 150 m øst for Eikeland i Spydeberg kommune, like ved hovedveien.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof åkerdam. Lite fremtredende vegetasjon med det ble registrert starr, skogsivaks og vasshår. Ved befaringen ble også vanlig frosk observert (Bolghaug 1995).

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Høbøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013). Dammen blir benyttet til jordvanning.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Basert på flybilder fra 2013 er det mye flytebladvegetasjon i dammen og det bør vurderes om det er behov for en opprensning av dammen.

.....

195 Espenes

Annen viktig forekomst – Verdi: C Areal : ,92 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Enga ligger på østsiden av veien mellom Stutfosstjern og Espenes i Spydeberg kommune. Delvis gjengrodd blomstereng som omgir en svært gjengrodd dam. Forekomst av en stor bestand av en spirea variant indikerer at dette kan være en gammel hage.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Engmark - villeng- som preges av gjengroing av trær og en hageplante (hekkspirea?). Mosaikk av friskeng, fukteng, små partier med tørreng og tørrbakke. Noterte arter: kvitbladtistel, enhumleblom, ryllik, engsyre, engsoleie, firkantperikum, fuglevikke, skjermesveve, tveskjeggveronika, knollerteknapp, bitterbergknapp, hvitmaure og grov nattfiol.

Artsmangfold: Ca. 40 blomstrende ind. av grov nattfiol

Bruk, tilstand og påvirkning: Preget av gjengroing av gran og en hageplante (spirea).

Fremmede arter: En spirea-hekk sprer seg kraftig utover eng.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Mindre område med “blomstereng”, stor bestand av grov nattfiol, vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Slått år om annet og fjerning av gran og spirea.

.....

196 Tuehagen SV

Dam – Verdi: B Areal : ,19 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger helt sør på Golfbanen på Mørk helt sør i Spydeberg kommune. Dammen er en utvidelse av ei grøft eller en liten bekk.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dam, trolig relativt nyanlagt som en utvidelse av en bekk/grøft. Vegetasjonen i dammen domineres av vanlig tjønnaks, ellers påvist vasshår, mjuksivaks, mannosøtgras, omkring dammen vokser bla. ugrasmjølke og myrmaure.

Artsmangfold: En mengde larver av liten salamander (NT) påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er trolig relativt nyanlagt i forbindelse med golfbanen. Dammen er kraftig begrodd med tjønnaks men er “frisk” og har stor bestand av liten salamander.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Dammen ligger på en golfbane hvor det er flere dammer - et golfbanelandskap.

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Ingen tiltak nødvendig foreløpig men en opprensning kan bli nødvendig på sikt dersom den gror mer igjen.

.....

197 Voll

Store gamle trær – Ask Verdi: C Areal : ,17 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: To asker i hagen mellom inntunet og uttunet på gården Voll i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Store gamle trær - to asker, den største ca. 4 m i omkrets. Stor forekomst av stor lindelav. Ellers notert allélav, leppedogglav, barkragg, skåldogglav, randdogglav.

Artsmangfold: Ask er rødlistet som nær truet (NT)

Bruk, tilstand og påvirkning: Trærne er lett angrepet av askeskuddsyke.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Naturtypen vurderes som lokalt viktig C da det ikke ble funnet noen spesielle arter her.

Skjøtsel og hensyn: Ingen spesielle krav, men skulle trærne dø så er det verdifullt for arts mangfoldet at stammen får stå til den råtner ned.

.....

198 Mørk, vest

Dam – Verdi: C Areal : ,37 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca. 150 m nord for gårdstunet på Mørk vestre i Spydeberg kommune, like ved en traktorvei.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Næringsfattig skogsdam med lite fremtredende vegetasjon, noe skogsivaks registrert. Av dyreliv ble vanlig frosk observert. Det fantes iflg. A. Skulberg to tundammer ved gården, disse er borte (Bolghaug 1995).

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil skogsdam, ingen spesielle arter observert, vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Sørg for god solinnstråling på dammen og unngå at det gror igjen med trær og kratt rundt dammen da dette fører til stort strøfall og ofte anaerobe forhold i dammen, særlig om vinteren.

199 Knappås

Naturbeitemark – Verdi: B Areal : 10,25 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Ravinebeite på gården Knappås i Spydeberg kommune. Beitet ligger nord på gården i veikrysset ved Dæhliveien. Ravineskråning i marint avsatt leire noe berg i dagen..

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Sørvestvendt naturbeitemark med et artsmangfold som viser at beitemarka ikke har vært hardt gjødslet. Noterte beitemarksarter: hvitkløver, rødsvingel, prestekrage, skogkløver, engkvein, marikåper, engsoleie, ryllik, skogstorkenebb, blåkoll, rødskløver, engreverumpe, bakketiriltunge, groblad, blåklokke, gjerdevikke, fjellblom, engkransmose, grasstjerneblom, fagerklokke og jonsokkoll. Andre arter notert: timotei, høymolsyre, tunsmåarve, rødhyll. Av busker og trær ble det notert hassel, osp, bjørk og einer. Nedenfor et parti med berg i dagen var det tørrbakkeflora, her vokste: fagerklokke, markjordbær, knollerteknapp, legeveronika, vårpengeurt, hvitmaure, firkantperikum, liljekonvall, skogfiol, marianøkleblom, tepperot, blåknapp, engtjæreblom, gjeldkarve, engrapp, skjermesveve, smørbukk, kvasstdå, stemorsblom, tveskjeggveronika og engsyre. Innslag av osp, bjørk, storvokst rogn og einer.

Artsmangfold: Artsrik og variert ravinebeite men uten sjeldne arter.

Bruk, tilstand og påvirkning: Beites av storfe og holdes i god hevd - kortbeitet grasvoll uten tråkkskader. Noe gjengroing av osp fra kanten i nord.

Fremmede arter: Rødhyll påvist.

Del av helhetlig landskap: Flere fine naturbeiter på Knappås og Skjærsåker.

Verdivurdering: Artsrike og hevdede ravinebeiter er etterhvert så sjeldne at de bør vurderes som viktige B.

Skjøtsel og hensyn: Opprettholde beite uten bruk av kunstgjødsel. Fjerne rødhyll.

200 Skjærsåker SØ

Naturbeitemark – Verdi: C Areal : 10,68 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Ravinebeite sørøst nedenfor gårdstunet på Skjærsåker i Spydeberg kommune. Sørvendt ravineskråning i marint avsatt leire, noe berg i dagen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Ravinebeite på 10,7 daa som holdes i hevd av storfe. Noe tresatt; bjørk, ask, selje og rogn. Beitet ble kun observert fra utenfor gjerdet så det ble ikke notert så mange små arter. Noterte arter fra avstand: blåklokke, tiriltunge, ryllik, prestekrage og hasselkjærr. Næringsrike partier med høymolsyre, balderbrå og veitistler men flere fine partier innimellom.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Beitet holdes i hevd med storfebeite, hardt påvirket av gjødselsig og en del tråkk i vest.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Flere fine naturbeiter som holdes i hevd på Knappås og Skjærsåker.

Verdivurdering: Hevdet naturbeitemark med fine partier men også partier med tråkkskader og gjødselpåvirkning. Vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Opprettholde beite, unngå tilførsel av tilleggsgjødsel.

201 Skjærsåker SV

Naturbeitemark – Verdi: B Areal : 15,81 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Ravinebeite sørvest nedenfor gårdstunet på Skjærsåker i Spydeberg kommune. Sørvendt ravineskråning i marint avsatt leire, noe berg i dagen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Ravinebeite på 15,8 daa som holdes i hevd av storfe. Noe gjødselpreget i øst mot drifteveien men noe lenger øst er det brattere bakke med noe berg i dagen, et par store hengebjørker, hasselkjærr, osp, rogn, gran og einer. Noterte arter: engsoleie, ryllik, rødsvingel,

bakketiriltunge, hvitkløver, fjellblom, skogkløver, fagerklokke, rødkløver, bakkeknave, sølvmure, småbergknapp, hårsveve, stemorsblom, sauesvingel, smyle, bakkesyre, grasstjerneblom, gjeldkarve, engsyre, knollerteknapp, engkvein, bitterbergknapp, jonsokkoll, blåklokke, knappsiv, harestart, gulaks, legeberonika og mye engkransmose. Spredt stor stein og berg i dagen, fuktige partier neders mot veien med gråor og istervier.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Beitet holdes i hevd med storfebeite, fint beitet og knapt noen tråkkskader.

Den østre delen av beitemarka er noe gjødselpregget med høymol, balderbrå, alsikekløver og tistler. Isolert sett ville ikke dette partiet bli vurdert som viktig, men sett i sammenheng med resten av denne beitemarka så er det et stort og sørvendt ravinebeite stedvis artsrikt for regionen.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Flere fine naturbeiter som holdes i hevd på Knappås og Skjærsåker.

Verdivurdering: Hevdet naturbeitemark som holdes i hevd av storfe. Vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Opprettholde beite uten tilførsel av ekstra gjødsel.

.....

202 Lille Nes

Dam – Verdi: B Areal : ,19 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger 70-80 m sør for tunet på Nes i Spydeberg, like ved traktorvei og uthus.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof skogsdam omgitt av granskog og åker. Dammen var nylig restaurert ved befaringen så det var ingen flora (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Liten salamander (NT) observert i dammen

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen ble restaurert i 1993. Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i skog/kulturlandskap med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Usikkert om det er behov for skjøtselstiltak i dammen.

.....

204 Skorrebergbekken

Viktig bekkedrag – Bekk i intensivt drevet jordbrukslandskap Verdi: B Areal : 28,31 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Bekken har sitt utspring i to bekkeløp som begge starter på nordsiden av Røysås og renner sammen ved Skarnes bru. Lokaliteten starter der kildebekkene renner inn i kulturlandskapet, henholdsvis ved Børen og ved Ås. Bekken renner ut i Glomma nedenfor Kykkelsrud kraftstasjon.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Viktig bekkedrag i kulturlandskapet. Bekken er ikke kartlagt i felt og bildene er fra veibrua over bekken mellom Skjærsåker og Børen nedre. Her er det rik galleriskog. Noterte arter ved brua er: mjøddurt, sløke, fredløs, gråor, vassrørkvein, kjempepiggnopp, springfrø, mannasøtgras, kveke, vier og gråselje.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Bekken er ikke befart i felt men basert på stopp ved Børen og nederst der den vinkler østover ned mot Glomma så var sikten i vannet relativt god.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Bekken binder sammen et rikt jordbrukslandskap med hevdet beitemark, åkre og skogteiger.

Verdivurdering: Bekken er ikke befart men dens viktige funksjon som spredningskorridor mm. i kulturlandskapet tilsier at den bør vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Opprettholde galleriskog langs bekken samt utvide vegetasjonsstripa langs bekken på visse steder.

.....

205 Grav

Naturbeitemark – Verdi: C Areal : 37,52 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Naturbeitemark på gården Grav i Spydeberg kommune. Ravinebeite i postglacial marin avsetning, nordvendt ned mot en bekk.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturbeitemark, deler av beitemarka er restaurert. Relativt artsfattig og delvis gjødselpåvirket. Noterte arter: ryllik, rødkløver, føllblom, hvitkløver, grasstjerneblom, fuglevikke, glattveronika, gjeldkarve, sølvbunke.

Artsmangfold: Relativt artsfattig beitemark med restaureringspotensiale.

Bruk, tilstand og påvirkning: Deler av beitet er restaurert ved at mange trær er hogd, andre deler er åpne. Deler av beitemarka er noe gjødselpåvirket.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Flere fine naturbeiter og aktivt storfehold ved Knappås og Skjærsåker.

Verdivurdering: Ingen spesielle arter påvist, men verdifull landskapsform, stort areal samt restaureringspotensiale. Vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Opprettholde beite, unngå tilførsel av tilleggsgjødsel.

.....

206 Kleiver

Dam – Verdi: B Areal : ,27 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger like øst for tunet på gården Kleiver i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof beitemarksdam omgitt av beitemark med noen bjørketrær. Vegetasjonen domineres av vanlig andemat som dekket 90% av overflaten. ellers ble det registrert endel myrhatt, mannasøtgras, bekkeblom og småtjønnaks. Liten salamander observert i dammen (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere drikkevannskilde på gården fram til 1974. Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd men det bør vurderes å fjerne noen løvtrær på sørsiden av dammen for å redusere strøfallet og øke solinnstrålingen.

.....

208 Torp, sør

Dam – Verdi: B Areal : ,27 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger 40 - 50 m vest for tunet på Torp søndre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Oligotrof/mesotrof skogsdam omgitt av granskog samt noe åker der den ligger i åkerkanten. Vegetasjonen er lite framtredd men det ble notert mannasøtgras og småtjønnaks. Av amfibier ble det registrert liten salamander (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere benyttet som drikkevannskilde men er nå ikke lenger i bruk.

Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), skogen er nå hogd og dammen ligger lysåpent til.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i skogkanten med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

212 Syverud

Dam – Verdi: B Areal : ,03 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger like ved hovedveien ca. 25-30 m øst for tunet på Syverud i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof åkerdam omgitt av overveiende åkrer. Dominerende vegetasjon var ved befaringen skogsivaks. Ellers ble det registrert småpiggnopp og rusttjønnaks. Av amfibier ble det registrert vanlig frosk og liten salamander (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013) men ser ut til å være kraftig begrodd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør restaureres, fortrinnsvis om høsten og ikke hele dammen på en gang. Det bør settes av min. 1/3 av arealet for å spare plante og dyrelivet i dammen.

.....

213 Åkeberg

Dam – Verdi: B Areal : ,19 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i hagen på Åkeberg søndre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof/eutrof hagedam omgitt av plen, løvtrær og prydbusker. Ved befaringen dominerte skogsivaks, ellers ble det registrert en del strandrør, småtjønnaks og andemat. Liten salamander observert i dammen (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

214 Klemma

Dam – Gårdsdam Verdi: C Areal : ,05 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ved tunet på Klemma i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Oligotrof tun/skogsdam omgitt av grasmark og oppskytende osp. Det var ingen dominerende arter men det ble registrert endel vanlig tjønnaks og noe mannasøtgras og lyssiv. Stor og liten salamander samt vanlig frosk observert i dammen (Bolghaug 1995).

Reinventert: 01.08.2008. En liten dam, trolig gammel brønn, som ligger like øst for gammelt fraflyttet gårdstun. Omgivelsene består for det meste av blandingsskog, men også noe grasmark. Breddene består for det meste av gras og Sphangnum-moser, pluss noe impediment. Innstrålingen er relativt god. Arealet er kun rundt 20m , og dybden ca. 2m (Hage 2008).

Reinventert: 13.9.2014. Dammen var kraftig gjengrodd og dominerende arter var torvmoser, mannasøtgras og gråstarr. Omgivelsene dominert av selje, hegg, vier, bjørk og gran.

Artsmangfold: Påvist stor salamander (VU) og liten salamander (NT) i 1994, men ingen av artene påvist i 2008 eller 2014.

Bruk, tilstand og påvirkning: Ved befaringen var vannspeilet dekket med en slimaktig masse (alger), og gras og moser var i ferd med å innta dammen. Bolghaug (1995) registrerte begge salamanderartene her. Både håving og søk på land etter salamandere var resultatløst i 2008. Det ble heller ikke registrert annet dyreliv. Lokaliteten fremstår ikke som særlig godt egnet for amfibier, og dammen er trolig ikke yngleplass for storsalamander per i dag (Hage 2008). Denne vurderingen bekreftes av Ola Wergeland Krog som besøkte dammen i 2014 og kunne konstatere at den var svært gjengrodd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Intakt dam i kulturlandskapet med bestand av stor og liten salamander men undersøkelse foretatt i 2008 viser at dammen er kraftig gjengrodd og salamander ble ikke observert. Det er dessuten usikkert om dammen lenger er egnet for salamandere. Vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Forutsatt at det ikke allerede er for sent så er kraftig og snarlig opprensning/restaurering nødvendig om dammen ikke skal gå helt tapt som yngelokalitet for salamander.

.....

215 Skuleberg, nord

Dam – Verdi: B Areal : ,27 daa

Innledning: Dammen ble registrert i forbindelse med en kartlegging av salamanderdammer i Østfold i regi av Fylkesmannen i Østfold i 1993 – 1995. Dammen er også registrert i databasen over naturtyper som ble laget i forbindelse med kartleggingen av biomangfold i Spydeberg kommune i 1994-1995. Registrert av Wergeland Krog Naturkart ved Ola Wergeland Krog den 1. november 2012.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger inne på gårdstunet på Skuleberg nordre i Spydeberg, rett ved låven, og er trolig en gammel vanningsdam for dyr på gården.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof tundam, amfibier ikke registrert. Eneste registrerte vegetasjon i dammen var sverdlilje (Bolghaug 1995). Dammen ble inventert i forbindelse med kartlegging av salamanderdammer tidlig på 1990-tallet. Dammen ble den 11. mai 1993 registrert som en eutrof tundam, amfibier ikke registrert og den eneste registrerte vegetasjon i dammen var sverdlilje (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Ingen spesielle arter påvist, men dammen har potensial for salamander, først og fremst liten salamander.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), dammen er lysåpen og ikke gjengrodd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å ha god solinnstråling fra sør, noe som er viktig for arts mangfoldet i dammer. I forbindelse med bygging av gang- og sykkelvei så vil hagen på gården bli noe berørt. Dammen ligger 18 m fra veikanten. Det er lite sannsynlig at dammen vil bli berørt av prosjektet men det bør utvises varsomhet så ikke dammen blir skadet. Dammen bør inventeres nærmere.

.....

216 Sølberg, nord

Dam – Verdi: B Areal : ,2 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger rett ved tunet på gården Sølberg nordre i Spydeberg.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof tundam med endel andmat. Beliggenheten er delvis åpen med nokså bra lysforhold. Omgivelsene består overveiende av gressmark og fjellknauser med noen løvtrær innimellom (Bolghaug 1995).

Lokaliteten besøkt den 11. sept. 2014 av Ola Wergeland Krog og Bjørn Petter Løfall: Registrerte arter: vassgro, myrhatt, ugrasmjølke, mannasøtgras, andemat, tunge-nikkebrønslé, krypkvein, myrkongle, gråstarr. Ingen amfibier observert.

Artsmangfold: Liten salamander observert (NT) i dammen i 1994, tunge-nikkebrønslé (VU) i 2014.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er kraftig begrodd og er i stort behov for restaurering.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander (NT) og tunge-nikkebrønslé (VU), vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen er kraftig begrodd og det er behov for restaurering.

.....

218 Hov, nord for

Dam – Verdi: A Areal : ,22 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i skogkanten ved gården Vestre Hov i Spydeberg.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Gammel brønnndam som ligger i utkanten av pent opparbeidet hage. Omgivelsene består av grasmark (plen), dyrka mark og blandingsskog. Breddene utgjøres av fast grasmark. Omgivelsene tilbyr gode landområder for salamander. Dammen ligger nokså åpent, og har relativt god innstråling fra sør og øst. Arealet er om lag 100m², og største dyp ca. 2 meter. Det ble ikke gjort noen registreringer av akvatisk vegetasjon. Det ble fanget en larve av storsalamander (*T. cristatus*). Fra tidligere er kun småsalamander kjent herfra (Bolghaug 1995). Grunneier Kjell Kristoffersen kjenner godt til at det finnes salamandere i dammen, men de har vært usikker på status for forekomsten etter at ender (stokkender?) hadde tilhold i dammen gjennom store deler av våren og sommeren 2008. Grunneier rensker jevnlig opp i dammen for å hindre at den gror igjen. Det er påtrykk fra slektninger om å fylle igjen dammen, men grunneier ønsker ikke dette selv. Det vurderes å sette ut karpefisk i dammen, men man er bevisst på ikke å gjøre noe som kan representere en trussel mot salamanderne. Forfatter ga råd om hva de kan og ikke kan gjøre. Utover påtrykket om gjenfylling vurderes det ikke å være andre trusler mot lokaliteten. (Hage 2011).

Artsmangfold: Påvist stor salamander (VU) og liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er ikke synlig på flybildefserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), heller ikke på eldre flybilder (2003), men dammen fantes i 2008 og var i følge Hage (2011) lite truet.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med bestand av stor og liten salamander, vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Biotopforbedrende tiltak: Ikke aktuelt.

.....

219 Mørk, sør

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : ,37 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger rett ved veikrysset, like nordvest for gården Mørk søndre i Spydeberg. Usikker opprinnelse men siden dammen er helt firkantet er den rimelig sikkert kunstig anlagt eller er en utvidelese av en naturlig vannforekomst.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Fisketom dam i kulturlandskapet, utforming gårdsdam. Dammen er relativt stor som gårdsdam, ca 350 kvm. Frodig vegetasjon i og omkring dammen. Dominerende art i vannet er gul nøkkerose og langs strandkanten dominerer rank piggeknope. Ellers ble det notert mannasøtgras, andemat, flikbrønnsle, ryllsiv, knappsiv og krypkvein.

Artsmangfold: Det ble håvet etter salamander og 8 larver ble påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Eutrof åkerdam hvor det blir holdt ender, lite vegetasjon-noe mannasøtgress og gul nøkkerose. Ingen amfibier observert i dammen (Bolghaug 1995). Ved befaring den 8. juli 2014 var andehuset fortsatt intakt men det var ingen ender i dammen og basert på vegetasjonen i dammen er det også noen år siden det var ender her. Dammen er inngjerdet med nettinggjerde og er i god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

220 Torud, sør

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : ,09 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dam i skogkanten sør for tunet på gården Torud sør i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Liten salamander observert i dammen.

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildefserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec AS), og ser ut til å være noe innegrodd med busker og trær.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Gårdsdam med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Sørg for god solinnstråling på dammen og unngå at det gror igjen med trær og kratt rundt dammen da dette fører til stort strøfall og ofte anaerobe forhold i dammen, særlig om vinteren.

221 Skorrberg

Store gamle trær – Eik Verdi: A Areal : ,17 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Stor gammel eik som står fritt i landskapet vest for høyre side av veien ned mot Skorrberg og Prestby i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stor gammel hul eik, fredet. Oppe i eika vokser det ei flogrogn, flogbringebeær og flogsmørbukk. Omkrets i brysthøyde er ca 6.8 m.

Artsmangfold: Stor lindelav kan nevnes, men ellers ingen spesielle arter påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Eika er fredet etter naturvernloven og ble fredet den 17. februar 1939. Skiltet henger på én spiker oppe på en av de store sidegrenene. Eika brukes som “gjerdestolpe”, noe den trolig ikke tar skade av.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stor og hul gammel eik, fredet som Naturminne, utvalgt naturtype. Vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Ingen spesielle hensyn påkrevd.

222 Prestby

Store gamle trær – Eik Verdi: A Areal : ,17 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Stor gammel eik som står på høyre side av veien ned mot Skorrberg og Prestby i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stor gammel men vital eik, ikke synlig hul. Omkrets i brysthøyde er ca 4 m.

Artsmangfold: Noterte lavararter: grønnsothål, stor lindelav, leppedogglav og allélav.

Bruk, tilstand og påvirkning: Eika står lysåpent til og er vital.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stor gammel, vital og monumental eik, utvalgt naturtype, vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Ingen spesielle hensyn påkrevd.

223 Heli nordre

Store gamle trær – Ask Verdi: C Areal : ,14 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Asketreet står på tunet på gården Heli Nordre som ligger rett øst for Rv 122 sørøst i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Sjeldent stort asketre, ca. 5 m i omkrets i brysthøyde. Ingen spesielle arter påvist, men det ble notert stor lindelav, barkragg, dogglavart, allélav, messinglav sp. (samlet), skållragg, askeragg. Ei flogrogn vokser oppe i aska. I følge tidligere eier som bor i kårboligen så var aska ca 1,5 m i omkrets i brysthøyde i 1856.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter men stor lindelav, askeragg og skållragg finnes bare på relativt store edelløvtrær her i fylket.

Bruk, tilstand og påvirkning: Treet er i god kondisjon.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Sjeldent stort asketre, vurderes til lokal verdi C.

Skjøtsel og hensyn: Ingen skjøtselstiltak påkrevet.

224 Heli Søndre

Parklandskap – Parker Verdi: C Areal : 10,06 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Park / hage omkring tunet på gården Heli Søndre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Parklandskap / gammel hage med mange store og gamle løvtrær. Noterte treslag av de store trærne er: eik (omkrets i brysthøyde 3,6 m), ask (omkrets i brysthøyde 3,5 m), osp (omkrets i brysthøyde 2,8 m), alm, hestekastanje (omkrets i brysthøyde 2,4 m), alm (omkrets i brysthøyde 3,5 m), platanlønn (omkrets i brysthøyde 1,9 m), hengebjørk (omkrets i brysthøyde 2,1 m)

Artsmangfold: Signalarten stor ospeildkjuken påvist, ellers ingen spesielle arter påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Parken / hagen er preget av gjengroing.

Fremmede arter: Platanlønn

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stor hage med stor variasjon i treslag. Vurderes til lokal verdi C.

Skjøtsel og hensyn: Ingen tiltak nødvendig men oppslag av trær som vokser inn i kronene på de store løvtrærne bør fjernes.

.....

225 Vøyen

Store gamle trær – Ask Verdi: C Areal : ,1 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Aska står rett ved utoset til Smalelva fra Lyseren, i enden av parkeringsplass ved Haugenveien nord i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stor gammel ask omgitt av oppslag av alm. Treets omkrets i brysthøyde er 3,6 m og treet er sannsynligvis hult.

Artsmangfold: Påvist alm (NT)(oppslag rundt aska) og ask (NT). Bleikdoggnål ble funnet på aska den 21.8.2003 av Bjørn Petter Løfall (Artskart 2014).

Bruk, tilstand og påvirkning: Treet henger utover veien, er høyst sannsynlig hult men virker fortsatt livskraftig.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stor hul ask med funn av bleikdoggnål (mindre vanlig lavart), vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Ingen tiltak påkrevd.

.....

226 “Fossumvika”

Mudderbank – Verdi: C Areal : 2,08 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Vik hvor bekken som renner mellom Løken og Fossum renner ut i Glomma ca. 400 m SV for den eldste Fossumbrua, Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Bekkeos i større elv (Glomma) hvor det har dannet seg en mudderbanke av marin leire. På mudderbanken flommarkseng, noterte arter: engforglemmegei, vasspepper, kvasstarr, åkermynte, vasshøymol, strandrør, storvasssoleie og tusenblad. Svært mye fiskeyngel observert på grunt vann - viktig oppvekstområde for fisk. Rundt vika vokser det bla. hassel og leddved, rester etter en tid hvor vika trolig var omkranset av ravinebeiter. Disse er nå plantet igjen med gran og det vokser en stor ensaldret granskog omkring vika..

Artsmangfold: Uvanlig stor pilblad-forekomst - rapportert Artskart.

Bruk, tilstand og påvirkning: Ei gangbru av tre går over lokaliteten.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: En av flere vik og evjer og bekkeutløp i fylkets mest spesielle landskap - Glommadalen.

Verdivurdering: Grunn vik, bekkeos, viktig oppvekstområde for fisk, pilbladforekomst, vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Ingen tiltak påkrevet.

.....

227 Vassbråten - Flatebynabben

Gammel furuskog – Gammel lavlandsfuruskog Verdi: C Areal : 97,03 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Glommas nordlige bredde fra Vassbråten der Glomma renner ut av Øyeren til Flatebynabben ca. 1,25 km lenger ned i elva. Området er på ca. 9,7 daa men avgrensningen i øvre del av lokaliteten er unøyaktig.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Gammel furuskog med mange gamle trollfuruer og gamle "fjellgraner", spesielt med tanke på at de står langs landets største fløtningsvassdrag. Lokaliteten er brattlendt med stupbratte bergvegger med mellomliggende bratte dråger med rikere vegetasjon hvor gran blir dominerende treslag. Bjørk og osp er vanlige innslag i tresjiktet. Lokaliteten ligger mellom ca. 100 og 150 m.o.h. Inne i vika nord for Flatebynabben renner det ut en bekk og en sandbanke har blitt avsatt.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter observert da lokaliteten kun ble befart fra avstand.

Bruk, tilstand og påvirkning: Et lite pumpehus ligger i strandkanten i lokaliteten og har strømforsyning fra et lite lufttrekk nord-sør. Langs vannkanten er det også noen forstøtningsmurer og ledemurer som ble anlagt i forbindelse med fløtningen. Disse framstår i dag som kulturminner.

Fremmede arter: Ikke observert.

Del av helhetlig landskap: Skogbildet langs Glommas bredder fra Øyeren til der elva vider seg ut ovenfor Solbergfoss kraftstasjon har naturskogpreg med trollfuruer og "fjellgraner" og har sett fra elva et urørt preg.

Verdivurdering: Lokaliteten er sørvendt med kontinuitetspreget barblendingsskog. Potensiale for sjeldne og rødlistede arter. Vurderes som lokalt viktig C inntil nærmere kartlegging er utført.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten skjøttes best ved fri utvikling. Lokaliteten ble kun befart fra båt på Glomma og nærmere feltkartlegging bør gjennomføres.

.....

228 Tømmersleppa - Solli

Gammel furuskog – Gammel lavlandsfuruskog Verdi: B Areal : 193,77 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Glommas nordlige bredde fra Tømmersleppa, forbi Ruggahølet og Skråperudvika og ned til der elva vider seg ut ovenfor Solbergfoss kraftstasjon nedenfor Solli ca. 1,7 km lenger ned i elva. Området er på ca. 19,4 daa men avgrensningen i øvre del av lokaliteten er unøyaktig.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Gammel furuskog med mange gamle trollfuruer og gamle "fjellgraner", spesielt med tanke på at de står langs landets største fløtningsvassdrag. Lokaliteten er brattlendt med stupbratte bergvegger med mellomliggende bratte dråger med rikere vegetasjon hvor gran blir dominerende treslag. Bjørk og osp er vanlige innslag i tresjiktet. Lokaliteten ligger mellom ca. 100 og 175 m.o.h.

Artsmangfold: En sjelden viltart yngler i området.

Bruk, tilstand og påvirkning: Ingen tekniske installasjoner observert. Et område med tettere forekomst av osp og bjørk kan tyde på at det har blitt hogd der, men dette er kun et mindre område. Alt i alt framstår området som intakt naturskog.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Skogbildet langs Glommas bredder fra Øyeren til der elva vider seg ut ovenfor Solbergfoss kraftstasjon har naturskogpreg med trollfuruer og "fjellgraner" og har sett fra elva et urørt preg. Størstedelen av skråningen på motsatt side av elva for denne lokaliteten er fredet som naturreservat.

Verdivurdering: Bratt område med naturskog som danner en helhetlig elvestrekning sammen med skogreservatet på motstående side av Glomma. Vurderes derfor som viktig på tross av manglende feltundersøkelser.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten skjøttes best ved fri utvikling. Lokaliteten ble kun befart fra båt på Glomma og nærmere feltkartlegging bør gjennomføres.

.....

229 Jernbanevika

Evjer, bukter og vikar – Evje Verdi: B Areal : 13,18 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lang smal nord-sørgående evje i Glomma nedenfor Jernbanebrua vest for Østre linje. Innerst i evja munner den kreps- og ørretførende Smalelva ut. Mudderbanker og bredder av marin leire.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Evje i Glomma med grunne bredder og mudderbanker, potensiale for pusleplanter men ingen påvist. Noterte karplanter: vasshøymol, strandrør, elvesnelle, åkergårurt, åkermynte, krypsoleie, vassgro, åkersvinerot, paddesiv, brønnkarse, småvasshår, ryllsiv, stakekarse, kvasstarr, hønsegras og flikbrønsle. Evja er omgitt av skog, gran dominerer men også gråor, bjørk, osp og hegg.

Artsmangfold: Tunge-nikkebrønsle (VU) notert.

Bruk, tilstand og påvirkning: Inners krysser ei jernbanebru over evja, ellers ingen tekniske installasjoner.

Fremmede arter: Ingen påvist.

Del av helhetlig landskap: En av flere viker og evjer og bekketløp i fylkets mest spesielle landskap - Glommadalen.

Verdivurdering: Evjer er viktige områder for biologisk mangfold og viktige oppvekstområder for fiskeyngel. Vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Ingen tiltak påkrevd.

.....

230 Jutulbrua

Annen viktig forekomst – Verdi: B Areal : 7,74 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Jutulen er ei grunne Onstadsund i Glomma på grensen mellom Askim og Spydeberg.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Ferskvannslokalitet av typen Viktige bestander av ferskvannsorganismer. Gruntvannsområdene omkring Jutulen og mellom Tobakksøyene og Vranen er de eneste "naturlige" lokalitetene i Glomma som fortsatt har en bestand av harr Thymallus thymallus og noe ørret Salmo trutta. Bestander av harr finnes imidlertid også i utløpsstrømmene rett nedenfor kraftstasjonene Solbergfoss og Kykkelsrud, samt spredte individer i partier med strøm som feks. ovenfor jernbanebrua ved Langnes. Strykene ovenfor jernbanebrua hadde tildels meget gode bestander av harr og ørret før Fossumfossen ble neddemmet ved en heving av dammen i Kykkelsrud på midten av 1960-tallet. Neddemmingen hadde også negativ innvirkning på bestanden av laksefisk (ørret og harr) ved Jutulen. Gruntvannsområdene ved Jutulen er også av stor betydning som beiteområde for andefugl. Særlig kvinender Bucephala clangula og laksender Mergus merganser observeres her. På grunn av strømmen er det også sjelden at disse områdene fryser til om vinteren, og det er derfor et viktig overvintringsområde for flere arter andefugl, blandt annet sangsvane Cygnus cygnus. Grunne av stor stein og grus midt i elva. Før oppdemmingen av Kykkelsryd kraftstasjon var vannstanden lavere her og det var et godt stryk i elva ved Jutulen. Dette var en kjent og god harrplass for fluefiskere fram til oppdemmingen på 1960-tallet (Erling Skjolden † pers.medd.). Fortsatt gyter harren her og det er fortsatt en brukbar harrplass (O. Wergeland Krog). Lokaliteten ble befart den 5. sept. 2014 på lav vannstand. Lite vegetasjon utover elvemose.

Artsmangfold: Viktig gyte- og oppvekstområde for harr i Glomma.

Bruk, tilstand og påvirkning: Stryket ble kraftig redusert ved den siste oppdemmingen av Fossumfossen på 1960-tallet, men er fortsatt et brukbart habitat for spesielt harr.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten inngår i fylkets viktigste og mest særpregede landskap - Glommadalen.

Verdivurdering: Viktig gyteområde for harr. Vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Ingen tiltak påkrevd.

.....

231 Kausebøl

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: A Areal : ,22 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger rett vest for tunet på Kausebøl i Spydeberg kommune. Dammen er omkranset av plen på tre sider og en bratt kant mot vest.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Oligotrof/mesotrof hagedam. Ingen dominerende arter av vegetasjon men det ble notert skogsivaks, gulldusk og vass-slirekne. Liten og stor salamander (Bolghaug 1995).

En middels stor dam som ligger i utkanten av pent opparbeidet hage. Dette er en meget vakker dam, omgitt av grasmark (plen) og blandingsskog. Skogen tilbyr gode landområder for salamander. Breddene består av fast grasmark og fjell. Dammen ligger relativt åpent, og har god solinnstråling fra sør og øst. Enkelte store bjørketrær finnes ved bredden og forårsaker trolig et betydelig nedfall av løv til dammen. Av akvatisk vegetasjon ble det registrert dunkjevle (*Typha* sp.), tjønnaks (*Potamogeton* sp.) og andmat (*L. minor*). Arealet er om lag 160m², og dammen er ca. 1,5m dyp. Fra tidligere er det kjent at begge salamanderartene benytter dammen (Bolghaug 1995). Det ble fanget tre salamanderlarver hvorav én storsalamander (*T. cristatus*) og to småsalamander (*T. vulgaris*). Grunneier (Ragnhild Helle) er meget positiv til og engasjert i forekomsten av salamander. Hun rensker sjøl opp i dammen med jevne mellomrom. Det vurderes å sette ut ender for å holde vegetasjonen nede. Dammen preges av en viss gjengroing. Det skal tidligere være satt ut vederbuk i dammen, og dette er tidligere vurdert som en mulig trussel mot storsalamander (Bolghaug 1995). Status for fiskebestanden er ukjent, og var heller ikke tema under samtale med grunneier. Dammens funksjon som pryddam og grunneiers eget ønske om å bevare dammen gjør at den neppe er truet. Biotopforbedrende tiltak: Ikke nødvendig med store tiltak i denne dammen, men tilrettelegging av de to øvrige dammene på eiendo= en vil trolig ha god innvirkning på salamanderbestanden i området.

Dammen ble reinventert den 19. sept. 2014 av Ola Wergeland Krog og Bjørn Petter Løfall: Supplement til artslisten overfor; sverdlilje, skogsivaks, kjempepiggnopp, stor andemat (dominerte hele overflaten), myrhatt, mannosøtgras, myksivaks, fredløs, myrmaure, flikbrønsløse og vasslirekne. Dammen var i god hevd, bare liten salamander ble observert.

Artsmangfold: Påvist stor salamander (VU) og liten salamander (NT), begge arter både i 1994 og 2008 og liten salamander i 2014.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det ble satt ut vederbuk i dammen i 1993 og dammen fungerer som en pryddam (Bolghaug 1995). Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), dammen ligger i tidligere beitemark som nå er under gjengroing med løvtrær.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Det er en dam til lenger vest hvor det er registrert liten salamander. At det er to dammer som ligger sammen er viktig for artenes overlevelse på sikt.

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med bestand av stor og liten salamander, vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd men det bør vurderes å fjerne noen løvtrær omkring dammen, særlig på sørsiden for å redusere strøfallet og øke solinnstrålingen. Det bør ikke settes ut hverken ender eller fisk i dammen da disse vil spise larvene av stor salamander.

.....

232 Bjørnstad, sør

Dam – Verdi: B Areal : ,05 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger i jordekanten øst for tunet på Bjørnstad sør i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof/oligotrof skogsdam omgitt av granskog samt fjellknauser. Vegetasjonen domineres på sørsiden av skogsivaks ellers ble det notert flotgras. Liten salamander observert i dammen (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT) samt vanlig frosk.

Bruk, tilstand og påvirkning: Tidligere drikkevannskilde på gården, men ikke lenger i bruk. Dammen er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec AS).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Sørg for god solinnstråling på dammen og unngå at det gror igjen med trær og kratt rundt dammen da dette fører til stort strøfall og ofte anaerobe forhold i dammen, særlig om vinteren.

.....

233 Berger

Dam – Verdi: A Areal : 1,12 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger inntil gårdsveien, like nordøst for gårdstunet på Berger vestre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Næringsrik beitemarksdam. Dammen er omgitt av beitemark. Dominerende arter i dammen er sennegrass, vassgro, flikbrønslé, gul nøkkerose og noe nikkebrønslé (Bolghaug 1995).

En meget vakker dam, som ligger på beitemark ca 50 m øst for gårdstunet. Dammen er inngjerdet. Beliggenheten er fullstendig åpen, og dammen har følgelig god innstråling. De umiddelbare omgivelsene utgjøres av grasmark, med nærhet til dyrka mark og skogsområder. Store mengder gul nøkkerose (*N. lutea*) var det mest påfallende av akvatisk vegetasjon. Dammen er omlag 1,5m dyp, og har et areal på om lag ett dekar. Ved befaringen var vannet meget klart og hadde en gulbrun farge. Fra tidligere er dammen kjent som ynglelokalitet for begge salamanderartene våre (Bolghaug 1995). Det ble fanget fue salamanderlarver - to hver av både storsalamander (*T. cristatus*) og småsalamander (*T. vulgaris*). Den ene larven av storsalamander ble fanget idet den lå og solte seg på et nøkkeroseblad. Denne hadde kun rester av sine utvendige gjelder, og var således godt i gang med metamorfosen og tilpasningen til et liv på land. Både grunneier og feriegjester på stedet ser regelmessig terrestre salamandere i nærheten av dammen. Heller ikke ved denne dammen er det noen åpenbare trusler. Grunneier Stein Håland (daværende ordfører i Spydeberg) kjenner til handlingsplanen for storsalamander, og er positiv til forekomsten på sin eiendom. Grunneiers eget ønske om å bevare dammen betyr at denne lokaliteten trolig er lite truet. Det ble for øvrig ikke registrert noen trusler mot lokaliteten (Hage 2011).

Artsmangfold: Endel nikkebrønslé rundt dammen (VU). Vanlig frosk, stor salamander (VU) og liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013), og ser ut til å være i god hevd.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Det er to dammer på gården med de samme rødlisteartene, det er viktig for artenes overlevelse på sikt at det er flere enn én dam i området.

Verdivurdering: Stor, stabil og intakt dam i kulturlandskapet med bestand av stor og liten salamander samt nikkebrønslé, vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

234 Kirkebekken

Viktig bekkedrag – Bekk i intensivt drevet jordbrukslandskap Verdi: B Areal : 52,06 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Bekkesystem som har sine utspring i områdene omkring Bjørnstad (vestre løp) og Stensrud (østre løp). Den skifter navn etterhvert som den renner gjennom landskapet og de mest brukte navnene på bekken fra øverst til nederst er: Hyllibekken, Lundsbecken og Kirkebekken nederst mot utløpet i Glomma.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Bekk i intensivt drevet kulturlandskap. Bekkeløpet er lite undersøkt men det renner delvis gjennom skogteiger og delvis gjennom jordbrukslandskap. De nederste delene av bekken - Kirkebekken ble befart av Carl Bolghaug (1995) og beskrevet som følger: Bekkepartiet som ble befart, strekker seg fra hovedveien (ved Spydeberg krk.) og ned til Glomma. De øvre delene (ved hovedveien) er relativt stilleflytende, og omgitt av ensformig granskog (plantefelt), mens de midtre og nedre delene, består mer av stryk og fosser. Bekken er her også omgitt av et utpreget ravinlandskap, og stedvis meget tett krattskog. Hist og her finnes også leddved og maria nøkleblom. Et tilsynelatende verdifult typeområde, med følelse av urørthet. Vannet var ved befaringen svært uklart og hadde en gulbrun farge. Av dyregrupper som ble registrert i bekken, kan nevnes: Snegler, hundeigler -Erpobdella octoculata, vårfluelarver, døgnfluelarver og steinfluelarver. I de øvre og stille partiene ble det også registrert reproduksjon av padde -Bufo bufo (larver). I tillegg ble det registrert flere eldre "bevergnag" nedover langs hele bekkpartiet. I de helt nedre partiene ved Glomma ble det også observert stimer med uverifisert småfisk. Det beskrevne bekkpartiet trenger ingen form for skjøtsel, men det er viktig at det ikke blir drevet hogst i omgivelsene rundt bekken, og dette gjelder da særlig i midtre og nedre del.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Påvirkningen langs bekken er svært varierende, fra nærmest kanalisert bekkeløp uten gode kantsoner til partier med fine kantsoner og intakte leirraviner. Basert på flybilder i serien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013) er bekken ikke på noen strekning lagt i rør.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Bekken har en viktig landskapsøkologisk funksjon der den renner gjennom til dels intensive kornarealer i veksling med skogteiger og beitemarker.

Verdivurdering: Bekken binder sammen naturmiljøer og har en viktig landskapsøkologisk funksjon. Vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Det bør sørges for godt tiltatte kantsoner langs bekken og den bør befares og kartlegges nærmere.

.....

236 Mørk - Nes ravinen

Rik edellauvskog – Or-askeskog Verdi: A Areal : 41,18 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart. Tidspunktet for befaringen var ikke ideelt i forhold til karplanter og sopp.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Ravinedal med bekk i boreonemoral sone. Bekken har sitt opprinnelige utspring et stykke vest for Mørk, men er lagt i rør helt frem til gårdsveien ned til Nes og Flateby. Ravinedalen ble befart herfra (170 moh) og ned til den munner ut i Øyeren (100 moh), mellom Skarpsno og Sandvik. I de øvre deler er ravinedalen svært grunn, noe som fører til god solinnstråling og varmt mikroklima, på tross av at ravinedalen heller mot øst.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Ravinedal bevokst med en edelløvsskog med innslag av or-askeskog og noe innplantet gran. Lokaliteten er registrert som Rik edelløvsskog men det er 100 % overlapp med naturtypen Ravinedal. Bekken i bunnen har noen få rolige kulper men renner ellers i dels bratte og slyngete fosser og stryk gjennom stedvis tett løvskog/krattskog. Langs bekken og nederst omkring utløpet av bekken dominerer gråor-heggeskog. Noe lenger opp er nordsiden av dalen hogd, her var det før hogsten grov granskog, nå hogstflate med oppslag av gråor, osp og hassel. Sydsiden av nedre domineres av hasselkjerr og vitner om at denne delen av ravinen trolig har vært mer lysåpent beite. Stedvis utglidninger og små ras i ravineskråningen. Kulturpåvirket or-askeskog med ask som den dominerende arten i den øvre halvdel av bekkedalen. Økende mengde ask oppover i ravinen. Gråor-heggeskog dominerer hele langs bekken i hele ravinen med stedvis stort innslag av ask, gran og osp. Største målte grana var 2,8 m i omkrets i brysthøyde. Alm, bjørk, kirsebær, spisslønn og rogn også notert. Feltsjiktet domineres i nedre deler av moser og dominerende art er storkransemose. Ellers dominerer hvitveis og maigull og strutseving langs bekken. Lenger oppover i ravinen er det en meget stor forekomst av blåveis, både blå og helt hvit. Andre noterte arter i feltsjiktet er springfrø, fingerstarr, ormetelg, gullstjerne og skogsvinerot. Stedvis mye død ved, særlig av gråor langs bekken. Av viltarter ble det notert vintererle flere steder langs bekken og i bekkeoset og arten hekker høyst sannsynlig her. Grevling har hi under ei stor ask. Bolghaug (1995) registrerte gyting av vanlig frosk *Rana temporaria* (to eggklumper) i kulpen ved utspringet av bekken. Padde *Bufo bufo* ble registrert ved munningen ut i Øyeren. Bolghaug noterte videre at soppfloraen var spesielt rik.

Artsmangfold: Meget stor forekomst av blåveis, også en variant med helt hvit blåveis. Det ble registrert askeragg på asketrærne. Storstyltemose og krusfellmose vokste i på områdene med berg i dagen omtrent midtveis i ravinen. Rødsliteartene alm (NT) og ask (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Med unntak for granplanting og hogst i de nedre deler, samt noe deponering av kvist mm. i de øvre deler, er det lite inngrep. Sannsynligvis har ravinene vært vesentlig mer lysåpen og beitet av husdyr tidligere.

Fremmede arter: Spredte forekomster av rødhyll notert.

Del av helhetlig landskap: Ravinen er en av flere rike ravinedaler med edelløvsoginnslag omkring Øyeren.

Verdivurdering: Rik ravinedal med bekk som sammen med ravineskogen mellom gårdene Haugland og Berger, antakeligvis de fineste av sin type i kommunen. Lokaliteten ble gitt høyeste verneverdi av Bolghaug (1995). Ravinedaler er en rødlistet naturtype (VU). Vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Skjøtsel av ravinedalen er ikke nødvendig og det er viktig at det ikke blir drevet hogst i området.

.....

237 Smalelva

Viktig bekkedrag – Verdi: A Areal : 41,78 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Smalelva renner fra innsjøen Lyseren og renner ut innerst i Jernbanevika / Bovumevja i Glomma. Elvestrekningen er ca. 7,7 km lang.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Smalelva renner i sine øvre deler gjennom et relativt bratt ravinelandskap med berg i dagen i elveløpet. Substratet i elveløpets består av fjell, stein i alle størrelser samt

sand og silt. Siden vannet er relativt rent og klart når det renner ut av Lyseren, fører denne substrattypen til at vannet i elva holder seg klart relativt langt nedover elva. Denne typen næringsrike elver/bekker i ravinelandskap med god vannkvalitet er sjeldne i fylket.

I de øvre deler er elva omgitt av edellauvskog (svartor, lønn, hassel, ask, alm). Dette er en kulturpåvirket edellauvskogstype dominert av grunntypen or-askeskog med stort innslag av ask, alm, spisslønn, hassel, leddved, mm. samt en brem av svartor og gråor langs elvebredden. Området er forøvrig svært frodig og artsrikt. Feltsjiktet er urterikt med arter som strutseving, hvitveis, skogburkne, maigull, soleihov. En rik forekomst av den ballblom nevnes spesielt, 2-300 ind. på fukteng i elvekanten ved Li (UTM PM 199157). Dette er en art som har vært i sterk tilbakegang de siste årene.

Det er mange kulturminner i området. Flere dammer, forstøtningsmurer, grunnmurer mm. vitner om fabrikkene, møllene og sagbrukene som i tidligere tider lå langs elva. Det har desverre også hopet seg opp flere nyere "kulturminner" i form av bilvrak, rivningsmaterialer mm. langs elva, særlig i de øvre deler. Et annet negativt inngrep er hogging av edellauvskogen med påfølgende innplanting av gran. I de øvre deler har dette foregått omkring 1960-70 tallet.

Etterhvert som elva renner nedover skifter den gradvis karakter og turbiditeten øker. Elva omgis fortsatt av ravinelandskap, dels med lauvskog/kratt. (svartor, rogn, hegg, bjørk). Feltsjiktet er stedvis svært urterikt med arter som ballblom, maria nøkleblom, men området er noe skinnere enn elvas øvre deler.

Artsmangfold: Smalelva er kjent for en bestand av edelkreps (EN), samt en stedegen ørretbestand. Særlig etter utrettingen av elva (se nedenfor) har det gått sterkt tilbake med krepsen og ørreten i elva.

En ny vårflueart for Norge funnet i Smalelva 04.08.1968, 1 hann av arten *Oxyethira tristella*, Litteratur: Solem, J.O. 1970. Trichoptera new to Norway. Norsk ent. Tidsskrift 17: 93-95.

Bruk, tilstand og påvirkning: Nedenfor Hesle skifter elva dramatisk karakter. Fra å være en sjeldent fint meandrert liten elv som slynget seg i fine svinger nedover gjennom oreskog, kratt, flommark og fuktige mjørdurtenger, har elveløpet blitt kanalisert, senket og rettet ut. Dette utrettingsprosjektet ble gjort omkring 1975, og omfattet Smalelva mellom Hesle og Bovum. En strekning som før utrettingen var ca. 3.85 km målt langs djupålen, var etter utretting bare ca. 2,1 km. Det vil si en reduksjon av elvas lengde med omtrent 45%. (Målene før utretting er basert på Økonomisk kartverk som igjen er basert på flyfoto fra 1964. Målingene etter utretting er gjort på ØK ajourført 1983/84). Noen rester etter det tidligere elveløpet eksisterer fortsatt i form av noen mindre avsnørte (avgravde) meandersvinger i området nedenfor Åsheim. Disse er registrert som egne naturtyper.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Smalelva renner gjennom edelløvsogger, kulturlandskap, ravinedaler og binder disse sammen i en helhet før den renner ut i Norges største elv Glomma.

Verdivurdering: Smalelva har en bestand av edelkreps (EN) og stedegen ørretstamme. Elva er dessuten stedvis omgitt av rike løvskog både oreskog og edelløvsogger. Vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Bevare kantsoner, vurdere tilbakeføring av noen av meandersvingene mellom Hasle og Bovum (ref. erfaringer fra Hæravassdraget i Trøgstad).

.....

238 Hovinvika

Evjer, bukter og vikar – Evje Verdi: A Areal: 144,25 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten omfatter Hovinvika og Åsumtangen på vestsiden av Glomma i Spydeberg kommune. Stor grunn evje med mudderbanker omgitt av leirebredder og noen sildreberg. Den gamle kongeveien mellom Stockholm og Oslo går langs evja på nordsiden.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Bukte med stille og grunt vann med mudderbanker. Bukta er dels omgitt av leirebakker og dels sildreberg. På sildrebergene er det påvist flere rødlistede lavarter som dvergskjold og strandhinnelav. Dominerende art i flommarksenga er kvass-starr nederst med strandrør i øvre del. Ellers notert vasshøymol, vasspepper, vasslirekne, myrmaure, brønnkarse, stakekarse, krushøymol, veikveronika, vassgro, åkergråurt og strandgroblad. Evja er svært grunn og mudderbanker blottlegges ved lavt vann. På mudderbankene og mudderstrendene ble det påvist en del pusleplanter; evjesoleie, firling (VU), korsevjeblom, trefelt evjeblom (NT), evjebrodd, tusenblad. Mye fiskeyngel observert.

Artsmangfold: Påvist: fiskeørn (NT^o), evjesoleie, firling (VU), korsevjeblom, trefelt evjeblom (NT), evjebrodd, tusenblad, dvergskjold (VU).

Bruk, tilstand og påvirkning: Utover vannstandsøkningen etter oppdemmingen av Glomma ved Kykkelsrud kraftstasjon er det ingen tekniske inngrep i vika. En "grillplattform" er oppført i ei vik på nordsida av evja og i kvasstarrenga er det her også hensatt en gammel folkevognsbuss.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Hovinvika er en del av Onstadsund, en utvidelse av Glomma med lange evjer, mudderbanker, grunner, stille vann og strykpartier.

Verdivurdering: Som en del av det rike og varierte Onstadsund, med flere rødlistede arter, rike fiskeforekomster og ulike naturtyper vurderes området som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Fjerne bilvraket og rydde/fjerne "grillplattformen".

.....

239 Skorrberg

Naturbeitemark – Verdi: C Areal : 10,85 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Ravineskråning langs Heliveien ved Skarnes bru i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturbeitemark som beites av hest. Kantet av granskog i nord, oreskog langs bekken i vest og av åker i øst og vei/veiskråning i sør. Midtpartiet av beitet er bevokst med gran og gråor - både oppslag og større trær. Høymol dominerer og indikerer sammen med de andre artene notert at beitet gjødsles med kunstgjødsel: engkvein, skogstorkenebb, groblad, hvitkløver, alsikkekløver, balderbrå, ryllik, veitistel, engsoleie, krypssoleie, brennesle.

Artsmangfold: Ingen typiske beitemarksarter.

Bruk, tilstand og påvirkning: Velbeitet, store partier kortere enn 2 cm men fortsatt sammenhengende vegetasjon. Domineres av en del nitrofile arter og det antas derfor at det brukes noe kunstgjødsel på beitet.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Hevdet ravinebeite, vurderes som lokalt viktig C basert på at naturtypen ravine samt at det holdes i hevd og at grasvollen er hel og snaubeitet.

Skjøtsel og hensyn: Opprettholde beitetrykket på dagens nivå uten bruk av kunstgjødsel.

.....

240 Holstein

Dam – Verdi: B Areal : ,13 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger like vest for tunet på Holstein i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof åkerdam omgitt av åkrer. Vegetasjonen ved befaringen var dominert av andemat (60% av vannspeilet), ellers ble det registrert starr og noe myrhatt. Liten salamander ble observert i dammen (Bolghaug 1995).

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er ikke klart synlig på flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Usikker lokalisering, bør sjekkes og avgrenses i felt.

.....

243 Auten

Parklandskap – Alléer Verdi: C Areal : 1,29 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Allé fra Heliveien og opp til gården Auten i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Allé dominert av ask men også lind, spisslønn og hengebjørk. Den største aska er 3 m i omkrets i brysthøyde.

Artsmangfold: Noterte arter: stor lindelav, allélav, pulverdogglav, skåldogglav, grønn rosettlav, messinglav, barkragg, bristlav.

Bruk, tilstand og påvirkning: Askeskuddsjuke registrert på alle askene, minst på de største.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Allé, vesentlig med edelløvtrær, ingen spesielle arter påvist men stor lindelav er ikke helt vanlig. Vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: La de sjuke asketrærne stå, det kan være at de overlever. Dersom de i framtid må erstattes anbefales det å plante edelløvtrær som har potensiale for bli gamle, f.eks. lind, spisslønn, eik. Pga. sjukdom anbefales ikke alm eller ask.

.....

246 Ramstadlia (Blåveislia)

Store gamle trær – Eik Verdi: A Areal : ,34 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Eika står i en øst-sørøstvendt ravineskråning i marin avsetning øst for gården Ramstad i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stor hul eik med omkrets 4m. Treet er omgitt av hassel helt inntil stammen og utenfor der igjen vokser det en tett granskog som ble plantet her på 1960-tallet.

Ravineskråningen var tidligere en urterik beitebakke med gamle eiketrær og mye blåveis - derfor også kalt Blåveislia. Eika er hul og er derfor en utvalgt naturtype. Åpning til hulrommet helt nede ved bakkenivå og benyttes som hi av grevling.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter påvist men eika er hul langt oppover innvendig så det er rimelig sikkert at treet har betydning for spesielle arter som er avhengig av hule eiker.

Bruk, tilstand og påvirkning: Eika har mange døde greiner og relativt lite løv til å være et så stort tre, dette skyldes delvis utskygging. I forbindelse med kartleggingen av naturtyper i 1994 (Spydeberg var prøvekommune for naturtypekartlegging) ble de tre eikene i Blåveislia fristilt, men dette bør nå gjentas da de igjen er truet av gjengroing.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: To andre store eiker står like i nærheten og alle tre står i en beitebakke som tidligere hadde en stor bestand av blåveis.

Verdivurdering: Eika er en utvalgt naturtype og vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Eika bør fristilles slik at sol slipper til og slik at grener fra andre trær ikke vokser inn i krona eller dekker stammen. Fra gammelt av het det at gamle eiker skal ha så mye plass rundt seg at det skal være mulig å kjøre et firspann rundt treet.

.....

247 Kjos

Naturbeitemark – Verdi: B Areal : 78,49 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Naturbeitemark omkring tunet på gården Kjos som ligger nord for Mørkveien i Spydeberg kommune. Ravinebeite med noe berg i dagen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Ravinebeite med partier med hagemark. Nærmest tunet er det berg i dagen og det er også opp mot gården at det er hagemark dominert av osp men også med ask, hassel, spisslønn, bjørk, rogn, hegg og selje. På avstand domineres feltsjiktet av sølvbunkeuer mens det er lite høymol. Stedvis er beitet preget av for høyt næringsnivå og arter som brennesle og åkertistel vitner om dette. Andre arter som ble notert var grasstjerneblomk, mjødukt, lyssiv, hvitkløver, rødkløver, hundekjeks, ryllik, engsoleie, sløke, bitterbergknap men også gode naturbeitemarksarter som nyresildre, gulmaure og gulaks. Ei stor ask i hagemarka nærmest tunet har askeskuddsjuke. På aska ble det registrert allélav, barkragg og skåldoglav.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Beitet er godt inngjerdet. Beitetrykket sommeren 2014 hadde vært for lavt.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Gården Kjos er i seg selv et helhetlig landskap med naturbeitemark, hagemark samt store gamle trær og dam i hagen.

Verdivurdering: Sjelden stort og pent beliggende ravinebeite som fortsatt holdes i hevd. Vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Beitetrykket kan med fordel økes og gjødsling bør unngås.

.....

248 Kjos

Store gamle trær – Ask Verdi: C Areal : 1,54 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i hagen mellom hovedbygning og låve på gården Kjos som ligger nord for Mørkveien i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Store gamle trær i hagen omgitt av plen. Fire store asker og to spisslønn. Den største aska har en omkrets på 4,35 m i brysthøyde. Det er videre asketrær i rekke som er mindre enn de fire store. Arter notert: allélav, pulverdoggjav, askeragg, stor lindelav, bristlav, barkragg, skåldoggjav, bleiktjafs og ekornhalemose.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Askesyke på noen av trærne.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Gården Kjos er i seg selv et helhetlig landskap med naturbeitemark, hagemark samt store gamle trær og dam i hagen.

Verdivurdering: Flere store edelløvtrær og ei uvanlig stor ask. Vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: La de sjuke asketrærne stå, det kan være at de overlever. Dersom de i framtid må erstattes anbefales det å plante edelløvtrær som har potensiale for bli gamle, f.eks. lind, spisslønn, eik. Pga. sjukdom anbefales ikke alm eller ask.

.....

249 Kjos

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: B Areal : ,04 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i hagen nedenfor hovedbygningen på gården Kjos som ligger nord for Mørkveien i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Liten hagedam omgitt av spirea, trolig hekkspirea.

Artsmangfold: Påvist tunge-nikkebrønsle (VU), salamander ikke påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Anaerobe forhold i dammen pga. for mye vegetasjon og strøfall.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Gården Kjos er i seg selv et helhetlig landskap med naturbeitemark, hagemark samt store gamle trær og dam i hagen.

Verdivurdering: Liten dam stabil og gammel dam, kraftig begrodd og behov for restaurering men med den rødlistede arten tunge-nikkebrønsle (VU). Vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen bør renskes men med forsiktighet så ikke tunge-nikkebrønsle forekomsten blir ødelagt.

.....

250 Fosser

Naturbeitemark – Verdi: C Areal : 40,17 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Naturbeitemark vest på gården Kjos som ligger nord for Mørkveien i Spydeberg kommune. Ravinebeite med beitemarksdam.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Ravinebeite, inngjerdet og med moderat beitetrykk. Gode beitemarksarter notert er blåkløkke, knollerteknapp, engkransmose, gjeldkarve, rødkløver, ryllik, engfiol og smyle. Andre noterte arter er mjødur, engstorkenebb og fuglevikke. Feltkartleggingen var kun overfladisk.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Beitemarka er noe preget av tilleggsgjødsel men den holdes i hevd ved beite. Noe gjengroing med trær og kratt i øverste del av beitemarka.

Fremmede arter: Ikke påvist.

Del av helhetlig landskap: Gården Kjos er i seg selv et helhetlig landskap med naturbeitemark, hagemark samt store gamle trær og dam i hagen.

Verdivurdering: Raviner er en rødlistet naturtype (VU), beitemarka holdes i hevd og selv om det er noe preget av tilleggsgjødsel så er flere gode beitemarksarter registrert. Vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Øke beitetrykket, unngå bruk av kunstgjødsel og rydde i gjengroingen fra kanter og i nordenden.

.....

251 Galtebu

Dam – Verdi: B Areal : 4,55 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca 150-200 m nordvest for gården Galtebu i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Vanningsdam anlagt ca. 1980. Gjennomstrømmes av Hollibekken (Jan Kjos medd.). Eutrof åkerdam. Stedvis dominert av bred dunkjevle, ellers finnes det endel elvesnelle, småpiggnopp, vanlig tjønnaks samt noe andemat (Bolghaug 1995).

Dammen ble befart den 20.6.2014. Stor dam med relativt klart vann. Omgitt av beitemark på østsiden og skog i gjenplantet ravine på vestsiden. Vegetasjonen i strandkanten domineres av elvesnelle, dunkjevle og knappsiv. Vannflaten dekket (25%) av vanlig tjønnaks, stor og liten andemat

Artsmangfold: Påvist liten salamander (NT) samt vanlig frosk, padde og hekkende kvinand.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er synlig på flybilde serien Høbøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013). Det kan ha blitt satt ut fisk i dammen.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med stor bestand av liten salamander, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

252 Fosser

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: B Areal : ,19 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dam på et ravinebeite på gården Kjos i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Beitemarksdam på et ravinebeite som beites med husdyr.

Dammen er kun registrert på flybilde (TerraTec 2013) og er ikke undersøkt i felt.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Beitetrykket er noe lavt og det har derfor begynt å gro opp busker og kratt ved dammen men det er fortsatt god solinnstråling på dammen. Dammen er imidlertid truet av gjengroing.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Dammen ligger på et hevdet beite på gården Kjos som i seg selv et helhetlig landskap med naturbeitemark, hagemark, store gamle trær, hagedam mm.

Verdivurdering: Stabil og intakt dam på et ravinebeite som holdes i hevd, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen er i følge flybilde i ferd med å gro igjen og bør derfor graves opp. Noe kratt og busker omkring dammen bør fjernes. Dammen bør inventeres.

.....

253 Fjerdingen

Store gamle trær – Ask Verdi: C Areal : ,56 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på tunet på gården Fjerdingen i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Tre store asketrær observert fra veien da eier ikke var til stede.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Alle tre trærne har askeskuddsjuke.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Tre store asketrær, vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: La de sjuke asketrærne stå, det kan være at de overlever. Dersom de i framtid må erstattes anbefales det å plante edelløvtrær som har potensiale for bli gamle, f.eks. lind, spisslønn, eik. Pga. sjukdom anbefales ikke alm eller ask.

.....

254 Fjerdingen
Naturbeitemark – Verdi: C Areal : 10,35 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sør-sørvest for tunet på gården Fjerdingen i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Ravinebeite observert på avstand da det var hest på beitet og eier ikke var hjemme. Beitet er omkranset av løvskog og enkeltløvtrær samt åker. Noen få busker i beitet. Beitet er dominert av grasarter og blir trolig noe gjødslet. Det ble fra avstand notert ryllik, engsoleie, veitistel og mjøddurt.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Beites av hest og beitetrykket er passe, kun mindre tråkkskader. Trolig noe bruk av kunstgjødsel.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Ravinebeiter som holdes i hevd blir stadig færre, vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Opprettholde beite uten bruk av kunstgjødsel. Der det ikke gjødsles vil grasvollen også bli vesentlig mer tråkksterk, noe som er spesielt viktig for hestebeiter.

.....

255 Spydeberg prestegård (Vasstvedt)
Parklandskap – Parker Verdi: A Areal : 11,43 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Spydeberg Prestegård ligger ca 3 km sør for Spydeberg sentrum og lokaliteten består av hagen som ble anlagt av presten Jacob Nicolai Wilse som var prest her på slutten av 1700-tallet.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Parkanlegg med to dammer og mange store og gamle trær. Dammene er skilt ut som egne lokaliteter. Ask, alm, hengebjørk, spisslønn, eple, osp, sommerekik og kastanje, store asketrær dominerer, omkretsen på de tre største er henholdsvis 416, 410 og 387 cm i omkrets i brysthøyde. Stor lindelav, allélav, skåldogglav, barkragg,

Artsmangfold: Ingen spesielle arter påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: De fleste asketrærne er angrepet av askeskuddsjuke.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Dammen inngår i det kulturhistoriske hageanlegget på Spydeberg prestegård.

Verdivurdering: Lokaliteten har stor både kulturhistorisk og naturfaglig verdi og ser parkanlegg og dammer under ett vurderes lokaliteten som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Hagen er et fredet kulturminne og forvaltes deretter. anbefalt skjøtsel som naturtype: La de sjuke asketrærne stå, det kan være at de overlever. Dersom de i framtid må erstattes anbefales det å plante edelløvtrær som har potensiale for bli gamle, f.eks. lind, spisslønn, eik. Pga. sykdom anbefales ikke alm eller ask, men dette må bli en vurdering hvor kulturhistoriske argumenter veier tungt.

.....

256 Molle Østre
Store gamle trær – Eik Verdi: B Areal : ,23 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Eika står på tunet til gården Molle Østre som nå ligger rett nord for den nye E18 traséen ca. 2,3 km vest for Glomma.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stor gammel eik, ca. 90 cm i brysthøydiameter. Tuntre på gården som nå er ødelagt av ny E18 og bare tuntreet og låven står igjen. Noterte vanlige arter: bristlav og pulverdoggelav.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Eika er frisk og i god kondisjon. Tunet er gjerdet inn til husdyrbeite og det er satt opp et lite gjerde rundt eika for å unngå at dyrene gnager på barken.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stor eik som oppfyller kriteriene til utvalgt naturtype. Vurderes som viktig B da dette er en utvalgt naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Unngå inngrep som kan skade rotsystemet og på sikt fjerne trær som evt. vil gro opp gjennom kronen.

.....

257 Eikeberg

Parklandskap – Alléer Verdi: C Areal : 1,39 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Allé opp til gården Eikeberg i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Parkslandskap med utformingen Allé. Vanligste art er spisslønn med innslag av hestekastanje (2) hengebjørk (2), ask (7), alm (2) og svenskeasal (1). Alléen ble plantet før 1890 av lensmann Adolf Ellefsen (1825-1890) som hang seg i gangen mellom soverommene i andre etasje i hovedbygningen på gården. Noterte arter: allélav, askeragg, messinglav, skåldogglav, ekornhalemose.

Artsmangfold: De to rødlistede treslagene ask og alm inngår i alléen, ellers ingen spesielle arter påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Alléen er i god hevd.

Fremmede arter: Ett ind. av svenskeasal i alléen.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Variert allé med edelløvtrær hvorav to rødlistede. Vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Unngå videre innplanting av svenskeasal i alléen.

.....

258 Skjærsåker øvre

Dam – Verdi: B Areal : ,53 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger sør på tunet på gården Skjærsåker øvre i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof hage-/ beitemarksdam. Dominerende art ved befaringen var stor andemat som dekket 90% av overflaten. ellers ble det registrert småpiggnopp, vassgro og vanlig andemat. Karuss observert.

Dammen ble befart igjen den 8.7.2014 (OWK, BPL) og var da omgjort til en parkdam med steinsatt strandkant på omtrent halve dammen. Det var plantet inn rød og trolig hvit nøkkerose. Dammen var ellers delvis dekket av stor andemat og langs kantene vokste vassgro, gråstarr, mannasøtgras, krypkvein, ugrasmjølke, knappsiv, vassørkvein, tjønnaks og flikbrønsl. Paddelarver og karuss ble observert.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen har skiftet karakter og bruk fra eutrof hage/ beitemarksdam i 1994 til parkdam i 2014.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ser ut til å være i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent.

.....

259 Nordre Sølberg

Store gamle trær – Ask Verdi: C Areal : ,1 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nord på tunet og inntil åkeren på Nordre Sølberg i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stor gammel ask, 2,15 m i omkrets. Noterte arter allélav og messinglav.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Treet er tydelig angrepet av askeskuddsjuke.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stor gammel ask (NT) i kulturlandskapet. Vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: La treet stå på tross av askeskuddsjuken. Det kan være at det overlever. Dersom treet dør kan stammen med fordel få stå igjen mens kronen kvistes. Erstatningstre som spisslønn eller eik bør da vurderes som erstatning.

.....

261 Østereng

Naturbeitemark – Verdi: C Areal : 22,89 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Ravinebeite i marin leire på gården Østereng i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Ravinebeitemark observert på avstand da eier ikke var tilstede. Engkransmose ble observert fra utsiden av gjerdet, en god indikator på verdifull beitemark. På den annen side ble det på avstand registrert sølvbunkeuer og veitistel.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Beitemark som beites av sau? Moderat beite, trolig noe gjødslet med kunstgjødsel. Gjengroing med gran fra øst.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Ravinebeite som fortsatt holdes i hevd. Raviner er en rødlistet naturtype. Må undersøkes nærmere men vurderes inntil videre som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Opprettholde beite uten bruk av kunstgjødsel. Hogge ned noen av granene som sprer seg på beitemarka.

.....

262 Nordby, midtre

Dam – Verdi: B Areal : ,48 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ca 50 m sørvest for tunet like sør for gårdsveien, Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Eutrof åkerdam omgitt av åker. Vannspeilet domineres av starrarter. Ellers ble det registrert en del myrhatt, bekkeblom og andemat (Bolghaug 1995).

Befart den 15. juli 2014 av OWK og BPL. Mjørdurt, brei dunkjevle og myrhatt dekker store deler av dammen. Ellers notert flaskestarr, myrmjølke, myrmaure, andemat og bekkeblom.

Artsmangfold: Stor forekomst av larver av vanlig frosk.

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen er nesten helt gjengrodd med svært lite gjenværende vannspeil. Småbjørk og vier vokser både i kanten og ute i dammen.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen ble i 1994 beskrevet som sterkt truet av gjengroing og dette er fortsatt aktuelt i 2014.

.....

263 Gåsehalsen

Intakt lavlandsmyr i innlandet – Blanding mellom ombrotrofe og minerotrofe myrtyper Verdi: A Areal : 147,49 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Myrkompleks mellom Trollerudåsen og Røysås sør i Spydeberg kommune. Flere intakte myrrealer er bundet sammen med myrhalsar av forskjellig lengde og bredde. Flere "holmer" med berg i dagen samt furuskog finnes spredt i myrkomplekset og er utelatt fra det kartlagte arealet. Ett tjern, Gåsehalstjern på ca. 8 daa samt en myrpytt på ca 0,5 daa er innlemmet i lokaliteten.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Intakt lavlandsmyr på ca. 147 daa. Myra består av flere myrrealer med intakt myr med relativt bløte partier med høljer og gjøler. Grasmyr, delvis jordvannspåvirket,

partier med strengmyr. Det er uvisst om tjernet er fisketomt. Det er flere små skogkledde "øyer" med fastmark i myrområdet. Dominerende arter på myra er torvmoser, blåtopp, pors, torvull, bjønnskjegg og røsslyng. Ellers notert tranebær og bukkeblad, sumpsivaks ved tjernet og gul nøkkerose, partier med takrør, særlig vest for tjernet. Ved tjernet ble øyenstikkerne *Lestes sponsa* og *Aeschna juncea* observert samt at det fløy opp tre traner.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Den avgrensede delen av myra er så godt som intakt i følge flybildeserien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013). Det er to gamle grøfter som drenerer de to myrhalsene helt nord i myra. Disse kan ha senket vannspeilet noe, men det var ingen vesentlig negativ påvirkning. De to grøftene ble fotografert. Noen spor etter ATV og motorsykkel helt i nordenden.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Det avgrensede myrarealet er helt intakt og omgitt av intakt naturskog, basert på areal (147 daa) og urørthet vurderes myra som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Unngå grøfting eller andre tiltak som kan føre til endret grunnvannstand i myra.

.....

264 Kausebøl

Parklandskap – Parker Verdi: C Areal : 8,34 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten består av tunet på Gården Kausebøl som ligger ca. 3,5 km nord-nordvest for sentrum i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Hageanlegg rundt tunet på Kausebøl med flere store trær og to dammer. Flest ask (7 store), hengebjørk (4 store), hestekastanje (2), spisslønn (3), lind (hagetype), eik (2) og morell. På asketrærne ekornmose, stor lindelav, skåldogglav, askeragg (også på spisslønn) og leppedogglav. På den største asken i trekkka opp mot tunet var det rikelig med allélav og kystårenever.

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Flere av askene var angrepet av askeskuddsjuke.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Hageanlegg med to dammer og mange edelløvtrær. Vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: La asketrærne stå selv om de ikke lenger er friske, dersom de dør bør kronen kappes og stammen spares. Erstatningstrær bør være edelløvtrær av norske provenienser. For tiden bør alm og ask unngås pga. sykdom. Eik, spisslønn og lind er gode erstatninger.

.....

265 Vien

Parklandskap – Parker Verdi: C Areal : 3,59 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Hagen rundt tunet på Gården Vien som ligger ca 4 km nord for sentrum i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Park/hage med ask og spisslønn. Den ene aska er stor og innhul og det er laget ei "skapdør" i stammen på treet. Andre noterte arter er allélav, messinglav, leppedogglav, barkragg, skåldogglav. Lokaliteten ble bare overfladisk befart da grunneier ikke var til stede.

Artsmangfold: Ask (NT), bleikdoggnål (NT), stor lindelav.

Bruk, tilstand og påvirkning: De fleste asketrærne har askeskuddsyke.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Flere store gamle asker (NT) samt funn av rødlistearten bleikdoggnål.

Skjøtsel og hensyn: La asketrærne stå på tross av askeskuddsjuken. Det kan være at det overlever. Dersom treet dør kan stammen med fordel få stå igjen mens kronen kvistes. Erstatningstre som spisslønn, lind eller eik bør da vurderes som erstatning.

.....

266 Bøhler Vestre

Store gamle trær – Eik Verdi: A Areal : ,72 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Eik på åkerholme på Bøhler Vestre ca. 4 km nord for sentrum i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Stor og hul eik på en åkerholme ca. 110 m vest-sørvest for tunet på gården. Eika er 4,5 m i omkrets i brysthøyde og er hul. Lavfloaen på eika: bleiktjafs, barkragg, vanlig kvistlav, stor lindelav, bristlav, bleikskjegg, bitterlav. En grevling har gravd seg hi under eika. På åkerholmen er det notert følgende arter i feltsjiktet: bringebær, fagerklokke, firkantperikum, skogstorkenebb, selje.

Artsmangfold: Ingen helt spesielle arter påvist, men eika er hul og er av stor betydning for en rekke arter som er avhengig av hule gamle eiker.

Bruk, tilstand og påvirkning: Noen store greiner har falt ned og ei ask som står nærme eika bør fjernes. Åkerholmen er preget av gjengroing.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Gården har mange kvaliteter for biomangfoldet som dammer, edelløvsog, store gamle trær og er dessuten et estetisk landskap.

Verdivurdering: Stor og hul sollitær eik på åkerholme Utvalgt naturtype, vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: Åkerholmen er preget av gjengroing og rydding / slått år om annet hadde vært gunstig for arts mangfoldet.

.....

267 Bøhler Vestre

Parklandskap – Parker Verdi: B Areal : 3,55 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Hageanlegg rundt tunet på Bøhler Vestre ca. 4 km nord for sentrum i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Park/hage med mange store edelløvtrær som omkranser tunet på gården. De største trærne står øst for tunet og den største er ei ask på over 4 m i omkrets i brysthøyde og nest største 3,8 m. Flere store spisslønn. Stor lindelav, skjelliglye og lønnekjuke notert.

Artsmangfold: Flere store asketrær (NT), den største med bhd. 1,3 m.

Bruk, tilstand og påvirkning: De fleste asketrærne har askeskuddsjuke.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Gården har mange kvaliteter for biomangfoldet som dammer, edelløvsog, store gamle trær og er dessuten et estetisk landskap.

Verdivurdering: Parklandskap med dammer og uvanlig mange store edelløvtrær, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: La asketrærne stå selv om de ikke lenger er friske, dersom de dør bør kronen kappes og stammen spares. Erstatningstrær bør være edelløvtrær av norske provenienser. For tiden bør alm og ask unngås pga. sykdom. Eik, spisslønn og lind er gode erstatninger.

.....

269 Bøhler Vestre

Rik edellauskog – Verdi: A Areal : 5,98 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Skogteig i grunn ravinedal omgitt av dyrket marks øst for tunet på Bøhler Vestre ca. 4 km nord for sentrum i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Ravinedal med edelløvsog. Et bekkesig renner gjennom ravinen og det ligger store steiner i bekkeløpet på omtrent hele strekningen. Spredt forekomst av berg i dagen i ravinen. Alm er dominerende treslag men også ask, spisslønn, gran, hegg, hengebjørk, osp. Øverst i ravinen står ei gigantalm med mange stammer, anslagsvis 10 m i omkrets. En kjempealm til med grove forgreininger fra basis. Ei meget stor ask på omtrent 5 m omkrets samt 2-3 andre store asker. Kjempeaska kan ha vært styvet og den har varnis som er ca. 2 m i diameter. Noterte arter i feltsjiktet; krusfagermose, ryemose, gjøkysyre, bringebær, skogburkne, rødhyll, fugletelg, skogstorkenebb, skogsalat, stedvis stort oppslag av askeforyngelse, springfrø, blanknever, skogsnelle, broddtelg, ormetelg, trollbær, korsknapp, skogstjerneblom og kratthumleblom.

Artsmangfold: Ingen helt spesielle arter påvist men de gamle edelløvtrærne er sjeldne biotoper og er med stor sannsynlighet viktige for mange arter.

Bruk, tilstand og påvirkning: Ravinedalen har trolig vært et lysåpent ravinebeite med noen store almer og asker, muligens styvet. Nå skyggefull og i ferd med å gro helt igjen med rikt oppslag av særlig alm. Flere av de gamle trærne er angrepet av honningsopp og har dannet vanris. Flere store ask/alm har falt overende. Ravinedalen er høyst sannsynlig buldosert både ovenfor og nedenfor den eksisterende ravineforekomsten.

Fremmede arter: Forekomst av rødhyll.

Del av helhetlig landskap: Gården har mange kvaliteter for biomangfoldet som dammer, edelløvskog, store gamle trær og er dessuten et estetisk landskap.

Verdivurdering: Intakt liten ravinedal med edelløvskog, flere sjeldent store edelløptrær av alm og ask. Vurderes som svært viktig A.

Skjøtsel og hensyn: La forekomsten få stå urørt til fri utvikling.

.....

270 Hylli Nordre

Naturbeitemark – Verdi: C Areal : 50,48 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Østvendt ravineskråning med bekk i bunn tilhørende gården Hylli Nordre. Beitet ligger rett nord for Spydeberg sentrum.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Naturbeitemark i ravine, beites av storfe (Charolaise), beitet er flatest i nord og noe brattere sørover. Lavereliggende deler og konkave former i ravineskråningen domineres av fukteng mens de konvekse ravineformene domineres av tørrbakkesamfunn. Dominerende arter i fuktengene; skogsivaks, mjøduert, sølvbunke, lyssiv, høymol, brennesle, veitistel, hundekjeks. I tørrere partier; gjerdevikke, ryllik, grasstjerneblom, gjeldkarve, bakketiriltunge, engsoleie, aurikkelsveve, hårsveve, fuglevikke, groblad, blåkløkke, fløyelsmarikåpe, fjellblom, gjetertaske, stemorsblom, engsyre.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Beitet er fint nedbeitet og svært grønt ved befaringen, trolig gjødslet med kunstgjødsel.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Ravinebeite som holdes i hevd med storfe. Vurderes som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Opprettholde husdyrbeite uten bruk av kunstgjødsel.

.....

277 Frydenlund

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: B Areal : ,2 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dam i jordekanten ved den nedlagte plassen Frydenlund i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dam omgitt av store dunbjørker, hengebjørker, osper og grantrær. Dammen er skyggefull og preget av stort strøfall og det er derfor ingen vegetasjon i dammen. I feltsjiktet rundt dammen dominerer sølvbunke, knappsiv, hanekom, gråstarr og einstape.

Artsmangfold: Lite arter i dammen.

Bruk, tilstand og påvirkning: Pga. stort strøfall er dammen anaerob om vinteren, noe som resulterer i lite mangfold og få arter.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Trær og kratt på sørsiden av dammen bør felles og det bør fjernes trær også rundt hele dammen for å redusere strøfall i dammen.

.....

295 Heli søndre

Dam – Verdi: B Areal : ,39 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger like nord for tunet på Heli søndre i Spydeberg kommune, like ved gårdsveien som fører ned til Vrangen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Mesotrof/eutrof beitemarksdam omgitt av beitemark samt noen spredte løvtrær. Ingen dominerende arter med det ble registrert vassgro, flikbrønnsle, nikkebrønnsle, andemat samt noe stor andemat. Liten salamander observert i dammen og karuss skal ha vært her tidligere, uvisst om den fortsatt er her (Bolghaug 1995).

Dammen ble befart den 15. juli 2014 av O. Wergeland Krog og B.P. Løfall. Dammen ligger åpent til. Stor andemat dekker hele vannspeilet, ellers notert mannasøtgras, småandemat, vassgro, nikkebrønnsle med og uten kantkroner, myrmjølke, ugrasmjølke og stolpestarr. Stor bestand av liten salamander påvist.

Artsmangfold: Påvist (2014) liten salamander (NT), nikkebrønnsle (VU) og tunge-nikkebrønnsle (VU).

Bruk, tilstand og påvirkning: Dammen var ved befaring den 15.7.2014 helt dekket av stor andemat og det var frodig vegetasjon omkring. Dammen var tidligere en beitemarksdam men beitet er opphørt og gårdsdrifta er lagt ned.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Stabil og intakt dam i kulturlandskapet med liten salamander, nikkebrønnsle og tunge-nikkebrønnsle, vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Dammen er i god hevd og nødvendige skjøtselstiltak er ikke kjent, men vannspeilet er helt dekket av storandemat og gjengroingen vil trolig gå relativt fort i årene framover.

.....

300 Vrangen

Gammel granskog – Gammel lavlandsgranskog Verdi: C Areal : 29,43 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering og supplering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Vrangfossen dannes av en høy holme som stikker ut i Glomma fra Spydeberg-siden i Spydeberg kommune.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Holmen er bevokst med gammel barskog, og det er bra forekomst av død ved. Jordsmonnet på vestsiden av holmen er næringsrikt, med storvokst granskog. Høy luftfuktighet på grunn av Vrangfossen øker skogens verdi som biotop for potensielle sjeldne arter. Blåveis og markjordbær danner fine bestander. Østsiden av holmen er mer karrig. Storveronika Veronica spicata vokste tidligere i området, og finnes antakeligvis ennå. Befaringen ble gjort i 1994 av Wergeland Krog, Bolghaug og Trollerud og lokaliteten er ikke besøkt siden.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter påvist.

Bruk, tilstand og påvirkning: Skogen på holmen er intakt i følge flybilde fra området (TerraTec 2013).

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Holmen danner den siste intakte fossen i Glomma mellom Øyeren og havet og er en viktig del av fylkets viktigste og mest særpregede landskap - Glommadalen.

Verdivurdering: Området er ikke befart siden 1994 og må reinventeres før sikker verdisetting. Vurderes inntil vider som lokalt viktig C.

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling og ikke-hogst. Skogen bør reinventeres for endelig verdisetting.

.....

308 Kjosbekken

Viktig bekkedrag – Bekk i intensivt drevet jordbrukslandskap Verdi: B Areal : 93,73 daa

Innledning: Spydeberg var i 1995 en prøvekommune for kartlegging av naturtyper og kartleggingen ble gjennomført av Wergeland Krog Naturkart. I 2014 foretok Wergeland Krog Naturkart en oppdatering, supplering og digitalisering av kommunens analoge naturtypekart.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Bekkedrag som renner nordover fra Bjørnstad og renner ut i Kirkebekken rett sør for Spydeberg kirke.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Bekk i intensivt drevet kulturlandskap. Bekkeløpet er lite undersøkt men det renner delvis gjennom skogteiger og delvis gjennom jordbrukslandskap. De nederste delene av bekken - Kjosbekken ble befart av Carl Bolghaug (1995) og beskrevet som følger: Bekkepartiet som ble befart, strekker seg fra Kjos (ved hovedveien) og ned til Spydeberg krk. Bekken snor seg sakte gjennom hegge kratt og plantefelt med ung gran. I de nedre delene, består omgivelsene for det meste av åkrer. Bekken er relativt rik på invertebrater, og nevnes kan dyregrupper som: Gråsugg Asellus aquaticus, teiger, biller, vårfluelarver, døgnfluelarver og steinfluelarver. I begynnelsen av 1960 årene fantes det også ørret her i følge lokalkjente. I tillegg ble det registrert rådyr og flere eldre "bevergnag". Vannet var ved befaringen svært uklart og hadde en gulbrun farge. I de nedre partiene ble det observert betydelige erosjonsskader, og flere

leireras ut i bekken, slik at aktuell skjøtsel her, må være å skape randsoner langs åkrene, samt sanere eventuelle kloakkutslipp.

Bekken ble fotografert den 8. juli 2014 ved en kulvert 200 m nord for Hagaenga. Feltinventering av bekken ble ikke prioritert da det først og fremst er bekkens landskapsøkologiske funksjon som er viktig (OWK og BPL 8.7.2014)

Artsmangfold:

Bruk, tilstand og påvirkning: Påvirkningen langs bekken er svært varierende, fra nærmest kanalisert bekkeløp uten gode kantsoner til partier med fine kantsoner og intakte leirraviner. Basert på flybilder i serien Hobøl-Spydeberg 2013 tatt den 1. mai 2013 (TerraTec 2013) er bekken ikke på noen strekning lagt i rør.

Fremmede arter:

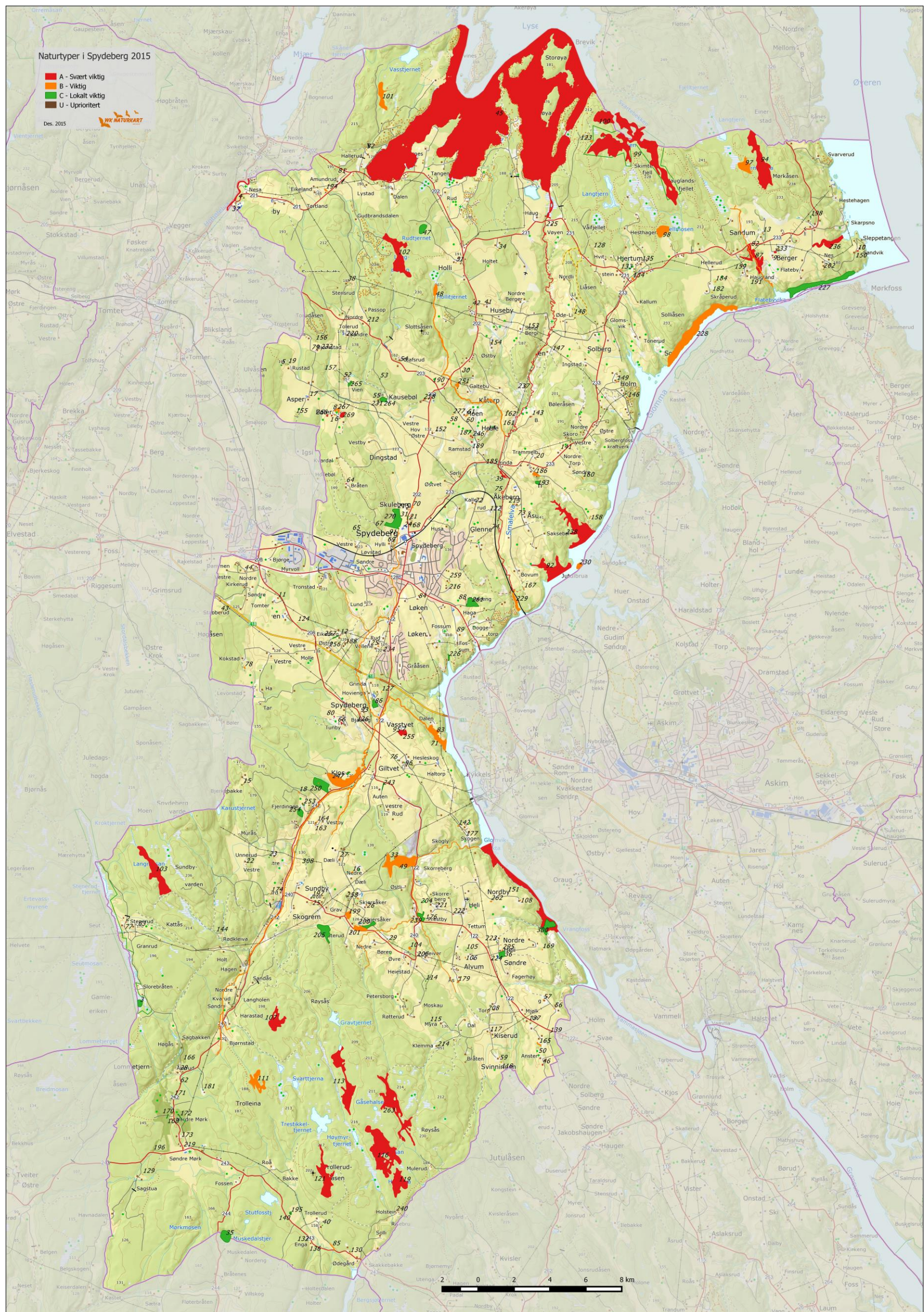
Del av helhetlig landskap: Bekken har en viktig landskapsøkologisk funksjon der den renner gjennom til dels intensive kornarealer i veksling med skogteiger og beitemarker.

Verdivurdering: Bekken binder sammen naturmiljøer og har en viktig landskapsøkologisk funksjon. Vurderes som viktig B.

Skjøtsel og hensyn: Det bør sørges for godt tiltatte kantsoner langs bekken og den bør befares og kartlegges nærmere.

.....

VEDLEGG 2 – KARTLAGTE NATURTYPER I SPYDEBERG 2014-2015

Kartet viser naturtypelokaliteter i Spydberg kommune med lokalitetsnummer som korresponderer med lokalitetsnumrene lista i Vedlegg 1 foran.